INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING **3**

OVERZICHT BESLISPUNTEN **6**

VOORWOORD **8**

INLEIDING **9**

LEESWIJZER **10**

HOOFDSTUK 1: HET BEGRIP SPORT **11**

1.1 INLEIDING 11
1.2 HET BEGRIP SPORT 11
1.3 GEORGANISEERDE VERSUS ONGEORGANISEERDE SPORT 11

HOOFDSTUK 2: SPORT IN DE WOLDEN **12**

2.1 SPORTBELEID 12
2.2 SPORTACCOMMODATIES 12

HOOFDSTUK 3: TRENDS EN ONTWIKKELINGEN **13**

3.1 LANDELIJKE TRENDS 13
3.1.1 De sporter *13*
3.1.2 De sportvereniging *15*
3.1.3 De sportvoorziening *16*
3.1.4 Landelijk en provinciaal sportbeleid *16*
3.2 LOKALE ONTWIKKELINGEN 17
3.2.1 Bevolkingsprognose *18*
3.2.2 Gezondheidsenquête Drenthe De Wolden *18*

HOOFDSTUK 4: VISIE, DOELSTELLING EN UITGANGSPUNTEN **19**

4.1 VISIE OP SPORT 19
4.2 DOELSTELLINGEN 19
4.3 UITGANGSPUNTEN 19
4.4 DE BETEKENIS VAN SPORT IN 2020 20

HOOFDSTUK 5: DE PIJLERS VAN HET SPORTBELEID IN DE WOLDEN TOT 2012 ..... **21**

5.1 INLEIDING 21
5.2 SPORTSTIMULERING JEUGD 21
5.2.1 BOS-impuls (buurt, onderwijs en sport) *21*
5.2.2 Jeugdsportfonds *22*
5.2.3 Schoolzwemmen *22*
5.2.4 Schoolsportdag *22*
5.2.5 Jeugdsportsubsidie *23*
5.2.6 Sport en gezondheid *23*
5.2.7 Sport en alcoholgebruik onder jongeren *24*
5.3 SPORTSTIMULERING SENIOREN 24
5.4 SPORTSTIMULERING MENSEN MET EEN BEPERKING 25
5.5 VERENIGINGSONDERSTEUNING 25
5.6 OVERLEG MET SPORTVERENIGINGEN EN SPORTPROMOTIE 26

5.7 TOPSPORT 26
5.8 SPORT EN BREDE SCHOOL 27
5.9 RENTELOZE LENING 27
5.10 TARIEVEN- EN SUBSIDIEBELEID 27
5.11 ACCOMMODATIEBELEID 28
5.11.1 Huidige gemeentelijke accommodatiebeleid 28
5.11.2 Beheer en onderhoud 29
5.11.3 Velden 29
5.11.4 Kunstgras 29
5.11.5 Privatiseren kleedaccommodatie 30
5.11.6 Accommodatiebeleid binnensport 31
5.11.7 Gebruik van de sporthal door derden 32
5.11.8 Openlucht zwembaden 32
HOOFDSTUK 6 FINANCIËN 33
6.1 OVERZICHT SPORTUITGAVEN 33
BIJLAGENOVERZICHT 35
BIJLAGE 1: RESULTATEN TEVREDENHEIDSONDERZOEK 36
BIJLAGE 2: OPEN ANTWOORDEN 44
BIJLAGE 3: OVERZICHT SPORTACCOMMODATIES DE WOLDEN 49
BIJLAGE 4: REGELING TARIEVEN BUITEN- EN BINNENSPORTACCOMMODATIES 51
BIJLAGE 5: BELEIDSREGELS INZAKE SUBSIDIËRING SPORTVERENIGINGEN 56
BIJLAGE 6: EXPLOITATIEONDERZOEK T.B.V. ZWEMBADEN EN BUITENSPORTACCOMMODATIES 60

Samenvatting

Inleiding
Sport is niet alleen een leuke besteding van vrije tijd, maar ook een belangrijk verbindend element in de samenleving. Sport heeft duidelijke raakvlakken met gezondheid, welzijn, onderwijs en veiligheid. Voor jongeren en ouderen betekent sport gezond zijn en gezond blijven. In het onderwijs kan sport bijdragen aan het aanleren van vaardigheden en van normen. Sport kan de integratie tussen verschillende groepen mensen bevorderen en kan de sociale cohesie in dorpen versterken.

Om richting te geven aan de verschillende ontwikkelingen in de sport zijn de afgelopen jaren verschillende beleidsnotities geschreven en projecten uitgevoerd. In de voorliggende nota zijn losse onderdelen van het sportbeleid met elkaar verbonden tot één visie met een vertaling in concrete doelen.

Sport in De Wolden
Onze gemeente kent een “klassieke” invulling van het sportbeleid. Dit is een invulling waarbij de lokale overheid de sport voornamelijk beschouwt als het privé-domein van inwoners en waarin de gemeente slechts een voorwaardenscheppende rol heeft.

Onze gemeente bestaat uit 17 kernen. Al deze dorpen hebben een eigen verenigingsleven. De gemeente kent mede daarom een groot aantal sportverenigingen. Binnen de gemeente De Wolden zijn zo’n 100 verenigingen actief met een zeer divers sportaanbod. Dit grote aanbod heeft te maken met de samenstelling van de gemeente. Elke kern heeft zijn eigen voorzieningen en clubs.

Trends en ontwikkelingen
Landelijk trends en lokale ontwikkeling hebben invloed op het gedrag van sporters, op het functioneren van sportverenigingen en op het aanbod van sportvoorzieningen.

De toenemende aandacht voor de kwalijke gevolgen van bewegingsarmoede, overgewicht, het bewustzijn van de specifieke behoeften van senioren en mensen met een beperking, vergen een vraaggerichte benadering van de sporters. De vereniging als traditionele sportorganisatie ondervindt de gevolgen van een (dreigend) tekort aan voldoende en gekwalificeerde vrijwilligers, terwijl de concurrentie van commerciële aanbieders (sportscholen, fitnesscentra) zich laat voelen. Niet alleen de gemeente De Wolden, maar ook de landelijke en provinciale overheid onderkennen het belang van sport. De gemeente De Wolden maakt goed gebruik van de landelijke ontwikkelde stimuleringsregelingen als de Breedtesportimpuls en de BOS- impuls (Buurt Onderwijs en Sport).

Visie op sport
Een visie is als een toekomstvisioen en beschrijft waar de gemeente naar toe wil. Het zorgt voor inspiratie en houvast. De visie van de gemeente De Wolden luidt:

De gemeente De Wolden is een gemeente waarin zoveel mogelijk inwoners, ongeacht achtergrond, leeftijd, beperking en financiële achtergrond kunnen sporten (breedtesport), in een veilige omgeving met goede voorzieningen op het gebied van sport.

De gemeente De Wolden schept voorwaarden om voorzieningen in stand te houden (voor iedereen bereikbare, toegankelijke, bruikbare en betaalbare voorzieningen) en zal waar nodig de regiefunctie op zich nemen om met name verenigingsoverstijgende zaken en ontwikkelingen te stimuleren. De gemeente zal hierbij een integrale benadering van het thema sport nastreven en daar waar mogelijk aansluiting zoeken bij andere beleidsterreinen.

Vanuit deze visie formuleren we de volgende doelen voor het sportbeleid.

Doelstellingen
- Stimuleren van sportdeelname van de inwoners van De Wolden, met specifieke aandacht voor de jeugd;
- Mogelijkheden scheppen voor en stimuleren van recreatie- en wedstrijdsport;
- Aansluitend op de vraag van inwoners zorgdragen voor een gevarieerd en kwalitatief goed aanbod van sportvoorzieningen;
- Optimaal beheren en exploiteren van gemeentelijke sportvoorzieningen.

Voor de wijze waarop sportbeleid wordt uitgevoerd, worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Uitgangspunten

- Het realiseren en instandhouden van sportvoorzieningen is in beginsel een verantwoordelijkheid van de gemeente. Vanwege de vele voorzieningen is het noodzakelijk voor het beheer van sportaccommodaties een groter beroep te doen op zelfwerkzaamheid van de sportverenigingen. Het aanbieden van sportactiviteiten is in beginsel een verantwoordelijkheid van het particulier initiatief;
- Bij het realiseren van nieuwe voorzieningen is het streven in te spelen op markt- en productontwikkelingen zoals bijvoorbeeld kunstgras;
- Sportverenigingen zijn verantwoordelijk voor het eigen functioneren. De gemeente stelt zich ten doel ertoe bij te dragen dat sportverenigingen in staat zijn hun positie als belangrijke pijler in de lokale gemeenschap minimaal te handhaven, rekening houdend met de veranderende maatschappelijke context van de verenigingen;
- Scholen zijn verantwoordelijk voor het eigen functioneren. De gemeente stelt zich ten doel te stimuleren dat scholen sportactief zijn;
- Door structurele samenwerking binnen de driehoek buurt, onderwijs en sport worden instellingen en organisaties gestimuleerd optimaal gebruik te maken van elkaars kennis, ervaring en faciliteiten. Scholen spelen een belangrijke rol bij het ontwikkelen van een sportieve leefstijl bij de jeugd.

De pijlers van het sportbeleid in De Wolden tot en met 2012

In dit hoofdstuk worden de speerpunten geformuleerd, waarmee de gemeente duidelijk aangeeft waar haar ambitie ligt in de komende jaren, wat de gemeente wezenlijk vindt voor de sport en waar de inwoners en de sportaanbieders de gemeente op kunnen aanspreken.

Sportstimulering

Het sportbeleid richt zich de komende jaren op sportstimulering van de jeugd, senioren en mensen met een beperking. Door de inzet van landelijke ontwikkelde stimuleringsregelingen als de Breedtesportimpuls en de BOS- impuls (Buurt Onderwijs en Sport) worden er diverse sportstimuleringsactviteiten georganiseerd voor de verschillende doelgroepen.

Tarieven en subsidies

De tarieven en subsidies vormen voor de gemeente De Wolden een belangrijk instrument voor het lokale sportbeleid. Door middel van het tarievenbeleid voor de gemeentelijke faciliteiten en het verstrekken van subsidies geeft de gemeente richting aan haar voorwaardenscheppende en stimulerende taak in de sport.
De tarieven van zowel de binnen- alsmede buitensportaccommodaties worden aangeboden tegen een gebruikersvergoeding die onder de kostprijs ligt. De gemeente wil hiermee de sportstimulering indirect subsidiëren. Dit om een optimale toegankelijkheid voor de individuele en/of sportverenigingen te garanderen.

Subsidieverstrekking is geen doel op zich, maar is een middel om tot en gewenst doel te geraken. Gemeente De Wolden wil zich inzetten om jongeren blijvend aan sport- en bewegingsactiviteiten deel te laten nemen en de jeugdparticipatie te bevorderen. Het subsidiebeleid is mede hierop afgestemd.

Accommodatiebeleid

De gemeente De Wolden kent een groot aantal verschillende sportaccommodaties c.q. sportparken, verdeeld over de vele kernen. De sportaccommodaties worden gebruikt door sportverenigingen, scholen, individuele recreanten en andere groepen.

De binnensportaccommodaties (sporthallen, sportzalen en gymnastieklokalen) hebben een functie voor vooral onderwijs en verenigingssport.

Het gemeentelijk sportbeleid is voorwaardenscheppend en de nadruk van het beleid van de afgelopen jaren is gericht op de instandhouding en verbetering van de bestaande voorzieningen.

Om het huidige voorzieningenniveau in stand te kunnen houden wordt er een grotere nadruk op de zelfredzaamheid c.q. zelfwerkzaamheid van het verenigingsleven gelegd.

Velden
De velden (korf- en voetbal) worden conform de richtlijnen van de NOC*NSF onderhouden. De gemeente is verantwoordelijk voor het vaktechnische en machinale onderhoud aan de velden, evenals voor het groot onderhoud en renovatie. Het onderhoud en eigendom van de grasvelden blijven bij de gemeente, om de continuïteit ten aanzien van de kwaliteitsbeïnvloedend onderhoud te garanderen.

Kunstgras
De mogelijkheid die kunstgras kan bieden ten aanzien van ruimtebesparing c.q. ruimtegebrek is voor zowel sportverenigingen alsmede de gemeente interessant. De gebruikscapaciteit van kunstgras is driemaal zo groot als die van natuurgras. Daardoor zijn minder kunstgrasvelden nodig. Kunstgras biedt daardoor de mogelijkheid om tot een betere en verantwoorde spreiding van sportvoorzieningen te komen. De aanleg van kunstgrasvelden kan een kostenbesparing opleveren bij een minimale bezetting van 750 uur per jaar. De precieze kostenbesparing hang af van de specifieke situatie per sportaccommodatie.

Het grootste nadeel van kunstgras is dat de benodigde financiële investering beduidend hoger is dan van een natuurgrasveld. De aanleg van kunstgrasvelden is op dit moment alleen aantrekkelijk wanneer er nieuwe velden moeten worden aangelegd of bij vervanging van velden.
Tevens moet de vrij te komen grond bij aanleg van een kunstgrasveld anders kunnen worden aangewend, bijvoorbeeld voor woningbouw of bedrijvigheid.

Privatiseren kleedaccommodatie
De kleedaccommodatie van zowel de tennis- korfbal- en voetbalverenigingen zijn in eigendom van de gemeente De Wolden. De gemeente opteert voor eigendomsoverdracht van de kleedaccommodatie aan verenigingen zodat de verantwoordelijkheid voor beheer en onderhoud volledig bij de verenigingen komt te liggen.

Om te voorkomen dat over enige tijd de verenigingen weer bij de gemeente aankloppen omdat ze de kleedaccommodatie in financiële zin niet meer kunnen onderhouden dient de gemeente de verenigingen een goede bijdrage in het onderhoud te verstrekken (huidig onderhoudsbedrag -/- 25%).

Uitgangspunt bij overdracht van de kleedaccommodatie is dat de kwaliteit en continuïteit van de accommodatie blijft gewaarborgd. Om de kwaliteit en continuïteit van de accommodatie te waarborgen, wordt via een prestatiecontract de kwaliteit van de kleedkamers gecontroleerd. De gemeente (eventueel via een instantie) controleert de kwaliteit van de kleedkamers.
De accommodatie dient in goede staat te verkeren, alvorens overdracht kan plaatsvinden.

Overzicht beslispunten

Voor u ligt de Sportnota. In deze notitie zijn 22 beslispunten opgenomen, die hieronder worden opgesomd.

Beslispunt 1
De gemeente zet in op sportstimulering onder jongeren uit De Wolden en wil het percentage kinderen dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen vergroten van respectievelijk 45% naar 55%. Middels sportstimuleringsprojecten vanuit de BOS-impuls en de Breedtesport-impuls wordt hier gevolg aan gegeven.

Beslispunt 2
De gemeente zal na afloop van de BOS-impuls (eind 2010) sportactiviteiten voor de 12+ doelgroep blijven organiseren, en stelt hier jaarlijks € 5.000 voor beschikbaar.

Beslispunt 3
De gemeente maakt gebruik van het Drents Jeugdsportfonds, en wijst binnen De Wolden een aantal intermediairs aan, die kinderen die om sociaal-economische redenen niet kunnen/mogen sporten, kunnen doorverwijzen naar het sportfonds.

Beslispunt 4
Binnen zowel het onderwijs- en sportbeleid wordt het schoolzwemmen binnen De Wolden gecontinueerd.

Beslispunt 5
De gemeente stelt t.b.v. de schoolsportdag op jaarbasis een subsidiebedrag van € 1 per leerling beschikbaar. De kosten komen ten laste van de BSI-gelden.

Beslispunt 6
De gemeente De Wolden hanteert een kwantitatief subsidiesysteem (bedrag per jeugdlid). Middels een uniform format dienen de verenigingen verantwoording af te leggen inzake de besteding van de jeugdsubsidie.

Beslispunt 7
De gemeente stelt zich ten doel het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen. Om in aanmerking te kunnen komen voor een jeugdsubsidie wordt er in de kantines geen alcohol geschonken aan jeugdleden beneden de 16 jaar. Dit is conform de landelijke richtlijn met betrekking tot alcoholgebruik.

Beslispunt 8
De gemeente stelt na afloop van de breedtesportimpuls eind 2009,
jaarlijks € 8.000 beschikbaar inzake sportstimuleringsprojecten voor senioren.

Beslispunt 9
De gemeente stelt zich ten doel de mogelijkheden voor sporten en bewegen voor mensen met een beperking te vergroten en betrekt daarbij de sportverenigingen en relevante organisaties. De gemeente stelt na afloop van de breedtesportimpuls eind 2009, jaarlijks
€ 5.000 beschikbaar inzake sportstimuleringsprojecten voor mensen met een beperking.

Beslispunt 10
De gemeente maakt met de provinciale sportraad “SportDrenthe” nadere afspraken zodat de Woldense sportverenigingen ook na 2009 een beroep op het gebied van verenigingsondersteuning kunnen blijven doen. De gemeente stelt na afloop van de breedtesportimpuls, jaarlijks € 8.500 beschikbaar voor continuering van het ondersteuningsaanbod voor alle sportverenigingen in De Wolden.

Beslispunt 11
De gemeente voert jaarlijks overleg met de gebruikers van de diverse binnen- en buitensportaccommodaties binnen de gemeente De Wolden.

Beslispunt 12
De gemeente gaat op haar website middels een aparte link naar Sport, informatie verstrekken over de Woldense sportverenigingen. Dit dient voor 2010 te zijn gerealiseerd.

Beslispunt 13
De gemeente neemt initiatieven door persoonlijke felicitaties over te brengen aan sporters en sportverenigingen die kampioen zijn geworden of op internationaal niveau een podiumplaats hebben behaald.

Beslispunt 14
De gemeente De Wolden voert geen topsportbeleid maar richt zich primair op de breedtesport.

Beslispunt 15
De gemeente stimuleert de betrokkenheid van sportverenigingen bij de brede school ontwikkeling.

Beslispunt 16
De gemeente verstrekt in principe geen renteloze leningen aan sportverenigingen.

Beslispunt 17
Om het doel van de jeugdledensubsidie beter te kunnen realiseren dient de sportvereniging bij de aanvraag van de jeugdledensubsidie aan te tonen, dat er speciale activiteiten voor jeugdleden worden georganiseerd.

Beslispunt 18
De gemeente handhaaft het huidige gedifferentieerde subsidiebedrag per jeugdlid.

Beslispunt 19
De gemeente gaat in het algemeen niet over tot de aanleg van kunstgrasvelden, tenzij de aanleg van kunstgras verplicht wordt gesteld door het NOC*NSF. Wel kunnen er zich omstandigheden voorzoen die de aanleg van kunstgras rechtvaardigen.

Beslispunt 20
De gemeente opteert voor eigendomsoverdracht van de kleedaccommodaties aan de verenigingen, zodat de verantwoordelijkheid voor beheer en onderhoud volledig bij de verenigingen komt te liggen.

Privatisering van de kleedaccommodatie moet op vrijwillige basis gebeuren. De accommodatie dient bij overdracht in goede staat te verkeren.

Bij overdracht in eigendom van de kleedaccommodatie ontvangt de vereniging een bijdrage in het onderhoud (onderhoudsbedrag -/- 25%).

Beslispunt 21
De gemeente De Wolden zal in samenspraak met de gebruikers van de binnensportaccommodaties een behoeftepeiling starten om helder te maken wat het huidige gebruik is van de binnensportaccommodaties en helder te maken of de beschikbare capaciteit optimaal wordt gebruikt.

Beslispunt 22
De gemeente biedt de sportverenigingen de mogelijkheid om zelfstandig het reserveringsprogramma te kunnen raadplegen.
Voor 2011 moeten de sportvereniging per internet zelfstandig de zaal kunnen reserveren.

Voorwoord

Sport beweegt De Wolden !

De Wolden is een sportieve gemeente.

Dat geldt in de eerste plaats voor al onze inwoners die in diverse sportvormen wekelijks actief zijn als sporter, begeleider, scheidsrechter of bestuurder.
Het gemeentebestuur wil sportief zijn in het scheppen van goede voorwaarden om te kunnen sporten. Wij willen daarin een toegankelijke en betrouwbare partner zijn voor de sporters en de sportverenigingen. Goede communicatie en samenwerking met de sportwereld in brede zin vinden we daarom erg belangrijk.



Sport zien wij daarnaast ook als een goede manier om zaken die we van algemeen belang achten te bevorderen.
We vinden bijvoorbeeld dat we een verantwoordelijkheid hebben in het bieden van mogelijkheden voor ontspanning en recreatie zowel voor onze eigen inwoners als voor de toeristen die onze gemeente bezoeken.
We zien sport ook als een middel om een gezonde leefstijl te ontwikkelen. We leveren daarmee een bijdrage aan onze wettelijke taak om preventief volksgezondheidsbeleid te voeren.
Uit ervaring weten we ook dat sport een middel is in de opvoeding van kinderen en in het algemeen in de persoonlijke ontwikkeling van mensen. We bevorderen daarmee de sociale vaardigheden van mensen, de onderlinge betrokkenheid en de sociale samenhang in onze dorpen. Het zijn zaken waar we onder andere vanuit de Wet op de maatschappelijke ondersteuning (Wmo) een belangrijke opdracht te vervullen hebben.

Het uitgangspunt van het gemeentebestuur is om de voorzieningen zo goed mogelijk te spreiden over onze dorpen, zodat ze voor zoveel mogelijk mensen bereikbaar zijn.
Financieel is het een hele opgave om in ons dunbevolkte gebied al onze voorzieningen op een kwalitatief verantwoord niveau in stand te houden. We zullen het zo zuinig mogelijk moeten doen en kunnen daarbij niet zonder de inzet en de zelfwerkzaamheid van de vele vrijwilligers in onze dorpen. Gelukkig is er tot nu toe een grote bereidheid getoond om zich in te willen zetten voor ons sportverenigingsleven.
Wanneer we daar ook in de toekomst op kunnen blijven rekenen hebben we er alle vertrouwen in dat we met veel plezier kunnen blijven sporten in De Wolden.

Sport is zeer de moeite waard om er veel voor over te hebben en er al onze energie in te willen steken. Als gemeentebestuur doen we dat graag en met overtuiging in het belang van een actieve en betrokken gemeente De Wolden.



Bert Damming
Wethouder sport

Inleiding

De betekenis van sport
Sport is leuk om te doen en om naar te kijken. Sport levert tal van ontroerende momenten op, van euforie, van inspanning en van saamhorigheid. Sport is een fijne besteding van vrije tijd voor jong en oud, voor mensen met verschillende achtergronden en met uiteenlopende sportbehoeften. Sport is echter meer dan dat. Sport is tevens een belangrijk verbindend element in de samenleving. Sport heeft duidelijke raakvlakken met gezondheid, welzijn, onderwijs en veiligheid. Sport en bewegen leiden (per saldo) tot lagere gezondheidskosten. Sport biedt jongeren een goede fysieke basis en mentale weerbaarheid. Voor jongeren en ouderen betekent sport gezond zijn en gezond blijven. In het onderwijs kan sport bijdragen aan het aanleren van vaardigheden en van normen. Sport kan de integratie tussen verschillende groepen mensen bevorderen en kan de sociale cohesie in dorpen versterken.

De betekenis van deze sportnota
Deze nota bevat het sportbeleid voor de gemeente De Wolden. Door samenvoeging van de voormalige gemeente Ruinen, Ruinerwold, De Wijk en Zuidwolde ontstond in 1998 de nieuwe gemeente De Wolden.

De afgelopen jaren heeft het sportbeleid in De Wolden zich gekenmerkt door afzonderlijke beleidsnotities en projecten, zoals het in 2004 opgestelde projectplan Breedtesport “De Wolden buitengewoon sportief”, diverse harmonisatieprocessen waaronder tarieven en subsidies en de uitvoering van de taakstelling in het kader van de bezuinigingen.
Door de vele ontwikkelingen in de sport in het algemeen en in De Wolden in het bijzonder is De Wolden toe aan een sportnota.

In het collegeprogramma 2006-2010 heeft het college van burgemeester en wethouders de opdracht opgenomen voor de totstandkoming van een sportnota, waarin het gemeentelijk sportbeleid wordt vastgelegd.

De voorliggende nota geeft weer op welke wijze de losse onderdelen van het beleid met elkaar verbonden worden tot één visie. Als reikwijdte van de nota geldt de periode 2008-2012.

De gemeente De Wolden staat voor een sportbeleid dat integraal, eenduidig en beheersbaar is. Een integrale aanpak impliceert dat het sportbeleid zich niet beperkt tot de sportsector in het bijzonder, maar ook sectoren behelst zoals welzijn, volksgezondheid en onderwijs. Met eenduidigheid wordt bedoeld dat het sportbeleid zich kenmerkt door transparantie, voorspelbaarheid en samenhang.

De nota is op interactieve wijze tot stand gekomen.
Middels een enquête zijn alle sportverenigingen in De Wolden gevraagd om haar wensen en verlangens kenbaar te maken. Het betreft een algemene vragenlijst voor alle sportverenigingen (grote, kleine, met of zonder eigen accommodatie) in gemeente De Wolden. Totaal heeft 59% van de sportverenigingen de enquête ingevuld retour gezonden.

De uitkomsten van het tevredenheidsonderzoek zijn schriftelijk teruggekoppeld richting alle verenigingen. De resultaten uit het tevredenheidsonderzoek zijn opgenomen in bijlage 1.
Tevens is de provinciale sportraad (SportDrenthe) gevraagd haar bijdrage te leveren voor de totstandkoming van de voorliggende sportnota.

Leeswijzer

De opzet van deze nota is als volgt:

- Voor over sport kan worden gesproken, is het belangrijk om te weten wat onder sport wordt verstaan. In hoofdstuk 1 wordt het begrip sport nader verklaard.
- In hoofdstuk 2 wordt weergegeven wat de huidige invulling van het sportbeleid is en welke sportaccommodaties in de gemeente De Wolden aanwezig zijn.
- In hoofdstuk 3 worden de landelijke trends en ontwikkelingen beschreven die verband houden met sport.
- Hoofdstuk 4 is het hoofdstuk waar de visie, doelstelling en uitgangspunten van de gemeente De Wolden met betrekking tot het sportbeleid wordt besproken.
- In hoofdstuk 5 zijn de speerpunten geformuleerd, waarmee de gemeente duidelijk aangeeft waar haar ambitie ligt in de komende jaren en wat de gemeente wezenlijk vindt voor de sport.
- In hoofdstuk 6 is de financiële vertaling weergegeven.

Hoofdstuk 1: Het begrip sport

1.1 Inleiding
Het rubriceren van het begrip sport is geen eenvoudige taak. Sport is een veelzijdig begrip. Teneinde tot een definitie te komen, is er gezocht naar een definitie die goed bruikbaar is bij het opstellen van uitgangspunten en die overeenkomt met de definitie die het NOC*NSF tegenwoordig gebruikt. Onder het begrip sport vallen: topsport, breedtesport, anders georganiseerde sport, verenigingssport en ongeorganiseerde sport.

1.2 Het begrip sport
Het begrip sport kent talloze varianten. Dat maakt het formuleren van een definitie lastig. Sport herbergt vele, doorgaans tegenstrijdige elementen in zich zoals strijd, competitie, versus gezelligheid en ontmoeting; lichamelijke ontspanning versus denksport; commerciële sport versus ideële verenigingssport; georganiseerd als ook ongeorganiseerd, individueel en in teamverband, top- en breedtesport enzovoort.
Teneinde toch te komen tot een verantwoorde afbakening is onderverdeling in een aantal segmenten noodzakelijk. Deze segmenten zijn hiervoor onder punt 1.1 aangegeven.

- Er is sprake van **verenigingssport** als men bij de desbetreffende sportbond is aangesloten en als zodanig erkend is bij het Nederlands olympisch comité (NOC) of de Nederlandse Sport Federatie (NSF). Voor een sportnota is het organiserend kader (de bondsvoorschriften) van belang, omdat op grond daarvan accommodaties en voorzieningen vormgegeven kunnen worden.
- Van **ongeorganiseerde sport** is sprake als de activiteiten min of meer volgens de regels van de verenigingssport verlopen. Tijdens het uitvoeren van de activiteiten ontbreekt echter de directe invloed van het georganiseerde raamwerk.
- Met de **anders georganiseerde sport** wordt de sportbeoefening bedoeld die wel is georganiseerd maar niet in NOC*NSF verband. Sportscholen, fitnesscentra e.d. zijn de belangrijkste groep binnen deze categorie van sportaanbieders.
- Binnen deze nota spreken we over **breedtesport** en over topsport. Het doel van breedtesport is dat iedere inwoner, in elke fase van zijn of haar leven, naar eigen voorkeur aan sport en bewegingsactiviteiten kan deelnemen, dan wel daarbij betrokken kan zijn.
- Wat betreft **topsport** gebruiken we binnen deze nota de definitie: het beoefenen van een tak van sport op minimaal nationaal niveau.

1.3 Georganiseerde versus ongeorganiseerde sport
Sporten kan zowel in georganiseerd verband, (bij een sportvereniging, tourclub) als ongeorganiseerd, (zelfstandig hardlopen of banenzwemmen), worden beoefend. Hoewel de gemeente ongeorganiseerd sporten toejuicht, is de doelgroep niet eenvoudig te bereiken. Er is geen netwerk en de ongeorganiseerde sport wordt over het algemeen individueel uitgevoerd. Om het gemeentelijk beleid op het gebied van sport tot een succes te maken, is een professioneel netwerk (aangesloten bij het NOC*NSF) van georganiseerde sporten noodzakelijk voor de uitvoering van het gemeentelijk beleid. Daarnaast biedt de georganiseerde sport een veilige en kundige omgeving om in te sporten.

Ongeorganiseerde- en anders georganiseerde sport wordt in deze sportnota niet direct betrokken. Wel wil de gemeente De Wolden de ongeorganiseerde- en anders georganiseerde sport stimuleren, bijvoorbeeld door het verstrekken van incidentele subsidies t.b.v. sportactiviteiten en wordt per geval gekeken of er mogelijkheden zijn de ongeorganiseerde- en anders georganiseerde sport te faciliteren.

Hoofdstuk 2: Sport in De Wolden

2.1 Sportbeleid

Onze gemeente kent een 'klassieke' invulling van het sportbeleid. Dit is een invulling waarbij de lokale overheid de sport voornamelijk beschouwt als het privé-domein van inwoners en waarin de gemeente slechts een voorwaardenscheppende rol heeft. Deze werkwijze wordt overigens door het merendeel van de Nederlandse gemeenten gehanteerd. Dit 'beleid' kenmerkt zich o.a. door:

- Subsidieregels en tarieven voor sportaccommodaties zijn vastgelegd. Binnen het subsidiebeleid van de gemeente De Wolden vigeert sinds 1999 de "Beleidsregels inzake subsidiëring sportverenigingen". Hierin is vastgesteld dat verenigingen een subsidie kunnen ontvangen per jeugdlid tot 19 jaar. Daarnaast zijn de tarieven voor gemeentelijke sportaccommodaties vastgelegd in de "Regeling buitensport- en binnensportaccommodaties De Wolden" en de "Regeling tarieven openluchtbaden De Wolden". Deze regelingen zijn in de bijlage te vinden.

- Uitgangspunten voor aanleg, beheer en onderhoud van accommodaties zijn vastgesteld. In het sportbeleid van de voormalige gemeenten lag de focus historisch gezien vooral op het accommodatiebeleid. Door het relatief grote grondoppervlak en de onderlinge afstanden van de kernen is in het verleden gekozen voor een basisvoorzieningenniveau per dorp. De keuze voor voldoende basisvoorzieningen per dorp schept aanzienlijke onderhoudsverplichtingen. De beheer- en onderhoudstaken op de diverse sportaccommodaties worden voornamelijk uitgevoerd door de gemeente. In het kader van de taakstelling voor de buitensportaccommodaties is het preventief onderhoud van de kleedaccommodatie per 1 januari 2008 overgegaan van gemeente naar vereniging. Hiervoor ontvangen korfbal- en voetbalverenigingen een vergoeding van 40% van de gemiddelde preventieve onderhoudskosten.

- Gedeeltelijke privatisering; maatwerk. In het recente verleden heeft de gemeente middels 'privatiseringsovereenkomsten' haar beheer- en onderhoudstaken met betrekking tot de tennisparken (banen) volledig uitbesteed aan de gebruikers. Ook de sporthal Ruinerwold is "geprivatiseerd". Het beheer (toezicht en schoonmaak) is overgedragen aan de Stichting Buddingehof. Een grotere nadruk op zelfredzaamheid van het particulier initiatief (beheersstichtingen en verenigingen) zijn hiervoor aanleiding geweest. De zelfredzaamheid van de verenigingen en de eigen verantwoordelijkheid moest hierbij worden bevorderd. Tennisverenigingen en de beheersstichting "de Buddingehof" krijgen van de gemeente financiële middelen aangereikt om hun opgedragen taken te vervullen. Het garanderen van de kwaliteit van de accommodatie is hierbij echter wel een basisvoorwaarde. Het monitoren c.q. bewaken van de kwaliteit van de accommodatie vindt plaats door de cluster Bouwkunde.

2.2 Sportaccommodaties

Onze gemeente bestaat uit 17 kernen. Al deze dorpen hebben een eigen verenigingsleven. De gemeente kent mede daarom een groot aantal sportverenigingen. Binnen de gemeente De Wolden zijn zo'n 100 verenigingen actief met een zeer divers sportaanbod. Dit grote aanbod heeft te maken met de samenstelling van de gemeente. Elke kern heeft zijn eigen voorzieningen en clubs. In bijlage 3 vindt u een overzicht van de diverse sportaccommodaties in onze gemeente.

Hoofdstuk 3: Trends en ontwikkelingen

Sport is voortdurend in ontwikkeling. Voor een visie op sport is het essentieel hier rekening mee te houden. In dit hoofdstuk worden landelijke trends en lokale ontwikkelingen beschreven die verband houden met sport.

3.1 Landelijke trends

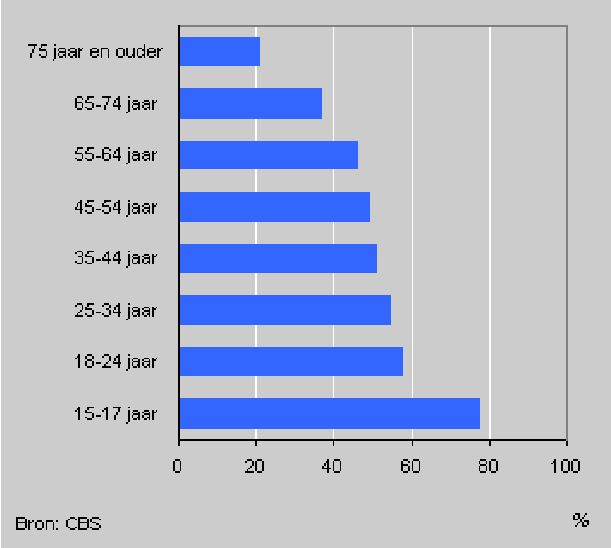
In deze en in de volgende paragraaf worden enkele belangrijke ontwikkelingen op sportgebied in Nederland en in De Wolden behandeld volgens de vierdeling:

- 3.1.1 De sporter
- 3.1.2 De sportvereniging
- 3.1.3 De sportvoorziening
- 3.1.4 Het beleid

3.1.1 De sporter

- Bijna 60 % van de Nederlanders gaat tenminste 12 keer per jaar sporten. Door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is vastgesteld dat in 2003 ruim 6 miljoen Nederlanders van 15 jaar en ouder wekelijks hebben gesport. Daarmee is het aantal sporters ten opzichte van 1997 licht toegenomen
- Bijna 8 van de 10 jongeren van 15 tot 18 jaar sporten wekelijks (al dan niet in verenigingsverband). Vanaf 18 jaar neemt het aandeel sporters af. In de leeftijdsgroep 18 tot 45 jaar doet iets meer dan de helft nog regelmatig aan sport, van de 45- tot 65- jarigen sport iets minder dan de helft. Boven de 65 jaar is ongeveer een kwart wekelijks sportief actief.

Tabel 3.1



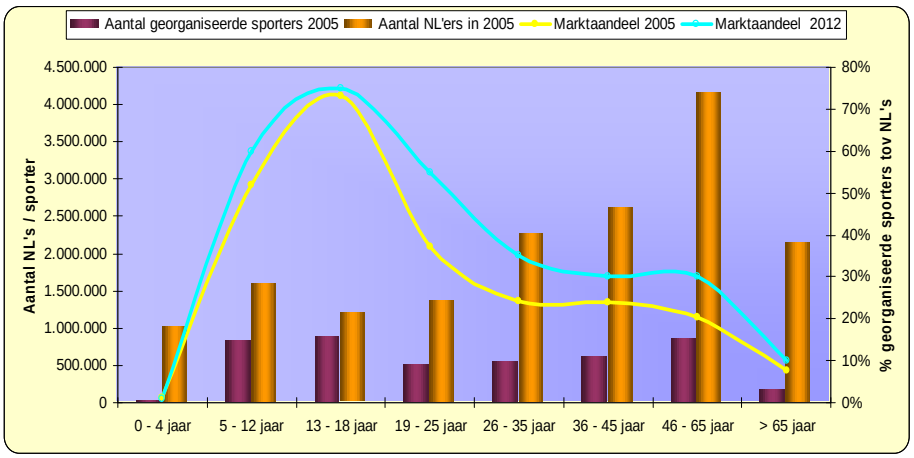
- Het percentage Drenten, dat inactief is, laat een grillige trend zien van 8,1% in 2000 naar 7,8% in 2006. Vergeleken met het Nederlandse gemiddelde referentiecijfer, laat Drenthe in 2006 een negatief beeld zien. Zie tabel 3.2.
- Het percentage Drenten dat aan de Nederlandse Norm gezond Bewegen (NNGB) voldoet, laat een stijgende trend zien vanaf 2001 naar 64,9% in 2006. Dit percentage ligt iets hoger dan het landelijke cijfer,

Tabel 3.2
Percentage volwassen Drenten dat inactief is en het percentage dat aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen voldoet (bron: TNO Kwaliteit van Leven, 2007).

	Inactief		NNGB	
Jaar	Drenthe	Nederland	Drenthe	Nederland
2000	8,1	9,2	50,3	44,2
2001	10,5	8,7	45,4	43,6
2002	5,5	8,9	46,7	44,1
2003	7,3	8,5	46,2	47,4
2004	5,6	8,2	56,6	50,7
2005	5,1	5,8	59,7	56,1
2006	7,8	5,3	64,9	62,6

- De middelbare schoolleeftijd wordt vaak gezien als een leeftijd waarop jongeren andere interesses ontwikkelen en stoppen met sporten. Verbijzondering van de leeftijdscategorie 12-19 jarigen laat zien dat aan het begin van deze levensfase de sportdeelname hoger ligt dan aan het einde. Bij jongens daalt de sportdeelname tijdens het 14e levensjaar vrij sterk. Bij meisjes zien we breekpunten bij het 15e en bij het 18e levensjaar. Voor zowel jongens als meisjes geldt dat de sportdeelname in 2003 hoger ligt dan in 1983, zeker op jongere leeftijd (bron: SCP AVO'83 en '03).

Tabel 3.3



- Jongvolwassenen (6-14 jaar) met een (lichamelijke) beperking blijken niet minder aan sport te doen dan jongvolwassenen zonder beperking. Overigens moeten jongeren met een beperking wel vaker meer moeite doen om te kunnen sporten. In de praktijk blijken er nog al wat fysieke en psychologische drempels te zijn voor jongeren om in de sport te kunnen participeren (bron: Kooiker en Van Campen, 2006).
- Sport is net zo populair onder vrouwen als onder mannen. Wel besteden mannen meer uren aan lichamelijke sporten. Ongeveer 1 op de 6 mannen sport minimaal 5 uur per week, bij vrouwen geldt dit voor 1 op de 11. Ruim een kwart van de Nederlanders is lid van een sportvereniging. Mannen zijn vaker lid van een sportvereniging dan vrouwen en jongeren zijn vaker lid dan ouderen. De meeste verenigingsleden zijn tussen de 18 en 45 jaar oud.
- Het aandeel beoefenaars van zogenaamde solosporten (sporten die –althans voor recreatieve beoefening- geen directe tegenstanders vereisen) overstijgt ruim het aandeel beoefenaren van duosporten (sporten waarvan de formele spelvorm ten minste één tegenstander vereist) en het aandeel teamsporters (sporten die worden beoefend tezamen met ten minste twee anderen.) Individualisering van de sportbeoefening zoals fitness en aerobics is een duidelijk waarneembare trend. Factoren die hieraan bijdragen zijn een individualistische samenleving gecombineerd met een groter bestedingspatroon. Daarnaast

bestaat er een groter aanbod vrijetijdsbesteding, maar is er minder ruimte voor activiteiten in de vrije tijd (bron: SCP en NOC*NSF (RSO'oo).

- Nederlandse kinderen zijn de afgelopen jaren beduidend dikker geworden. Kinderen zijn op steeds jongere leeftijd te dik. Het percentage kinderen dat overgewicht of obesitas heeft, stijgt in de loop der jaren steeds sneller (onderzoek TNO en VUmc 2006).

Tabel 3.4 Procentuele ontwikkeling van overgewicht en obesitas (bron CBS 2004)

	Overgewicht		Obesitas	
	2000	2003	2000	2003
Mannen > 20 jaar	47,9%	51,1%	8,6%	9,3%
Vrouwen > 20 jaar	40,4%	41,1%	10,2%	12,1%
Jeugd 14- 24 jaar	17,2%	20,4%	2,8%	4,4%

- Bij verschillende categorieën is sprake van een veranderend sportgedrag. Vooral onder jongeren is sprake van een snelle wisseling van de vrijetijdsbesteding aan onder meer sportactiviteiten. Dat wil zeggen dat gemiddeld minder tijd wordt besteed aan meer activiteiten (zapgedrag). Veel 65-plussers zijn in hun vrijetijdsbesteding op zoek naar rust, gezelschap en plezier. In dit verband is een toenemende vraag naar licht inspannende activiteiten te verwachten, waaronder wandelen, fietsen en zwemmen. De deelname van allochtonen loopt nog altijd zo'n 10% achter bij het autochtone deel van de bevolking. Slechts een fractie van de mensen met een beperking komt aan (aangepast) sporten toe.

3.1.2 De sportvereniging

- Sport en bewegen wordt minder traditioneel. Het sportaanbod dient steeds meer maatwerk te zijn. Sportverenigingen vinden het moeilijk om marktgerichter te gaan werken, waarbij de vraag bepalend is en niet het aanbod.
- Sportverenigingen zijn in toenemende mate onder druk komen te staan: zij ervaren knelpunten rond vrijwilligers, het ledenverloop, de beschikbare financiën en beschikbaarheid ven kwaliteit van sportaccommodaties.
- Sportverenigingen worden door de toenemende regel- en wetgeving (bijvoorbeeld hygiëne) genoodzaakt te professionaliseren.
- Sportverenigingen kunnen niet zonder de inzet van vrijwilligers. Bij de ± 28.000 verenigingen zijn in totaal 1,2 miljoen vrijwilligers actief (13 procent van de Nederlanders van 18 jaar en ouder). Dit percentage is sinds 1997 niet veranderd. Meer mannen dan vrouwen verrichten vrijwilligersactiviteiten voor sportverenigingen.
- Het totale aantal bij NOC*NSF- bonden aangesloten sportverenigingen is in de periode 1990-2004 met 9% gedaald (-2.698) naar 28.756.
- Met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) beoogt de rijksoverheid dat iedereen kan meedoen in de maatschappij. Uitgangspunt hierbij is dat mensen moeten kunnen terugvallen op het eigen sociaal netwerk, waaronder maatschappelijke organisaties als sportverenigingen.
- De behoefte op basisscholen aan vakleerkrachten bewegingsonderwijs zal de komende jaren toenemen. Door vakleerkrachten een rol te laten spelen bij het aanbieden van buitenschoolse activiteiten (waaronder sportstimuleringsactiviteiten) kan het draagvlak voor de aanstelling worden vergroot.
- Het aanbod voor het groeiend aantal individuele sporten zoals fitness en aerobics wordt voor het grootste deel opgevangen door commerciële sportaanbieders (sportscholen).

3.1.3 De sportvoorziening

- Multifunctionele sportvoorzieningen zijn in opmars, soms gecombineerd (geclusterd) met andere, al dan niet commerciële, (vrijetijds-) voorzieningen.
- Gemeenten beschouwen het beheer, het onderhoud en de exploitatie van sportvoorzieningen niet meer als een vanzelfsprekende overheidstaak. De exploitatie van veel binnensportaccommodaties is uitbesteed aan stichtingen of exploitatiemaatschappijen. Verenigingen worden steeds vaker ingeschakeld voor het beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties. De praktijk leert overigens dat na het uitbesteden of afstoten van overheidstaken gestelde doelen niet altijd worden gerealiseerd. Dit geldt zowel voor financiële doelen (denk aan kostenbesparingen en inkomstenverhogingen) als voor kwalitatieve doelen (denk aan productinnovaties en klantgerichtheid).
- Nieuwe producten of productverbeteringen bieden een oplossing voor de hogere eisen van de gebruikers van sportvoorzieningen (denk aan kunstgrasvelden met een hogere bespelingintensiteit).
- De laatste jaren staan de bestemmingen van de ruimte in toenemende mate onder druk, doordat vanuit diverse sectoren claims op ruimte worden gelegd. De noodzaak van nieuwe woningen en de groeiende vraag naar tweede woningen vormen verdere claims op de inrichting van de ruimte. Het mobiliteitsgedrag van de Nederlander voert de druk op om het wegnet verder uit te breiden.

3.1.4 Landelijk en provinciaal sportbeleid

Landelijk is de afgelopen jaren een aantal richtinggevende nota's op het beleidsterrein Sport vastgesteld. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste nota's besproken.

Nota Tijd voor Sport

In september 2005 is door het ministerie van VWS de nota 'Tijd voor Sport' uitgebracht. Dit ter vervanging van de in 1996 uitgebrachte nota 'Wat Sport Beweegt'. Met de nieuwe nota wordt tot uitdrukking gebracht dat de (landelijke) overheid vindt dat sport nu extra aandacht verdient, zowel van burgers, maatschappelijke organisaties als van de overheid zelf. Kort samengevat streeft het kabinet naar een sportieve samenleving waarin zowel veel aan sport wordt gedaan als van sport wordt genoten. In de nota zijn de volgende hoofdlijnen van beleid uiteengezet:

- *Gezond door Sport*; meer sporten en bewegen dragen bij aan een betere gezondheid. Om dat doel te bereiken komt het kabinet onder meer met het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen.
- *Meedoen door Sport*; om het voor meer mensen mogelijk te maken om elkaar via de sport te ontmoeten en mee te doen aan maatschappelijke activiteiten zet het kabinet in op een aantal projecten rond opvoeden, het versterken van waarden en normen, het vernieuwen van het lokaal sportaanbod en een integrale buurtaanpak en school.
- *Sport aan de top*; de Nederlandse sportsector zet zich in voor een top-10 notering van de beste sportlanden ter wereld. Het kabinet ondersteunt dit en maakt zich sterk voor een goed klimaat voor topsporter in Nederland. Het gaat om talentherkenning en talentontwikkeling, het Stipendium (bijdrage in de kosten van levensonderhoud bestemd voor sporters die aan bepaalde kwalificaties voldoen) voor de topsporter, coaches aan de top, het tegengaan van dopinggebruik en tenslotte de organisatie van topsportevenementen en de realisatie van topsportaccommodaties in Nederland.

Breedtesport-impuls

Onder het motto "Sport heeft een belangrijke maatschappelijke functie, die beter benut dient te worden" heeft het rijk een tijdelijke stimuleringsregeling voor gemeente ingesteld: de " Breedtesportimpuls"

Doel van de regeling is dat gemeenten en lokale organisaties initiatieven ontplooien die bijdragen aan een duurzame verbetering van het lokale sportaanbod. Om als gemeente voor deze regeling in aanmerking te komen dient het project een integraal en duurzaam karakter te hebben en ook vernieuwend te zijn. Integraal houdt in dat het plan ook betrekking moet hebben op andere beleidssectoren zoals onderwijs, welzijn en gezondheidszorg. Duurzaam wil zeggen dat het ingediende project ook na het stopzetten van de subsidie moet doorlopen. Vernieuwend wil zeggen dat het iets moet zijn, dat niet eerder is uitgevoerd binnen de gemeente.

BOS-impuls
Als aanvulling op de Breedtesportimpuls is in 2003 door het ministerie van VWS in samenwerking met onder meer het ministerie van OCW de BOS-impuls (Buurt, Onderwijs en Sport) ontwikkeld. De BOS-impuls beoogt de samenwerking te bevorderen tussen buurt, onderwijs en sport. De tijdelijke stimuleringsregeling is erop gericht gemeenten te ondersteunen bij hun aanpak van achterstanden van jeugdigen van 4 tot 19 jaar.
Beoogd wordt om achterstanden bij jongeren op terreinen als gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding en sport en bewegen effectief te bestrijden. Naast het verminderen van deze achterstanden is de BOS-impuls erop gericht de door de buurtbewoners ervaren overlast veroorzaakt door jeugdigen te bestrijden.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
Per 1 januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) ingevoerd.
De wet geeft gemeenten de taak inwoners te stimuleren en te ondersteunen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen en mee te kunnen doen in de samenleving. Doelstellingen van de WMO zijn:

- Iedereen in staat te stellen om mee te doen in de samenleving;
- Ondersteuning dichter bij de burger regelen

In de discussie over invoering van de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) wordt het woord “sport” nauwelijks genoemd. Sport heeft veel raakvlakken met de doelen, zogenaamde prestatievelden, van de WMO. De sport wordt niet bij naam genoemd, maar kunnen we wel zo interpreteren.
In de WMO worden daartoe 9 prestatievelden onderscheiden. Sport kan met name een bijdrage leveren aan de doelstellingen van prestatievelden 1, 3, 4 en 5:

- Prestatieveld 1: het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.
- Prestatieveld 3: het geven van informatie, adviezen en cliëntenondersteuning.
- Prestatieveld 4: het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
- Prestatieveld 5: het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Bijvoorbeeld prestatieveld 1: bevordering van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten.
De tijdelijke stimuleringsregeling Buurt, Onderwijs en Sport ofwel de BOS-impuls, zou goed passen bij dit eerste prestatieveld.

Provinciaal beleid
De provinciale rol is vooral ondersteunend en stimulerend. De provincie Drenthe heeft in 2006 de nota ‘*Drenthe beweegt’* gepresenteerd.
Meer inwoners van Drenthe aan het bewegen krijgen! Dat is wat de provincie Drenthe met deze sportnota beoogt.
Drenthe beweegt is een combinatie van bestaande en nieuwe provinciale activiteiten op het terrein van sport. De nota biedt zowel een concretisering van de voornemens van het provinciaal sociaal beleid ‘*Mensen in het middelpunt’,* als een invulling van extra middelen die door de provinciale staten beschikbaar zijn gesteld. Drenthe Beweegt.

3.2 Lokale ontwikkelingen
Samen met de landelijke trends en ontwikkelingen zijn ook een aantal lokale trends en ontwikkelingen van invloed op de ontwikkeling van sport in De Wolden.

3.2.1 Bevolkingsprognose

De huidige bevolkingsstructuur en bevolkingsprognose voor De Wolden ziet er als volgt uit: (bron: bevolkingsprognose Drenthe XV Provincie Drenthe)

Gemeente De Wolden

leeftijd	2000		2015		toe-/afname	
	absoluut	procentueel	absoluut	procentueel	absoluut	procentueel
0-14	4600	19,5	4400	17,8	-200	-4,3
15-29	3700	15,7	3900	15,8	200	5,4
30-44	5500	23,3	4300	17,4	-1200	-21,8
45-59	4800	20,3	5800	23,5	1000	20,8
60-74	3300	14	4300	17,4	1000	30,3
75+	1600	6,8	2000	8,1	400	25
totaal	23600	100	24700	100	1100	4,7

- Het relatieve aandeel jeugdigen tot 14 jaar in De Wolden neemt in de komende jaren af.
- Het aandeel 30 tot 44-jarigen neemt fors af.
- Daartegenover staat een behoorlijke stijging van het aandeel ouderen, met name vanaf 60 jaar.

De landelijke trend van ontgroening en vergrijzing wordt de komende jaren ook zichtbaar in de gemeente De Wolden. In 2015 is 17,8% van de bevolking jonger dan 15 jaar en 23,5% ouder dan 45 jaar. De toename van 15- tot 29 jarigen is minimaal. Landelijk zal het aantal twintigers de komende jaren dalen. Dit is een ontwikkeling die in De Wolden niet te zien is. De toename van het aantal inwoners van 45 tot 75 jaar ligt in de lijn met de landelijke ontwikkeling.

Gevolgen:
De ontgroening en vergrijzing hebben belangrijke gevolgen voor het voorzieningsaanbod. Dat moet zich aanpassen aan andere eisen en wensen, namelijk die van een grotere groep oudere sporters en relatief minder jeugdsporters. Sportverenigingen zijn op dit moment vaak onvoldoende voorbereid en/of gericht op het aanbieden van activiteiten voor deze leeftijdscategorieën. Daarnaast betekent de demografische verschuiving dat de populariteit van bepaalde takken van sport zal dalen en die van andere zal stijgen. Sporten die tot op hoge leeftijd beoefend kunnen worden (zoals zwemmen, fietsen, nordic walking, tennis en jeu de boules) zullen de komende jaren meer mensen kunnen trekken.
De daling in het aandeel 30- tot 44 jarigen van de bewoners in De Wolden kan flinke gevolgen hebben voor met name de georganiseerde sport. Binnen dit segment zijn nu de kaderleden van de verenigingen grotendeels te vinden. Het is de vraag in hoeverre dit door de 55+ ers (kan) word(t) (en) opgepakt.

3.2.2 Gezondheidsenquête Drenthe De Wolden

De GGD Drenthe heeft in 2003 een gezondheidsenquête uitgevoerd in De Wolden, onder volwassenen en bij de jeugd.

De resultaten van De Wolden wijken niet veel af van Drenthe. Op een aantal onderdelen scoort De Wolden gunstiger dan het gemiddelde van de provincie, bijvoorbeeld (gevoelens van) veiligheid, op een aantal onderdelen ook ongunstiger, bijvoorbeeld overgewicht bij mannen, 62% van de mannen in De Wolden heeft overgewicht tegen 57% provinciaal.
Over het algemeen is het beeld echter vrij gunstig. Toch zijn er een aantal onderwerpen die aandacht verdienen zoals het aantal mannen (4.239) en vrouwen (2.457) met overgewicht.

Hoofdstuk 4: Visie, Doelstelling en Uitgangspunten

In dit hoofdstuk wordt de visie van de gemeente De Wolden voor het sportbeleid besproken. Vervolgens worden een aantal doelstellingen geformuleerd, waarmee de gemeente duidelijk aangeeft waar haar ambitie ligt in de komende jaren, wat de gemeente wezenlijk vindt voor de sport en waar de inwoners en de sportaanbieders de gemeente op kunnen aanspreken.

4.1 Visie op sport

Een visie is als een toekomstvisioen en beschrijft waar de gemeente naar toe wil. Het zorgt voor inspiratie en houvast. De visie van de gemeente De Wolden luidt:

De gemeente De Wolden is een gemeente waarin zoveel mogelijk inwoners, ongeacht achtergrond, leeftijd, beperking en financiële achtergrond kunnen sporten (breedtesport), in een veilige omgeving met goede voorzieningen op het gebied van sport.

De gemeente De Wolden schept voorwaarden om voorzieningen in stand te houden (voor iedereen bereikbare, toegankelijke, bruikbare en betaalbare voorzieningen) en zal waar nodig de regiefunctie op zich nemen om met name verenigingsoverstijgende zaken en ontwikkelingen te stimuleren. De gemeente zal hierbij een integrale benadering van het thema sport nastreven en daar waar mogelijk aansluiting zoeken bij andere beleidsterreinen.

Regiefunctie:
Met de regiefunctie wordt bedoeld dat ontwikkelingen niet alleen tot stand komen door centrale sturing, met regelgeving en subsidies als instrumenten, maar door interactie en communicatie met vele partners die in de beleidssector actief zijn. De gemeente De Wolden wil sportbeoefening bevorderen door samen met haar partners (sportaanbieders, stichting Welzijn De Wolden, SportDrenthe etc.) beleid te ontwikkelen, goede voorwaarden te scheppen door het ontwikkelen, instandhouden en toegankelijk maken van diverse sport- en bewegingsactiviteiten en sportvoorzieningen. “De gemeente De Wolden is meer dan een beheersgemeente. De gemeente staat open voor vernieuwingen en speelt flexibel en effectief in op nieuwe ontwikkelingen”. (*toekomstvisie “De Wolden actief en betrokken”)*

Vanuit deze visie formuleren we de volgende doelen voor het sportbeleid.

4.2 Doelstellingen

- Stimuleren van sportdeelname van de inwoners van De Wolden, met specifieke aandacht voor de jeugd;
- Mogelijkheden scheppen voor en stimuleren van recreatie- en wedstrijdsport;
- Aansluitend op de vraag van inwoners zorgdragen voor een gevarieerd en kwalitatief goed aanbod van sportvoorzieningen;
- Optimaal beheren en exploiteren van gemeentelijke sportvoorzieningen.

Voor de wijze waarop sportbeleid wordt uitgevoerd, worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

4.3 Uitgangspunten

- Het realiseren en instandhouden van algemene sportvoorzieningen waarin het particulier initiatief niet voorziet is in beginsel een verantwoordelijkheid van de gemeente. Vanwege de vele voorzieningen is het noodzakelijk voor het beheer van sportaccommodaties een groter beroep te doen op zelfwerkzaamheid van de sportverenigingen. Het aanbieden van sportactiviteiten is in beginsel een verantwoordelijkheid van het particulier initiatief;
- Bij het realiseren van nieuwe voorzieningen is het streven in te spelen op markt- en productontwikkelingen zoals bijvoorbeeld kunstgras;
- Sportverenigingen zijn verantwoordelijk voor het eigen functioneren. De gemeente stelt zich ten doel ertoe bij te dragen dat sportverenigingen in staat zijn hun positie als belangrijke pijler in de lokale gemeenschap minimaal te handhaven, rekening houdend met de veranderende maatschappelijke context van de verenigingen;
- Scholen zijn verantwoordelijk voor het eigen functioneren. De gemeente stelt zich ten doel te stimuleren dat scholen sportactief zijn;

- Door structurele samenwerking binnen de driehoek buurt, onderwijs en sport worden instellingen en organisaties gestimuleerd optimaal gebruik te maken van elkaars kennis, ervaring en faciliteiten. Scholen spelen een belangrijke rol bij het ontwikkelen van een sportieve leefstijl bij de jeugd.

4.4 De betekenis van sport in 2020

De Wolden actief en betrokken (Toekomstvisie 2005-2020)

De gemeente De Wolden heeft veel sportaccommodaties en welzijnsvoorzieningen. Er zijn veel sportvelden, buurt- en dorpshuizen, bibliotheken en meerdere openluchtzwembaden. Deze hoeveelheid voorzieningen is kenmerkend voor de vitaliteit van het dorps- en verenigingsleven en een belangrijke reden waarom mensen graag in De Wolden wonen.

De gemeente heeft steeds minder geld om voorzieningen in stand te houden. Dat maakt dat sommige voorzieningen onder druk staan of al onder de maat zijn. Het onderhoud van sportaccommodaties is duur evenals de subsidiëring van welzijnsvoorzieningen. Nieuwe wetgeving op het gebied van veiligheid, sociale hygiëne en arbeidsomstandigheden vereist enorme investeringen.

Hoofdstuk 5: De pijlers van het sportbeleid in De Wolden tot 2012

5.1 Inleiding
Alle hiervoor genoemde trends en ontwikkelingen, evenals de meningen van de betrokkenen in het voortraject, zijn van invloed op de sport in De Wolden en dus op het te voeren beleid van de gemeente.
In dit hoofdstuk worden de speerpunten geformuleerd, waarmee de gemeente duidelijk aangeeft waar haar ambitie ligt in de komende jaren, wat de gemeente wezenlijk vindt voor de sport en waar de inwoners en de sportaanbieders de gemeente op kunnen aanspreken.
Deze speerpunten sluiten onder andere aan bij de doelstellingen van de WMO en dragen dan ook bij om deze te verwezenlijken.

De gemeente De Wolden waardeert het dat haar inwoners actief hun vrije tijd besteden en schept voorwaarden waarmee sportbeoefening mogelijk wordt.

5.2 Sportstimulering jeugd
Zowel binnen het gemeentelijk beleid als voor de Woldense sportverenigingen is de jeugd een belangrijke doelgroep.
De gemeente wil zich inzetten om jongeren blijvend aan sport- en bewegingsactiviteiten deel te laten nemen en de jeugdparticipatie te bevorderen.
De gemeente zoekt hierbij o.a. aansluiting bij de landelijke sportnota '"tijd voor sport", provinciale sportagenda "Drenthe beweegt" en het gemeentelijk jeugdbeleid.

Beslispunt 1
De gemeente zet in op sportstimulering onder jongeren uit De Wolden en wil het percentage kinderen dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen vergroten van respectievelijk 45% naar 55%. Middels sportstimuleringsprojecten vanuit de BOS-impuls en de Breedtesport- impuls wordt hier gevolg aan gegeven.



5.2.1 BOS-impuls (buurt, onderwijs en sport)
Middels de landelijke sportstimuleringsregeling BOS (buurt, onderwijs en sport) worden de komende jaren 2006-2010 diverse sportstimuleringsprojecten op alle basisscholen in De Wolden georganiseerd. De gemeente zal in het kader van de BOS-impuls (nog) intensiever samen gaan werken met de Woldense scholen.

In het kader van de BOS-impuls wordt onder andere het programma Kies voor Hart en Sport uitgevoerd op alle basisscholen in De Wolden.
Kies voor Hart en Sport maakt basisschoolkinderen van de groepen 6, 7 en 8 ervan bewust dat er altijd een sport is die bij ze past. Dat leren de kinderen tijdens speciale lessen op school, maar ze ervaren het ook in de praktijk. Ze maken kennis met een grote verscheidenheid aan sporten en andere manieren om gezond te bewegen. Na afloop kunnen ze weloverwogen beslissen of de gekozen tak van sport iets voor ze is. Een bewuste keuze- zo is bekend- hou je makkelijker vol.

Vanuit de BOS-impuls worden er voor de 12+ doelgroep op jaarbasis een aantal sportactiviteiten georganiseerd. In samenspraak met de jongerenwerker van Stichting Welzijn De Wolden en

uiteraard de jeugd zelf worden er passende sportactiviteiten georganiseerd. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij het project “Keten en caravans”.

Beslispunt 2
De gemeente zal na afloop van de BOS-impuls (eind 2010) sportactiviteiten voor de 12+ doelgroep blijven organiseren, en stelt hier jaarlijks € 5.000 voor beschikbaar.

5.2.2 Jeugdsportfonds
Nog steeds staat de mogelijkheid om aan sport deel te nemen voor een aantal kinderen onder druk als gevolg van de sociale en/of financiële (gezins) situatie.
Eind 2007 is het Drents Jeugdsportfonds geïntroduceerd. Het jeugdsportfonds is expliciet bedoeld voor kinderen die om sociaal-economische redenen niet kunnen/mogen sporten of dreigen af te haken.

Als het om sporten gaat, geeft het Jeugdsportfonds juist die kinderen een extra kans. Een kans die ze anders niet zouden krijgen, omdat bijvoorbeeld het lidmaatschap van een sportvereniging te duur is.
Als intermediair (huisarts, leraar op school, maatschappelijk werker) kan zo iemand voor het kind hulp vragen bij de consulent van het Jeugdsportfonds. Het jeugdsportfonds zorgt ervoor dat de bijvoorbeeld het lidmaatschapsgeld en de eerste sportattributen rechtstreeks aan de sportvereniging wordt betaald.

Beslispunt 3
De gemeente maakt gebruik van het Drents Jeugdsportfonds, en wijst binnen De Wolden een aantal intermediairs aan, die kinderen die om sociaal-economische redenen niet kunnen/mogen sporten, kunnen doorverwijzen naar het sportfonds.

5.2.3 Schoolzwemmen
Door alle scholen in De Wolden wordt er deelgenomen aan het schoolzwemmen.



Al enkele jaren wordt het schoolzwemmen georganiseerd aan de hand van “richtlijnen schoolzwemmen gemeente De Wolden”. De richtlijnen zijn opgesteld in samenspraak met de scholen en door alle scholen ondertekend. De organisatie van het schoolzwemmen wordt samen met het zwembadpersoneel uitgevoerd. Ook vindt er indien nodig, overleg per school plaats.
Onder de richtlijnen vallen o.a. toezicht tijdens de les, wat te doen bij een calamiteit, inschakelen hulpouders, doelstelling schoolzwemmen enz.
Jaarlijks wordt het schoolzwemmen geëvalueerd.
Doelstelling van het schoolzwemmen is dat alle kinderen, die van de basisschool afkomen, het zwem-ABC hebben behaald.

Beslispunt 4
Binnen zowel het onderwijs- en sportbeleid wordt het schoolzwemmen binnen De Wolden gecontinueerd.

5.2.4 Schoolsportdag
De gemeente wil zich inzetten om jongeren blijvend aan sport- en bewegingsactiviteiten deel te laten nemen en de jeugdparticipatie te bevorderen. In dit kader is de schoolsportdag een middel bij uitstek om alle basisschoolkinderen (± 2.400) in De Wolden in aanraking met sport te laten komen.



Al sinds jaren worden op alle 20 scholen in De Wolden schoolsportdagen georganiseerd. Verschillende sportcommissies zijn jaarlijks druk bezig met de voorbereidingen en uitvoering van deze sportdagen, veelal voor meerdere openbare/bijzondere basisscholen tegelijk.
Erg belangrijk voor de basisschoolkinderen omdat zij op deze manier extra in aanraking worden gebracht met diverse sportactiviteiten. Niet alleen gedurende de sportdagen, maar ook in de maanden ervoor zijn kinderen met hun leerkrachten al aan het oefenen. Zo wordt er aan balgooien gedaan, hardlopen, verspringen, hoogspringen, maar ook teamsporten worden beoefend, zoals slagbal en lijnbal. Aan dergelijke sportdagen zijn kosten verbonden voor bijvoorbeeld: drinken voor kinderen en begeleiders, bekers, diploma's enz.
Inzake de opgelegde taakstelling is in 2004 de financiële bijdrage voor de schoolsportdag van de begroting verdwenen. Om er voor te zorgen dat deze sportdagen doorgang kunnen blijven vinden is het van belang dat de kosten daaraan verbonden vergoed worden. Hierbij valt te denken aan een vast bedrag per leerling. De kosten van de schoolsportdag worden vanuit de BSI-gelden betaald.

Beslispunt 5
De gemeente stelt t.b.v. de schoolsportdag op jaarbasis een subsidiebedrag van € 1 per leerling beschikbaar. De kosten komen ten laste van de BSI-gelden.

5.2.5 Jeugdsportsubsidie

In het gemeentelijk subsidiebeleid wordt sportdeelname van de jeugd tot 19 jaar extra gestimuleerd middels een subsidiebedrag per jeugdlid. De jeugdsportsubsidieregeling voorziet d.m.v. een gedifferentieerd berekeningsmodel sportverenigingen van een subsidiebedrag per jeugdlid.
De gemeente wil de beleidsregels voor de jeugdsubsidie enigszins aanpassen in die zin dat verenigingen meer bewust verantwoorden dat ze de subsidie gebruiken voor stimulering van de jeugdsport. Het kan daarbij o.a. gaan om verbetering van het sporttechnisch kader, organisatie van een jeugdtoernooi of een budget voor een jeugdcommissie.

Beslispunt 6
De gemeente De Wolden hanteert een kwantitatief subsidiesysteem (bedrag per jeugdlid). Middels een uniform format dienen de verenigingen verantwoording af te leggen inzake de besteding van de jeugdsubsidie.

5.2.6 Sport en gezondheid

Het is bekend dat sporten en bewegen een positief effect heeft op de gezondheid, op het verminderen van overgewicht en dus op verminderen van de nadelige gevolgen van overgewicht zoals diabetes en hartkwalen. Op landelijk- en provinciaal niveau wordt middels de BOS-impuls getracht kinderen meer aan te zetten tot sporten en bewegen.



In het kader van de BOS-impuls wordt op alle basisscholen in De Wolden het project Vet Cool Gezond uitgevoerd. Vet Cool Gezond is een voorlichtingsprogramma gericht op het tegengaan van overgewicht. In De Wolden is het gericht op de oudste kinderen in het basisonderwijs (groep 6, 7 en 8). Het project bestaat uit een tweetal gastlessen. Aan de orde komen de juiste ingrediënten voor een gezond voedingspatroon en de juiste gewoonten op het gebied van sport en bewegen. Kinderen met risicovol gedrag kunnen worden doorverwezen naar specialisten om vervolgens te gaan werken aan de verbetering van hun leefgedrag. Het doel is het bevorderen van een gezonde leefstijl onder de doelgroep.

5.2.7 Sport en alcoholgebruik onder jongeren

Naast de relatie tussen sport en gezondheid, vraagt de relatie tussen sport en alcoholgebruik, met name onder jongeren aandacht.
Zonder te willen ingrijpen in de functie van kantines van sportverenigingen, voelt de gemeente De Wolden zich verantwoordelijk om in haar beleid de nodige aandacht van o.a. sportvereniging en leden van deze verenigingen te vragen voor het alcoholgebruik in en rondom de sportactiviteiten. Goede voorlichting, goed voorbeeldgedrag en wellicht gedragscodes kunnen helpen dit onderwerp bespreekbaar te maken en de relatie tussen overmatig alcoholgebruik, gezondheid en sportprestaties aan de orde te stellen.

Vanuit het lokaal preventief jeugdbeleid is de beleidsnota “Keten en caravans” opgesteld. Een onderdeel van de beleidsnotitie betreft alcoholgebruik van de jongeren. We zijn als gemeente nadrukkelijk bezig het bewust maken van jongeren en ouders met betrekking tot de gevaren van alcohol en het alcoholgebruik onder jongeren in keten en caravans te verminderen. Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) en Stichting Welzijn De Wolden hebben een plan ontwikkeld voor het voorlichtingstraject voor alcohol aan jongeren en ouders.

Alcoholgebruik onder jongeren kan met succes worden aangepakt als vooral de omgeving van de jongeren (opvoeders, alcoholverstrekkers, de handhaver van de regelgeving) erbij wordt betrokken. Uit evaluatiestudies is gebleken dat het terugdringen van het alcoholgebruik onder jongeren het beste kan beginnen door de alcoholvriendelijke omgeving van jongeren aan te pakken. Jongeren kiezen er natuurlijk zelf voor om te drinken, maar het is hun omgeving die het drinken vergemakkelijkt en nauwelijks een rem legt op het alcoholgebruik.

Beslispunt 7
De gemeente stelt zich ten doel het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen. Om in aanmerking te kunnen komen voor een jeugdsubsidie wordt er in de kantines geen alcohol geschonken aan jeugdleden beneden de 16 jaar. Dit is conform de landelijke richtlijn met betrekking tot alcoholgebruik.

5.3 Sportstimulering senioren

Het aantal senioren in de gemeente De Wolden zal de komende jaren (fors) toenemen. De vergrijzing neemt toe. Voor de senioren bestaan binnen de gemeente De Wolden GALM-projecten en andere projecten gericht op meer bewegen voor senioren (Mbvo). Eind 2008 zal de Woldense beweegwijzer voor senioren worden uitgegeven. Hierin staan alle sportactiviteiten voor senioren binnen De Wolden beschreven. Daarnaast zijn er in Ruinen, de Wijk en Zuidwolde een drietal fitheidtesten voor 55+ers georganiseerd waar respectievelijk 250 en 125 en 200 deelnemers op af zijn gekomen. Na afloop van de fitheidstest hebben de deelnemers een (beweeg)advies meegekregen van een professionele adviseur. Na afloop van de testen heeft een groot gedeelte van de geteste senioren zich aangesloten bij diverse sportverenigingen binnen De Wolden.





De GALM-projecten worden gefinancierd uit de breedtesportimpuls. De breedtesportimpuls zal eind 2009 stoppen. Om ook na 2009 sportstimulering voor senioren te kunnen blijven waarborgen wordt uit de gemeentelijke jaarlijkse bijdrage inzake de breedtesport, € 8.000,- onttrokken voor sportstimuleringsprojecten voor senioren.

Beslispunt 8
De gemeente stelt na afloop van de breedtesportimpuls eind 2009, jaarlijks € 8.000 beschikbaar voor sportstimuleringsprojecten voor senioren.

5.4 Sportstimulering mensen met een beperking
Vanuit de breedtesportimpuls worden er diverse sportactiviteiten voor mensen met een beperking georganiseerd.
Een tussentijdse evaluatie constateert, dat de deelname aan sportactiviteiten door mensen met een beperking achterblijft bij de reguliere sporters. Deze doelgroep is wellicht nog onvoldoende bekend met de mogelijkheid om in een reguliere sportvereniging te kunnen sporten.



Een blijvende ondersteuning van deze doelgroep is noodzakelijk voor het doorbreken van hun isolement en het blijvend aanwezig zijn mogelijkheden voor ontmoeting, ontspanning en sportactiviteiten.
Om ook na afloop van de breedtesportimpuls eind 2009 sportstimulering voor mensen met een beperking te kunnen blijven waarborgen wordt uit de gemeentelijke jaarlijkse bijdrage inzake de breedtesport, € 5.000 onttrokken voor sportstimuleringsprojecten voor mensen met een beperking.

Beslispunt 9
De gemeente stelt zicht ten doel de mogelijkheden voor sporten en bewegen voor mensen met een beperking te vergroten en betrekt daarbij de sportverenigingen en relevante organisaties. De gemeente stelt na afloop van de breedtesportimpuls eind 2009, jaarlijks € 5.000 beschikbaar voor sportstimuleringsprojecten voor mensen met een beperking.

5.5 Verenigingsondersteuning
De werving, begeleiding en het behoud van o.a. jeugdige leden vragen specifieke deskundigheid van het verenigingskader. Vanuit de breedtesportimpuls bestaat er voor de sportverenigingen tot en met 2009 de mogelijkheid om zich te laten ondersteunen door SportDrenthe (provinciale sportraad) op het gebied van o.a. sporttechnisch kader, beleidsontwikkeling, verenigingsmanagement, ledenwerving en behoud. Uit het tevredenheidsonderzoek komt naar voren dat verenigingen het belangrijk vinden een beroep te kunnen blijven doen op de mogelijkheid tot ondersteuning op het gebied van o.a. sporttechnisch kader en ledenwerving en behoud.
De gemeente zal ook na de beëindiging van de breedtesportimpuls in haar ondersteuningsaanbod aandacht blijven besteden aan deze problematiek.

Beslispunt 10
De gemeente maakt met de provinciale sportraad "SportDrenthe" nadere afspraken zodat de Woldense sportverenigingen ook na 2009 een beroep op het gebied van verenigingsondersteuning kunnen blijven doen. De gemeente stelt na afloop van de breedtesportimpuls, jaarlijks € 8.500 beschikbaar voor continuering van het ondersteuningsaanbod voor alle sportverenigingen in De Wolden.

5.6 Overleg met sportverenigingen en sportpromotie

Overleg

De gemeente De Wolden hecht grote waarde aan goede contacten met de Woldense sportverenigingen. De verenigingen hebben middels het tevredenheidsonderzoek aangegeven het nuttig te vinden per sportsector jaarlijks overleg te voeren.

De gemeente wil een aanspreekpunt zijn voor zowel sportverenigingen als individuele sporters. Tot op heden vindt er incidenteel op verzoek van de verenigingen overleg plaats.

Beslispunt 11
De gemeente voert jaarlijks overleg met de gebruikers van de diverse binnen- en buitensportaccommodaties binnen de gemeente De Wolden.

Sportpromotie

De gemeente hecht grote waarde aan een goede dienstverlening voor haar inwoners. Tot op heden kunnen de inwoners via de gemeentelijke internetsite geen informatie vinden over het sportaanbod binnen De Wolden. Op sportgebied wil de gemeente meer publiciteit geven aan de Woldense sportverenigingen en sportevenementen die in de gemeente worden georganiseerd.

Beslispunt 12
De gemeente gaat op haar website middels een aparte link naar Sport, informatie verstrekken over de Woldense sportverenigingen. Dit dient voor 2010 te zijn gerealiseerd.

De gemeente De Wolden is trots op de grootse prestaties die verschillende sporters en sportverenigingen zowel internationaal alsmede lokaal behalen. We hebben in onze gemeente sporters die topprestaties leveren en daarmee het uithangbord kunnen zijn voor hun sport. Idolen, mensen die ervoor gaan. Dat is de grootst mogelijke reclame voor de sport. De gemeente besteedt meer aandacht aan winnaars en kampioenen.



Beslispunt 13
De gemeente neemt initiatieven door persoonlijke felicitaties over te brengen aan sporters en sportverenigingen die kampioen zijn geworden of op internationaal niveau een podiumplaats hebben behaald.

5.7 Topsport

Topsport spreek tot de verbeelding en weet mensen te stimuleren om boven zichzelf uit te stijgen. Topsport neemt een eigen positie in naast de breedtesport. Feit is echter ook dat beide niet zonder elkaar kunnen. Topsporters zijn ooit begonnen bij een sportvereniging. Omgekeerd trekken topsportresultaten nieuwe leden. Topsport is beleidsmatig bovenal het domein van de Rijksoverheid, NOC*NSF en de landelijke sportbonden. In mindere mate zien we op provinciaal niveau bemoeienis met topsportbevordering door subsidiëring van Olympische steunpunten.


Albert Zoer & Okidokie

Gemeente De Wolden voert geen topsportbeleid maar een breedtesportbeleid. Hoewel er geen topsportbeleid wordt gevoerd kent de Wolden een aantal individuele topsporters en een aantal verenigingen en individuele sporters die de ambitie hebben een hoger niveau te bereiken. Het is in eerste instantie aan de verenigingen en sporters zelf om deze ambitie met behulp van hun landelijke sportbonden waar te maken.

Beslispunt 14
De gemeente De Wolden voert geen topsportbeleid maar richt zich primair op de breedtesport.

5.8 Sport en brede school
In De Wolden worden brede scholen gerealiseerd. In de brede scholen wordt een aantal organisaties gehuisvest.

In de brede school in Ruinerwold krijgt onder andere korfbalvereniging KIOS een plaats. De gemeente De Wolden wil de betrokkenheid van sportverenigingen bij de brede school ontwikkeling en het organiseren van dagarrangementen stimuleren.



Beslispunt 15
De gemeente stimuleert de betrokkenheid van sportverenigingen bij de brede school ontwikkeling.

5.9 Renteloze lening
Inzake de verstrekking van renteloze leningen heeft de gemeente De Wolden in het verleden als gedragslijn gekozen om geen geldleningen te verstrekken aan sportverenigingen. Het is voor een vereniging mogelijk leningen op te nemen bij bankinstellingen e.d. waardoor een vereniging goed in de financieringsbehoefte kan voorzien.

Beslispunt 16
De gemeente verstrekt in principe geen renteloze leningen aan sportverenigingen.

5.10 Tarieven- en subsidiebeleid
Tarieven
De tarieven en subsidies vormen voor de gemeente De Wolden een belangrijk instrument voor het lokale sportbeleid. Door middel van het tarievenbeleid voor de gemeentelijke faciliteiten en het verstrekken van subsidies geeft de gemeente richting aan haar voorwaardenscheppende en stimulerende taak in de sport. De tarieven van zowel de binnen- alsmede buitensportaccommodaties worden aangeboden tegen een gebruikersvergoeding die onder de kostprijs ligt. De gemeente wil hiermee de sportstimulering indirect subsidiëren. Dit om een optimale toegankelijkheid voor de individuele en/of sportverenigingen te garanderen.

De gemeentelijke tarieven van de sportaccommodaties zijn na de herindeling gelijk getrokken (tarifering op basis van gelijkberechting van gebruikers). De tarieven worden jaarlijks aangepast aan het door het CBS vastgestelde prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie. In bijlage 4 is een overzicht weergegeven van de tarievenregeling

Subsidies
Subsidieverstrekking is geen doel op zich, maar is een middel om tot en gewenst doel te geraken. Gemeente De Wolden wil zich inzetten om jongeren blijvend aan sport- en bewegingsactiviteiten deel te laten nemen en de jeugdparticipatie te bevorderen. Het subsidiebeleid is mede hierop afgestemd.

In het gemeentelijk subsidiebeleid wordt sportdeelname van de jeugd tot en met 18 jaar extra gestimuleerd middels een subsidiebedrag per jeugdlid. De jeugdledensubsidie voorziet d.m.v. een gedifferentieerd berekeningsmodel sportverenigingen van een subsidie per jeugdlid.

Het doel van de jeugdledensubsidie is het bevorderen van de organisatie van sportactiviteiten voor jeugd en de jeugd stimuleren tot deelname aan sportbeoefening in georganiseerd verband. In het kader van het huidige subsidiebeleid wordt aan voorstaande doel vaak voorbij gegaan. De vereniging dient een lijst naar de gemeente op sturen met het aantal leden dat in aanmerking komt

voor de jeugdsubsidie. De gemeente beoordeelt de lijst en verleent vervolgens de subsidie ongeacht wat er met het subsidiebedrag wordt gedaan.

Beslispunt 17
Om het doel van de jeugdledensubsidie beter te kunnen realiseren dient de sportvereniging bij de aanvraag van de jeugdledensubsidie aan te tonen, dat er speciale activiteiten voor jeugdleden worden georganiseerd.

In het tevredenheidsonderzoek geven met name de voetbal- en tennisverenigingen aan dat het subsidiebedrag per jeugdlid gelijk getrokken dient te worden ongeacht welke sport er wordt beoefend. De jeugdsportsubsidieregeling voorziet d.m.v. een gedifferentieerd berekeningsmodel sportverenigingen van een subsidiebedrag per jeugdlid.

In de berekening worden diverse factoren meegewogen zoals ledencontributie, sponsorinkomsten, bondscontributie en accommodatiehuur.
Zo kan het zijn dat de voetbal- en tennisvereniging een ander (lager) subsidiebedrag per jeugdlid ontvangt dan een jeugdlid van bijvoorbeeld een zaalsport- of zwemvereniging. De verschillen zitten o.a. in het feit dat de voetbal- en tennisverenigingen eenvoudiger sponsorinkomsten kunnen verwerven dan zaalsportverenigingen en in het feit dat bijvoorbeeld een zaalsport- of zwemvereniging een hoger huurbedrag aan het gebruik van de accommodatie kwijt is.

Bij een eventuele gelijkstelling van het subsidiebedrag per jeugdlid zal het overgrote deel van de sportverenigingen fors achteruit gaan in het subsidiebedrag per jeugdlid. Dit is niet wenselijk.

Beslispunt 18
De gemeente handhaaft het huidige gedifferentieerde subsidiebedrag per jeugdlid.

Voor incidentele projecten kan binnen voorwaarden een apart subsidieverzoek worden ingediend.
Voor structurele projecten is een per deelcategorie een bedrag vastgesteld.
In bijlage 5 is een overzicht weergegeven van de beleidsregels inzake subsidiëring voor sportverenigingen.

5.11 Accommodatiebeleid

De gemeente De Wolden kent een groot aantal verschillende sportaccommodaties c.q. sportparken, verdeeld over de vele kernen. De sportaccommodaties worden gebruikt door sportverenigingen, scholen, individuele recreanten en andere groepen. De omvang van de accommodatie is onder meer afgestemd op normen die horen bij de omvang van de vereniging.

De binnensportaccommodaties (sporthallen, sportzalen en gymnastieklokalen) hebben een functie voor vooral onderwijs en verenigingssport. De commerciële aanbieders zijn sterk vraaggericht bezig en beperken zich tot de commercieel interessante sporten.

De georganiseerde sport in de gemeente De Wolden maakt hoofdzakelijk gebruik van sportaccommodaties die door de gemeente zijn gesticht en/of in stand worden gehouden. De gemeente De Wolden voorziet in beginsel in algemene voorzieningen waarin het particulier initiatief niet voorziet. Het beschikken over voldoende en goed toegeruste sportaccommodaties is een noodzakelijke voorwaarde voor de sportbeoefening in verenigingsverband.

5.11.1 Huidige gemeentelijke accommodatiebeleid

Van oudsher is het ter beschikking stellen van accommodaties een belangrijk deel van het gemeentelijk sportbeleid.
Het gemeentelijk sportbeleid is voorwaardenscheppend en de nadruk van het beleid van de afgelopen jaren is gericht op de instandhouding en verbetering van de bestaande voorzieningen.
Inzake kleedaccommodaties stelt de gemeente de benodigde aantal kleedkamers en scheidsrechterruimten beschikbaar.
De kwantiteit van de accommodaties wordt getoetst aan de normen, zoals deze door het NOC*NSF zijn opgesteld.

De accommodaties moeten kwalitatief voldoen aan het destijds vastgestelde Bouwbesluit zoals we dat als gemeente hanteren.
De kwaliteit van de accommodaties moeten aan de volgende eisen voldoen:

- Bereikbaar
- Beschikbaar
- Veilig
- Toegankelijk
- Eigentijds
- Sportfunctioneel

Om het huidige voorzieningenniveau in stand te kunnen houden wordt er een grotere nadruk op de zelfwerkzaamheid c.q zelfredzaamheid van de sportverenigingen gelegd.

Voor zover mogelijk moet elke inwoner van de gemeente De Wolden een sportvoorziening binnen een aanvaardbare afstand van zijn of haar woning aantreffen. De gemeente is van mening dat het huidige aanbod per kern van een aanvaardbaar niveau is.

5.11.2 Beheer en onderhoud

Het beheren en exploiteren van de sportaccommodaties is in de gemeente De Wolden een taak die door meer partijen wordt uitgevoerd:

- De gemeente, die deels zelf werkzaamheden doet, deels werkzaamheden uitbesteedt;
- De buitensportverenigingen die het preventieve onderhoud aan de kleedaccommodatie verrichten, waarvoor korf- en voetbalverenigingen jaarlijks een gemeentelijke bijdrage van 40% en tennisverenigingen 100% van het preventieve onderhoud ontvangen (uitvloeisel van de bezuinigingstaakstelling);
- De beheersstichting ‘De Buddingehof’ die verantwoordelijk is voor beheer (toezicht en schoonmaak) van de sporthal De Buddingehof te Ruinerwold, en hiervoor een jaarlijkse beheersvergoeding ontvangt;
- De tennisverenigingen, die na invulling te hebben gegeven aan de harmonisatie van het tennisbeleid, de banen in eigendom hebben gekregen en derhalve het beheer en onderhoud van de banen zelf dienen uit te voeren. Hiervoor ontvangen de tennisverenigingen op jaarbasis een bijdrage in het voorjaarsonderhoud alsmede een bijdrage voor de toekomstige renovatie;
- In het kader van het harmonisatiebeleid ten aanzien van sportkantines, zijn de nog in gemeentelijk eigendom zijnde kantines overgedragen aan de verenigingen. De verenigingen zijn vanaf 1 januari 2008 volledig verantwoordelijk voor de exploitatie, het beheer en onderhoud van de kantines.

5.11.3 Velden

De velden (korf- en voetbal) worden conform de richtlijnen van de NOC*NSF onderhouden. De gemeente is verantwoordelijk voor het vaktechnische en machinale onderhoud aan de velden, evenals voor het groot onderhoud en renovatie. Het onderhoud en eigendom van de grasvelden blijven bij de gemeente, om de continuïteit ten aanzien van het kwaliteits-beïnvloedend onderhoud te garanderen. Om de kwaliteitsaspecten van de velden verder te verbeteren is in 2002 een onderhoudsplanning voor de sportvelden opgesteld. Door de opgelegde taakstelling is de laatste jaren geen gehoor gegeven aan de onderhoudsplanning voor de sportvelden. De onderhoudsplanning is eind 2007 weer geactualiseerd en vanaf 2008 zal wederom uitvoering worden gegeven aan de onderhoudsplanning. Dit zal de komende jaren tot een kwaliteitsimpuls van de sportvelden leiden.



5.11.4 Kunstgras

De mogelijkheid die kunstgras kan bieden ten aanzien van ruimtebesparing c.q. ruimtegebrek is voor zowel sportverenigingen alsmede de gemeente interessant. De gebruikscapaciteit van kunstgras is driemaal zo groot als die van natuurgras. Daardoor zijn minder kunstgrasvelden nodig.

Een kunstgrasveld is in feite twee velden in één; een trainingsveld en een wedstrijd/speelveld. Kunstgras biedt daardoor de mogelijkheid om tot een betere en verantwoorde spreiding van sportvoorzieningen te komen. De aanleg van kunstgrasvelden kan een kostenbesparing opleveren bij een minimale bezetting van 750 uur per jaar. De precieze kostenbesparing hangt af van de specifieke situatie per sportaccommodatie. De kosten behorende bij het onderhoud t.b.v. kunstgras zijn ongeveer gelijk aan de onderhoudskosten van natuurgras.

Voor de sporter is er een bijkomend voordeel dat het sporten (bijna) altijd doorgang kan vinden, ongeacht de weersgesteldheid. Een voordeel van kunstgras is dat de tevredenheid en doorgroeipotentieel van sportverenigingen kan toenemen.

Het grootste nadeel van kunstgras is dat de benodigde financiële investering beduidend hoger is dan een natuurgrasveld. De aanleg van kunstgrasvelden is op dit moment alleen aantrekkelijk wanneer er nieuwe velden moeten worden aangelegd of bij vervanging van velden. Tevens moet de vrij te komen grond bij aanleg van een kunstgrasveld anders kunnen worden aangewend, bijvoorbeeld voor woningbouw of bedrijvigheid.

Een nadeel is dat het NOC*NSF een minimaal aantal wedstrijdvelden afhankelijk van het aantal normteams voorschrijft. Ondanks dat kunstgras (haast) geen beperkingen kent in het gebruik, is er wel een organisatorische beperking. Er moet voldoende ruimte en tijd zijn om de verschillende wedstrijden op een betreffende dag in het weekend plaats te laten vinden. Daarnaast worden er planningsaspecten opgelegd vanuit de landelijke bonden, waardoor de verenigingen niet altijd volledig invloed hebben op de bezettingsgraad.

De investering kan pas terugverdiend worden in het geval dat;

- Er nieuwe velden aangelegd moeten worden i.v.m. uitbreiding van bestaande verenigingen en/ of aanmeldingen nieuwe andere gebruikers zoals een andere vereniging;
- Huidige velden vervangen moeten worden;
- De ruimte gebruikt kan/ moet worden voor (andere) ruimtelijke ontwikkeling.

Beslispunt 19
*De gemeente gaat in het algemeen niet over tot de aanleg van kunstgrasvelden, tenzij de aanleg van kunstgras verplicht wordt gesteld door het NOC*NSF. Wel kunnen er zich omstandigheden voorzoen die de aanleg van kunstgras rechtvaardigen.*

5.11.5 Privatiseren kleedaccommodatie
De kleedaccommodatie van zowel de tennis-, korfbal- en voetbalverenigingen zijn in eigendom van de gemeente De Wolden. Een verbetermogelijkheid met betrekking tot de exploitatie van de kleedaccommodatie is de overdracht van de kleedaccommodatie in eigendom aan de verenigingen.



Bij overdracht van de kleedaccommodatie kan de zelfwerkzaamheid van de verenigingen worden gestimuleerd. Hierdoor kunnen de onderhoudskosten aan de accommodatie worden verlaagd. Bij de overdracht in eigendom van de kleedaccommodatie zal er minder fluctuatie in de gemeentelijke begroting te zien zijn (jaarlijks een vast bedrag inruimen voor de verenigingen t.b.v. onderhoud). Het moet voor de verenigingen uiteraard aantrekkelijk zijn om de kleedaccommodatie in eigendom te krijgen (winstprikkel: winst mogen ze zelf besteden).

Om te voorkomen dat over enige tijd de verenigingen weer bij de gemeente aankloppen omdat ze de kleedaccommodatie in financiële zin niet meer kunnen onderhouden, dient de gemeente de verenigingen een goede bijdrage in het onderhoud te verstrekken (huidig onderhoudsbedrag -/- 25%).

Uitgangspunt bij overdracht van de kleedaccommodatie is dat de kwaliteit en continuïteit van de accommodatie blijft gewaarborgd. Om de kwaliteit en continuïteit van de accommodatie te waarborgen, wordt via een prestatiecontract de kwaliteit van de kleedkamers gecontroleerd. De gemeente (eventueel via een instantie) controleert de kwaliteit van de kleedkamers.

Uitgangspunt is dat de accommodatie in goede staat worden overgedragen, waarbij het niveau moet voldoen aan de huidige visie; sober niveau. Daarnaast moet het geen opgelegde beslissing zijn, maar een keuze van de vereniging.

Beslispunt 20
De gemeente opteert voor eigendomsoverdracht van de kleedaccommodaties aan de verenigingen, zodat de verantwoordelijkheid voor beheer en onderhoud volledig bij de verenigingen komt te liggen.

Privatisering van de kleedaccommodatie moet op vrijwillige basis gebeuren. De accommodatie dient bij overdracht in goede staat te verkeren.

Bij overdracht in eigendom van de kleedaccommodatie ontvangt de vereniging een bijdrage in het onderhoud (onderhoudsbedrag -/- 25%).

5.11.6 Accommodatiebeleid binnensport
De gemeente De Wolden kent vier gemeentelijke sporthallen, één gemeentelijke sportzaal en vier gemeentelijke gymzalen.
De scholen maken veel gebruik van de sporthallen en gymzalen. De zalen zijn primair ingericht voor schoolsport. Daarnaast maken sportverenigingen en individuele sporters gebruik van sporthallen en zalen.

Het aanbod van binnensportaccommodaties is de laatste jaren nagenoeg gelijk gebleven (uitgezonderd privatisering tennishal Zuidwolde). Er zijn de laatste tijd wel enkele knelpunten (capaciteitsproblemen) ontstaan in het gebruik van bepaalde accommodaties, zoals in de sporthal Mr. Wessels boerhal te Zuidwolde en de sportzaal te Kerkenveld.
In het tevredenheidsonderzoek worden er signalen afgegeven, dat bepaalde accommodaties niet meer aan de eisen van deze tijd voldoen. Dit geldt met name voor de Mr. Wessels Boerhal te Zuidwolde (bouwjaar 1976) en de gymzaal te Zuidwolde (bouwjaar 1956). De gymzaal te Zuidwolde is bouwtechnisch gezien afgeschreven en er rusten geen kapitaallasten meer op de gymzaal. Voor het jaar 2008 staan er forse onderhoudswerkzaamheden in de planning inzake vervanging van het dak.

De gymnastiekverenigingen Plus D.O.S. Zuidwolde en DKS geven aan graag een permanente turnhal in De Wolden te willen zien. Vooralsnog is het onze mening dat dit verzoek onze mogelijkheden te boven gaat.

Beslispunt 21
De gemeente De Wolden zal in samenspraak met de gebruikers van de binnensportaccommodaties een behoeftepeiling starten om helder te maken wat het huidige gebruik is van de binnensportaccommodaties en helder te maken of de beschikbare capaciteit optimaal wordt gebruikt.

De gemeente hecht grote waarde aan een goede dienstverlening voor onder andere de sportverenigingen. De sportverenigingen hebben geen inzage in de beschikbaarheid van de verschillende sporthallen c.q. gymzalen in de Wolden. De gemeente wil hierop inspringen door sportverenigingen de mogelijkheid te bieden om middels een inlogcode het reserveringsprogramma te kunnen raadplegen. Op deze wijze kunnen de verenigingen snel en eenvoudig kijken of de desbetreffende zaal nog beschikbaar is. In aansluiting daarop wil de gemeente de verenigingen de mogelijkheid bieden om per internet een reservering te kunnen indienen t.b.v. zaalhuur.

Beslispunt 22
De gemeente biedt de sportverenigingen de mogelijkheid om zelfstandig het reserveringsprogramma te kunnen raadplegen.
Voor 2011 moeten de sportvereniging per internet zelfstandig de zaal kunnen reserveren.

5.11.7 Gebruik van de sporthal door derden
Het gebruik van de sporthal is primair gericht op sport c.q. sportgerelateerde activiteiten. In de context zijn hier enkele uitzonderingen aan toegevoegd, te weten tentoonstellingen voor Pels en Pluim, de Ruiner Kleindieren Club en DWO en uitvoeringen van lokale verenigingen zoals muziekverenigingen die de jaarlijkse muziekuitvoering ten gehore brengen en kerkdiensten rondom de kerstdagen.
Tevens kan het college van B&W activiteiten toestaan in het kader van de openbare orde zoals eindejaarsfeesten.

Het gebruik van de sporthal voor activiteiten die niets met sport te maken hebben wordt niet toegestaan, tenzij er naar de mening van het college sprake is van een dusdanig belang dat er een uitzondering op deze regel gerechtvaardigd is.

5.11.8 Openlucht zwembaden
Zwembaden vervullen een belangrijke maatschappelijke functie. Primair bieden de zwembaden de mogelijkheid tot vrijetijdsbesteding en verdere persoonlijke vorming en ontwikkeling van aanleg of talent. Daarnaast is het zichtbaar en merkbaar binnen onze maatschappij dat zwembaden, in steeds verdergaande mate worden ingezet als middel. Het streven is daarbij onder meer gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie, het tot stand brengen van sociale cohesie en het stimuleren van sportbeoefening en beweging in algemene zin (in het kader van preventieve gezondheidszorg terugdringen en voorkomen van bewegingsarmoede en overgewicht).

De gemeente De Wolden heeft drie openlucht zwembaden, te weten zwembad Engeland te Ruinen, zwembad de Slenken te de Wijk en zwembad de Waterlelie te Zuidwolde.


Zwembad de Slenken

De gemeenteraad heeft in het verleden bepaald dat de zwembaden de komende tien jaar open dienen te blijven. Daarop aansluitend zijn diverse investeringen gedaan aan de zwembaden.

In november 2007 is door onderzoeksbureau Hoffman Krul & Partners onderzocht in hoeverre de exploitatie van de zwembaden nog verder verbeterd kan worden en hoe de exploitatie van de drie zwembaden zich verhoudt tot vergelijkbare zwembaden (benchmarking).
De uitkomsten van het exploitatieonderzoek t.b.v. de zwembaden en buitensportaccommodaties zijn opgenomen in bijlage 6.

Hoofdstuk 6 Financiën

Het maken van een financiële vertaling voor de sport naar 2012 is niet eenvoudig. Toekomstige ontwikkelingen en de effecten daarvan zijn niet altijd in geld uit te drukken. Niet alle investeringen betekenen extra gemeentelijk budget. Externe financieringsbronnen, zoals stimuleringsregelingen van het rijk en de provincie, bieden tevens mogelijkheden om bij aan te haken. Eén van die externe financieringsbronnen is de BOS-impuls. Dit is de tijdelijke stimuleringsregeling vanuit het ministerie van VWS voor samenwerking op de gebieden: Buurt, Onderwijs en Sport.

De landelijke (VWS) financiële bijdrage inzake de breedtesport- impuls (BSI) loopt eind 2009 af. De gemeentelijke bijdrage inzake de breedtesport is structureel opgenomen in de meerjarenbegroting en kan na afloop van de BSI-impuls worden ingezet voor sport stimuleringsactiviteiten voor onder andere senioren en mensen met een beperking.

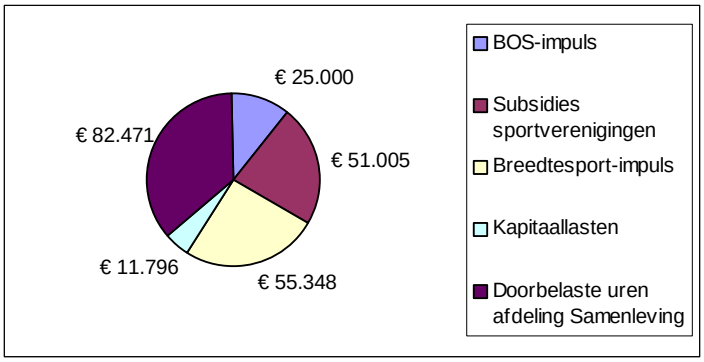
6.1 Overzicht sportuitgaven

De vastgestelde Programmabegroting 2008 (met als onderdeel de meerjarenraming 2008-2011) vormt het financiële kader voor de uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid. Via het instrument van de Kadernota kunnen jaarlijks extra middelen voor de sport worden aangevraagd. Hierbij kan rekening worden gehouden met mogelijk toenemende vraag aan sportvoorzieningen vanuit de Woldense samenleving of vervanging van sportmaterialen in de sporthallen en gymzalen.

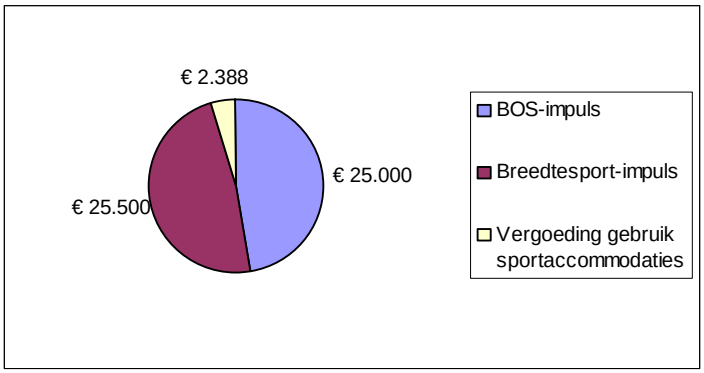
Onderstaand overzicht geeft een beeld van de lasten en baten inzake sport (uit “Programmabegroting 2008”, programma 8). Het betreft de cijfers van de primitieve begroting 2008.

Lasten	**Begroting 2008**
30 - Sport algemeen	225.620
31 - Buitensportaccommodaties	589.610
32 - Zwembaden	833.044
33 - Binnensportaccommodaties	991.524
Totaal begrote lasten	**2.639.798**
Baten	**Begroting 2008**
30 - Sport algemeen	-52.888
31 - Buitensportaccommodaties	-27.777
32 - Zwembaden	-282.683
33 - Binnensportaccommodaties	-401.087
Totaal begrote baten	**-764.435**
Saldo begroting 2008	**1.875.363**

De lasten van beleidsproduct 30 – Sport algemeen (primitieve begroting 2008) zijn uit te splitsen in:



De baten van beleidsproduct 30 – Sport algemeen (primitieve begroting 2008) zijn uit te splitsen in:



De realisatie van de sportnota kan grotendeels gefinancierd worden uit de regulier beschikbare budgetten. Voor één beslispunt is de dekking nog niet geregeld. Hiervoor zal bij de Kadernota 2011 extra geld worden gevraagd. Het betreft het volgende punt:

Beslispunt 2
De gemeente zal na afloop van de BOS-impuls (eind 2010) sportactiviteiten voor de 12+ doelgroep blijven organiseren, en stelt hier jaarlijks € 5.000 voor beschikbaar. Aan de gemeenteraad wordt bij de kadernota 2011 gevraagd een bedrag beschikbaar te stellen van jaarlijks € 5.000 structureel.

Bijlagenoverzicht

Bijlage 1: Resultaten tevredenheidsonderzoek

Bijlage 2: Resultaten tevredenheidsonderzoek open vragen

Bijlage 3: Overzicht sportaccommodaties

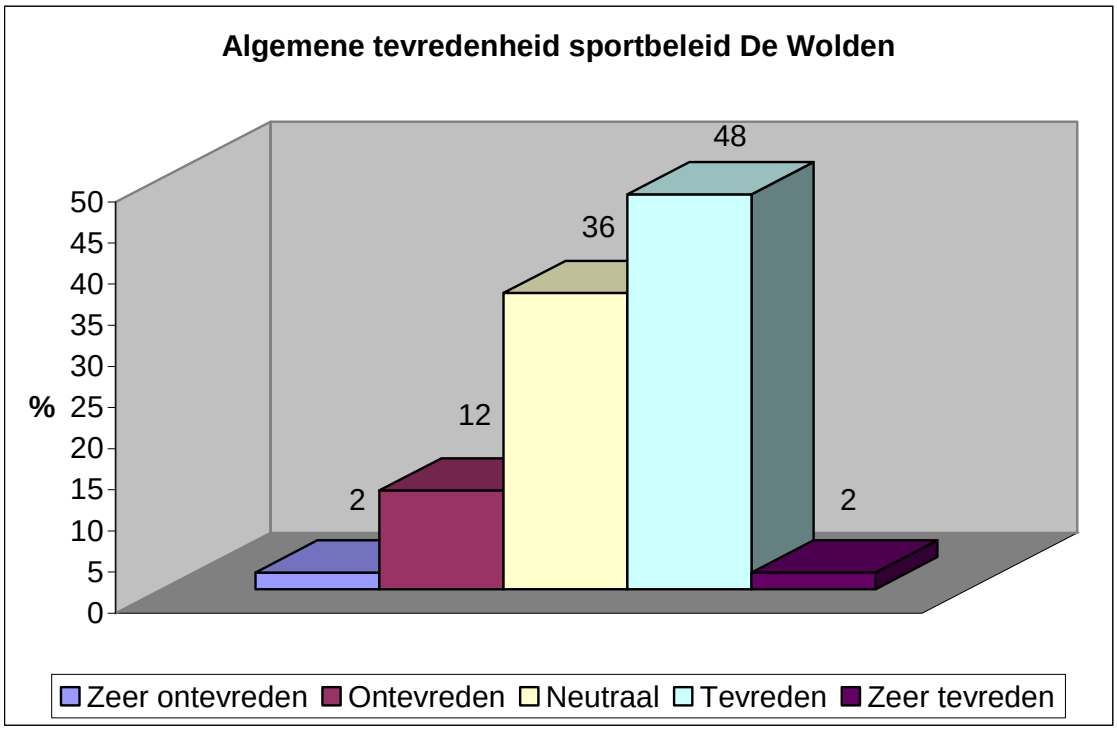
Bijlage 4: Regeling tarieven

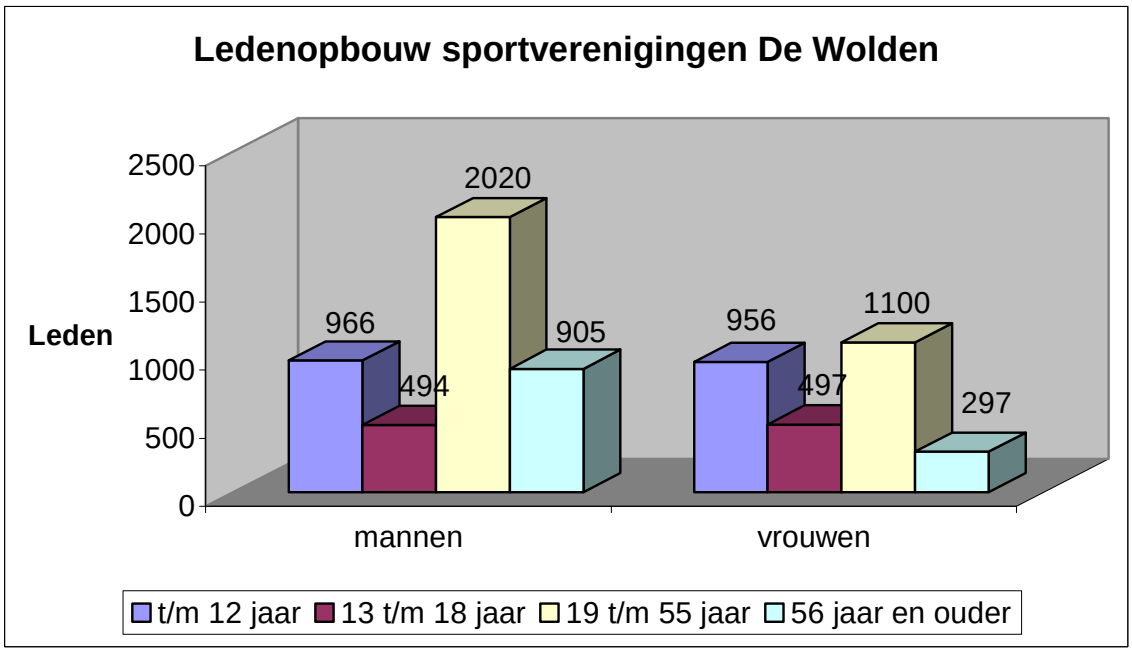
Bijlage 5: Beleidsregels subsidiëring

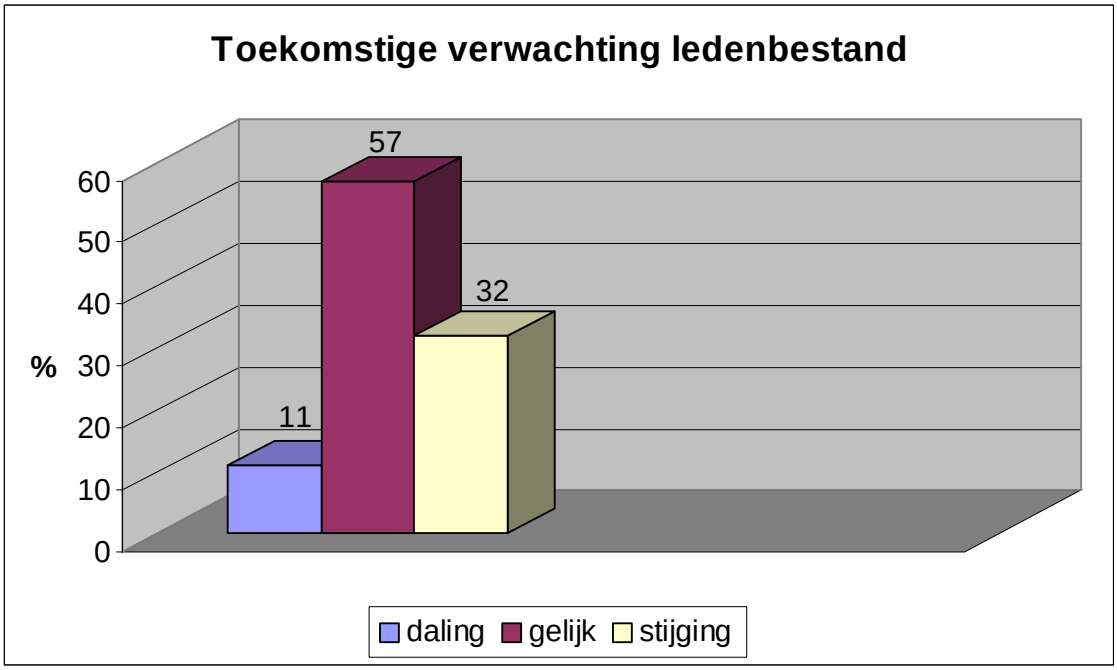
Bijlage 6: Rapportage Exploitatieonderzoek

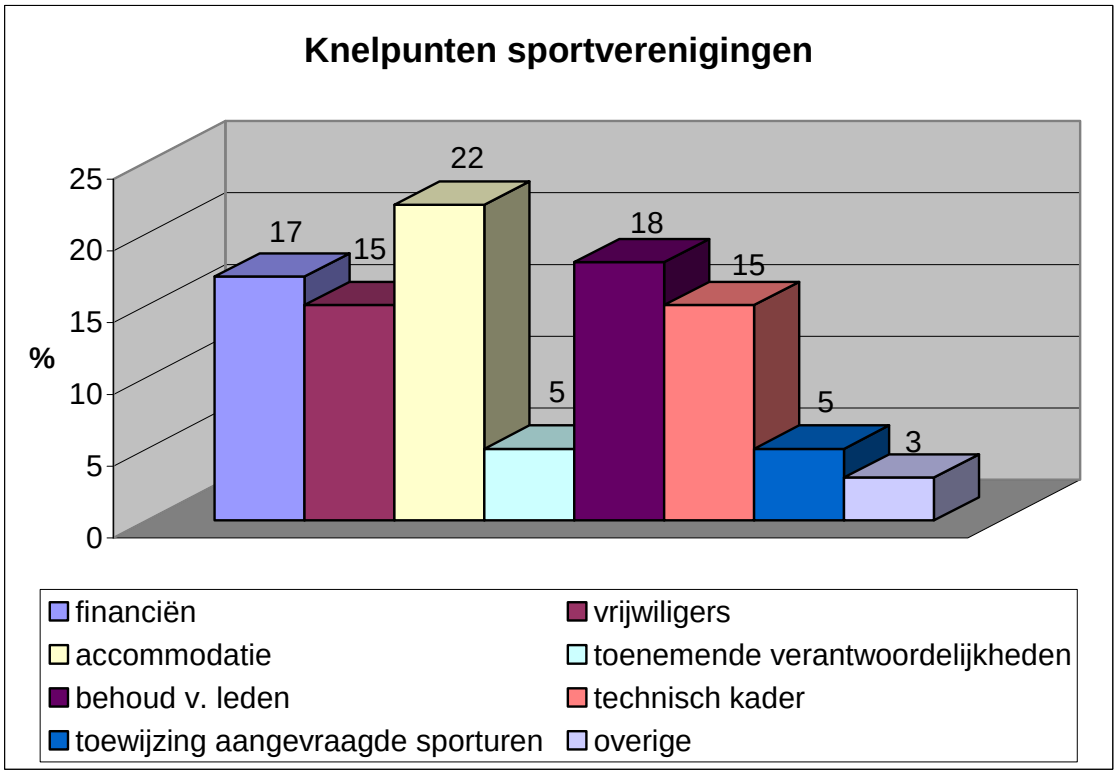
Bijlage 7: Uitkomsten beslispunten sportnota

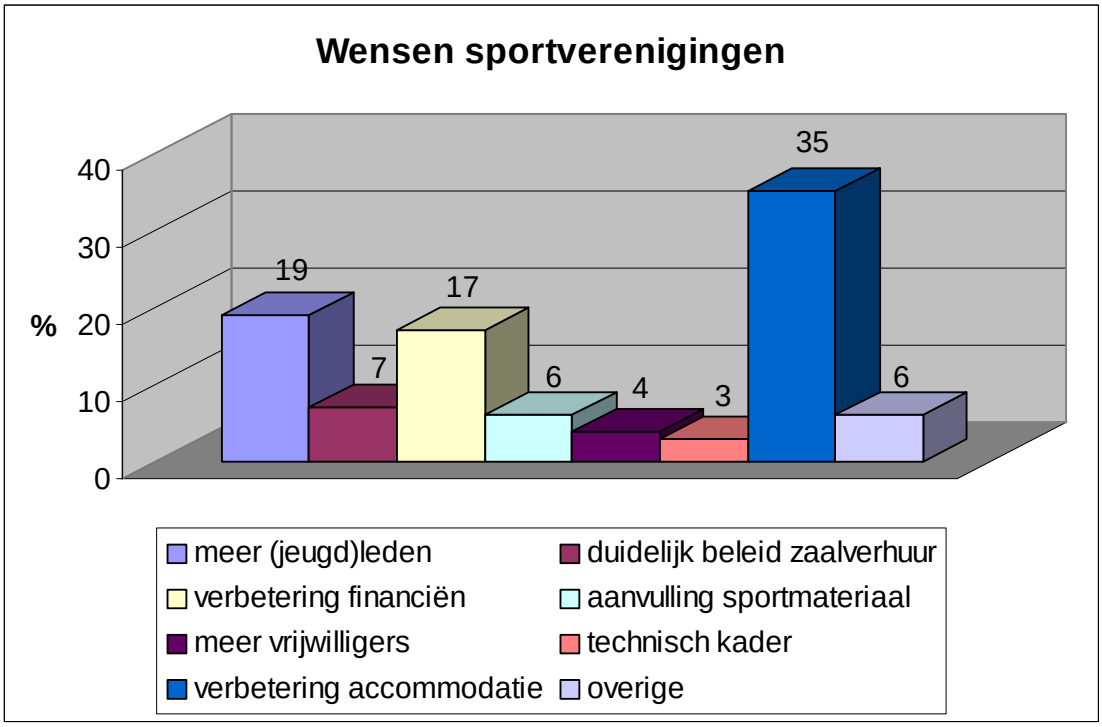
Bijlage 1: Resultaten tevredenheidsonderzoek

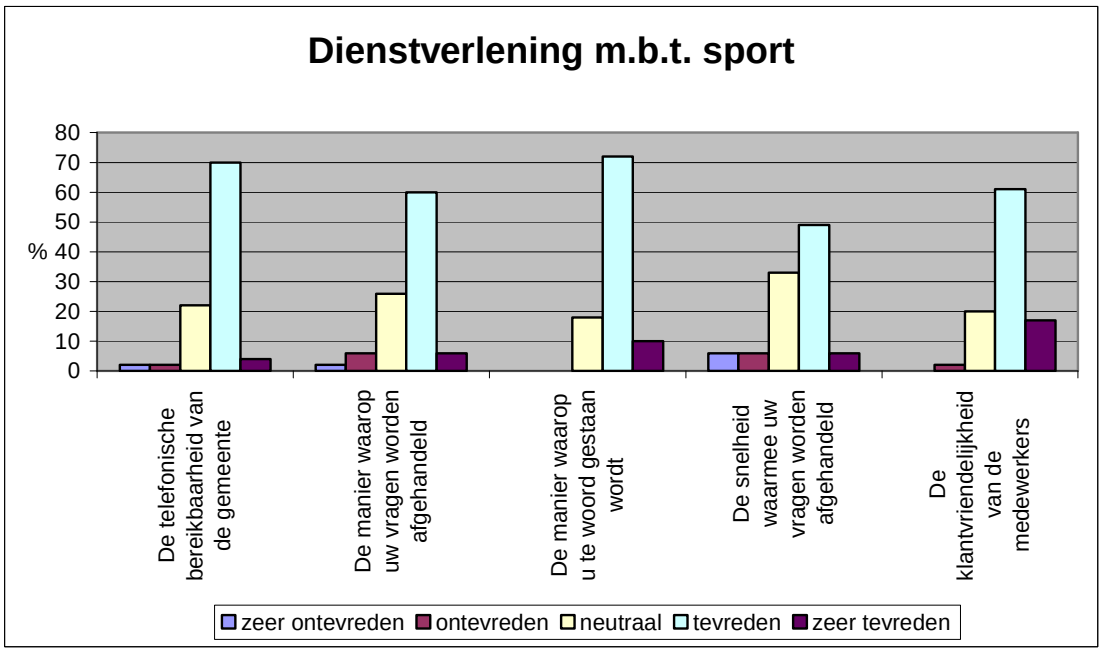

Algemene tevredenheid sportbeleid De Wolden
%
50
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
2
12
36
48
2
Zeer ontevreden
Ontevreden
Neutraal
Tevreden
Zeer tevreden

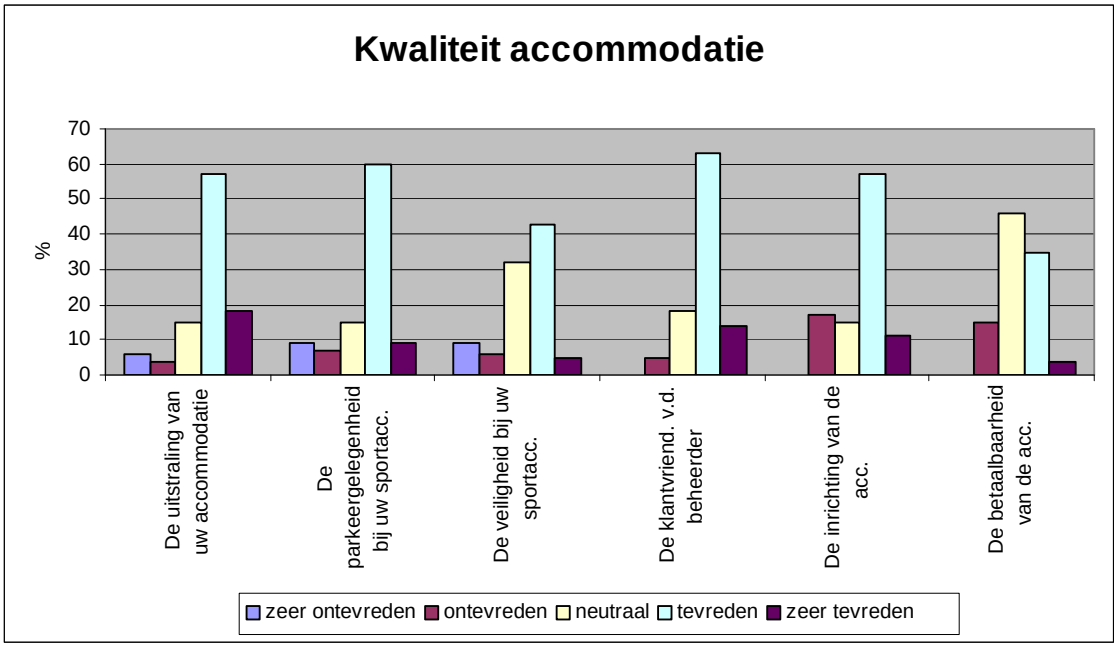

Ledenopbouw sportverenigingen De Wolden
Leden
2500
2000
1500
1000
500
0
966
494
2020
905
956
497
1100
297
mannen
vrouwen
t/m 12 jaar
13 t/m 18 jaar
19 t/m 55 jaar
56 jaar en ouder

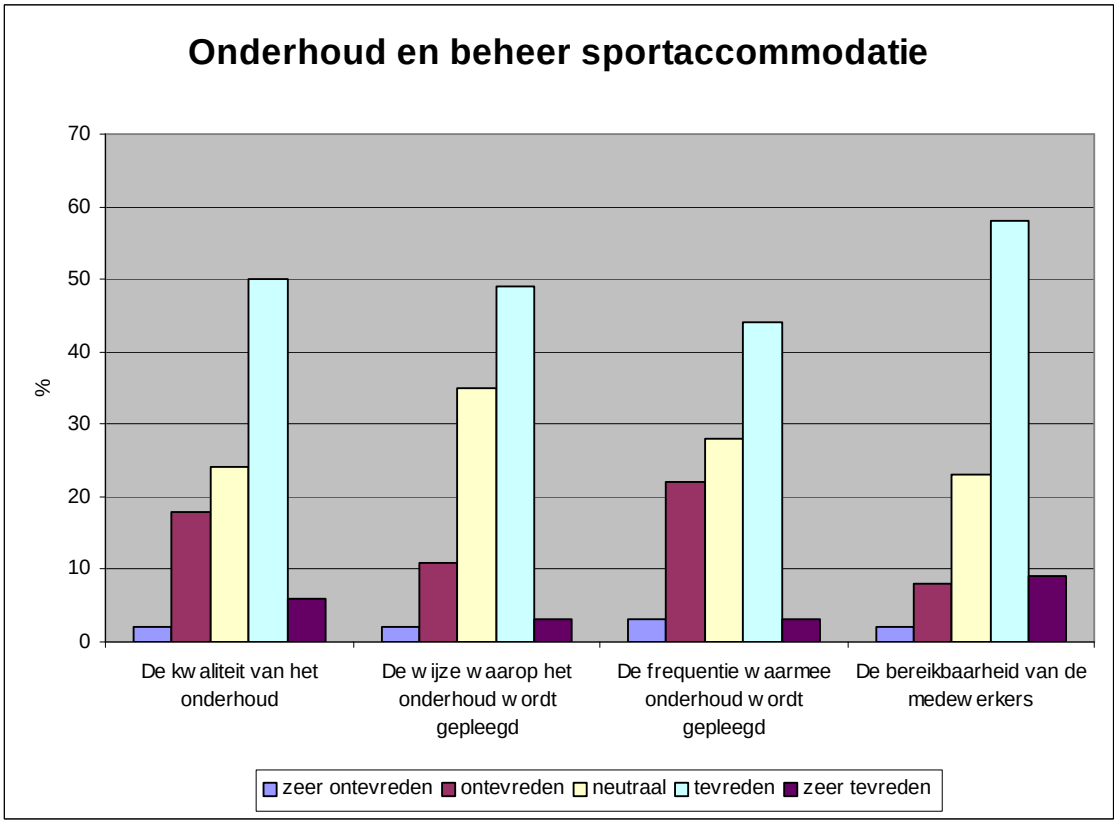

Toekomstige verwachting ledenbestand
%
60
50
40
30
20
10
0
57
32
11
daling
gelijk
stijging

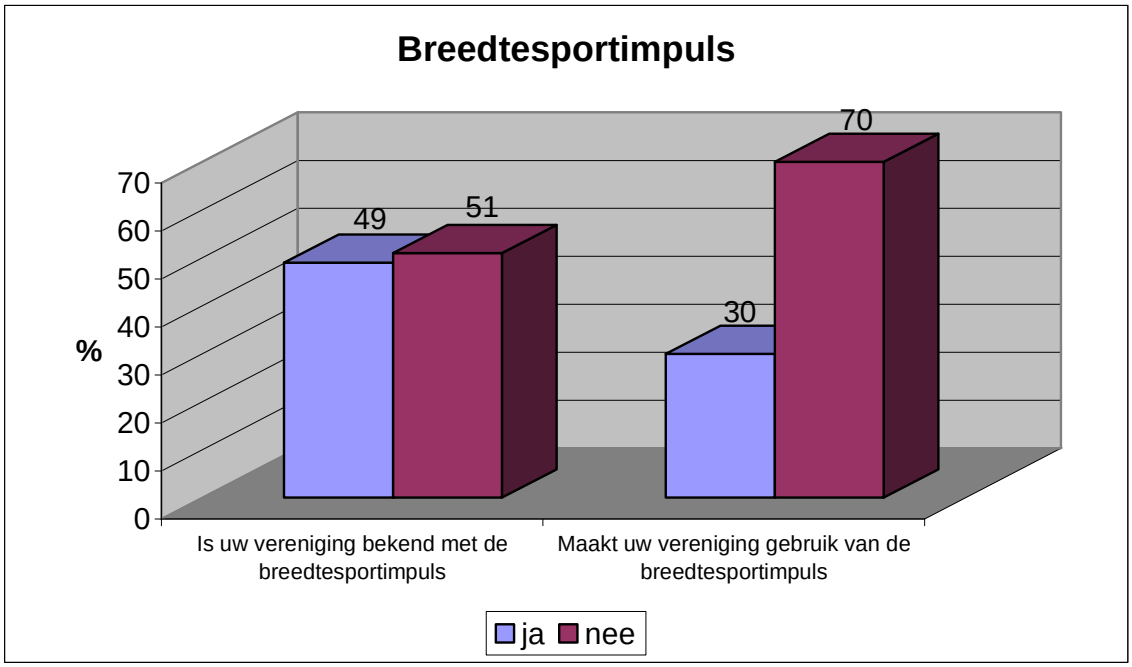

Knelpunten sportverenigingen
%
25
20
15
10
5
0
17
15
22
5
18
15
5
3
financiën
vrijwiligers
accommodatie
toenemende verantwoordelijkheden
behoud v. leden
technisch kader
toewijzing aangevraagde sporturen
overige

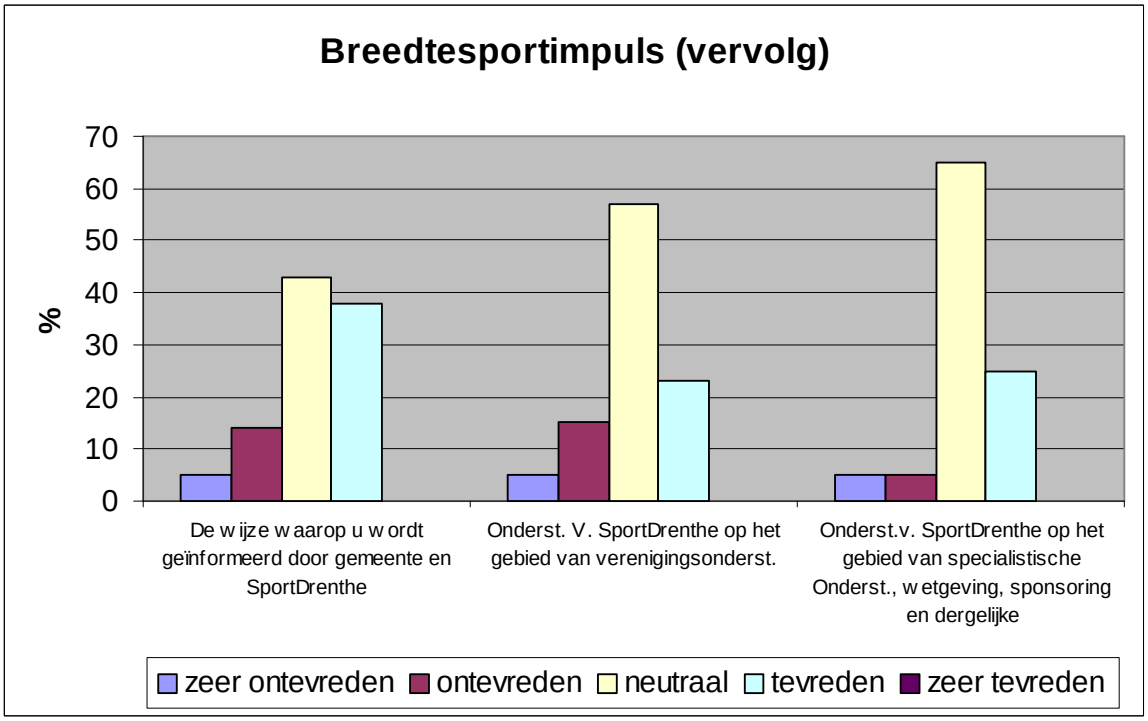

Wensen sportverenigingen
40
30
20
10
0
%
19
7
17
6
4
3
35
6
meer (jeugd)leden
duidelijk beleid zaalverhuur
verbetering financiën
aanvulling sportmateriaal
meer vrijwilligers
technisch kader
verbetering accommodatie
overige

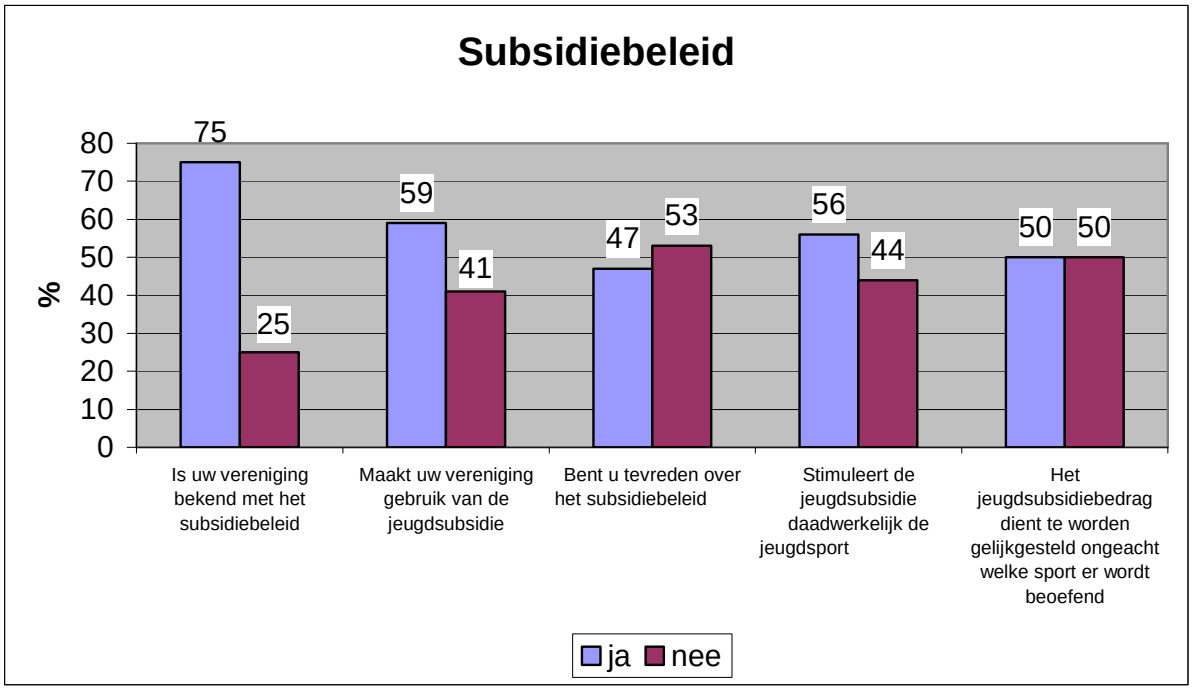

Dienstverlening m.b.t. sport
80
70
60
50
40
30
20
10
0
%
De telefonische bereikbaarheid van de gemeente
De manier waarop uw vragen worden afgehandeld
De manier waarop u te woord gestaan wordt
De snelheid waarmee uw vragen worden afgehandeld
De klantvriendelijkheid van de medewerkers
zeer ontevreden
ontevreden
neutraal
tevreden
zeer tevreden

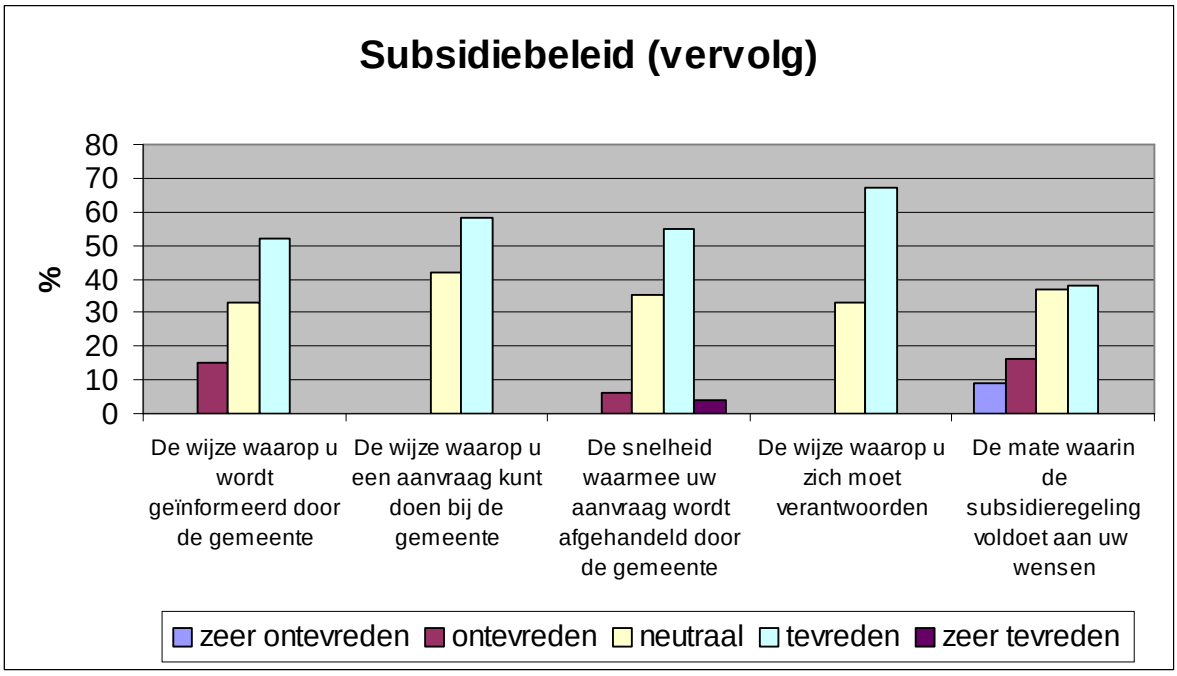

Kwaliteit accommodatie
%
70
60
50
40
30
20
10
0
De uitstraling van uw accommodatie
De parkeergelegenheid bij uw sportacc.
De veiligheid bij uw sportacc.
De klantvriend. v.d. beheerder
De inrichting van de acc.
De betaalbaarheid van de acc.
zeer ontevreden
ontevreden
neutraal
tevreden
zeer tevreden

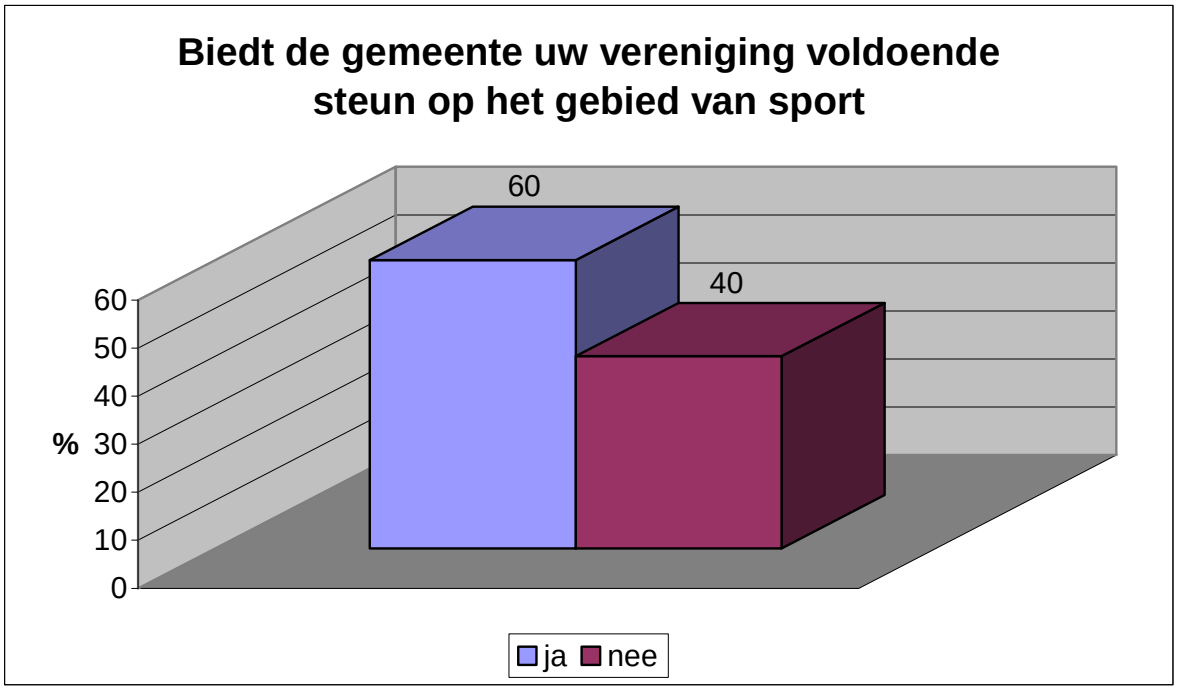

Onderhoud en beheer sportaccommodatie
%
70
60
50
40
30
20
10
0
De kwaliteit van het onderhoud
De wijze waarop het onderhoud wordt gepleegd
De frequentie waarmee onderhoud wordt gepleegd
De bereikbaarheid van de medewerkers
zeer ontevreden
ontevreden
neutraal
tevreden
zeer tevreden


Breedtesportimpuls
%
70
60
50
40
30
20
10
0
49
51
30
70
Is uw vereniging bekend met de breedtesportimpuls
Maakt uw vereniging gebruik van de breedtesportimpuls
ja
nee


Breedtesportimpuls (vervolg)
%
70
60
50
40
30
20
10
0
De wijze waarop u wordt geïnformeerd door gemeente en SportDrenthe
Onderst. V. SportDrenthe op het gebied van verenigingsonderst.
Onderst.v. SportDrenthe op het gebied van specialistische Onderst., wetgeving, sponsoring en dergelijke
zeer ontevreden
ontevreden
neutraal
tevreden
zeer tevreden


Subsidiebeleid
%
80
70
60
50
40
30
20
10
0
75
25
59
41
47
53
56
44
50
50
Is uw vereniging bekend met het subsidiebeleid
Maakt uw vereniging gebruik van de jeugdsubsidie
Bent u tevreden over het subsidiebeleid
Stimuleert de jeugdsubsidie daadwerkelijk de jeugdsport
Het jeugdsubsidiebedrag dient te worden gelijkgesteld ongeacht welke sport er wordt beoefend
ja
nee


Subsidiebeleid (vervolg)
%
80
70
60
50
40
30
20
10
0
De wijze waarop u wordt geïnformeerd door de gemeente
De wijze waarop u een aanvraag kunt doen bij de gemeente
De snelheid waarmee uw aanvraag wordt afgehandeld door de gemeente
De wijze waarop u zich moet verantwoorden
De mate waarin de subsidieregeling voldoet aan uw wensen
zeer ontevreden
ontevreden
neutraal
tevreden
zeer tevreden


Biedt de gemeente uw vereniging voldoende steun op het gebied van sport
60
40
%
60
50
40
30
20
10
0
ja
nee

Bijlage 2: Open antwoorden

Antwoorden Open Vragen

Hebt u naar aanleiding van de dienstverlening nog opmerkingen of aanbevelingen?

- De contacten lopen goed. (STV De IJshazen)
- Bij het versturen van opties (zaalbeschikbaarheid) zowel de toegekende opties alsmede de afgewezen opties aangeven (dit laatste gebeurt momenteel niet). (volleybalvereniging VIOS)
- Snelheid van werken, onduidelijkheid over kunstgras, trage besluitvorming (kv KIOS)
- Meer professionele opstelling, verkorten doorlooptijd processen, sneller reageren op vragen. Zaken goed en tijdig afwerken. (tc Suthwalda)
- Bij wijzigingen sporthal uren meer duidelijkheid richting vereniging. (VeFo)
- Onderhoud sportvelden dient vaker en sneller uitgevoerd te worden (vv Zuidwolde)
- Afhandelen kan in het algemeen iets sneller (vv Ruinen)
- Schriftelijke verzoeken, schriftelijk beantwoorden en inzichtelijk maken van vrije uren zaalruimte (gemver. Plus D.O.S. Zuidwolde)
- Betrokkenheid van medewerkers is prima maar staan in schril contrast met die van het bestuur. (kv ZKC'19)
- Snelle reactie op gestelde vragen. (vv DOS'63)
- Snoeiwerkzaamheden graag in overleg. (L.T.V. Voorwijk)
- Met het verdwijnen van de sporthalbeheerders tijdens wedstrijden verdween er ook een stuk zorg en kwaliteit. (kv ZKC'19)

Hebt u naar aanleiding van de sportaccommodaties nog opmerkingen of aanbevelingen?

- Met 23 spelers maar 2 biljarttafels beschikbaar en maar 12 speeluren per week beschikbaar. (biljartver. De Havezate)
- Gebrek aan trainingsruimte sportvelden Ruinerwold. (vv Ruinerwold)
- Geen warm water, onvoldoende toiletten in de Havezate te de Wijk (Wijker bridgeclub)
- Zaalhuur erg hoog, nu zitten we in overgang naar nieuwe buitenaccommodatie en hopen straks tevreden te zijn. (kv KIOS)
- Geen veilige uitrit bij het korfbalveld. (kv KIA)
- Zorg voor voldoende parkeergelegenheid zodra de bredeschool een feit is. Beplanting naast baan 1 en 5 niet optimaal. (tc 't Wold)
- De discussie omtrent privatisering van de kleedaccommodatie is bij gemeente bekend. (vv Wacker)
- Uitbreiding materiaalhok. (gymver. DOO Ruinen)
- Betere opbergruimte. (gymnastiekver.TDG)
- De berging van de toestellen is erg rommelig. (volleybalver. Alke)
- Betere kleedvoorziening, schoner water/bad en opbergmogelijkheden/kluisjes. (zv De Watersnip)
- Verlichting v.d. sporthal Zuidwolde is onvoldoende. Algeheel onderhoud gebouw/materialen onvoldoende. (volleybalclub Zuidwolde)
- Sporthal Kerkenveld vaak koude douches. (badmintonver. De Slagen)
- Verharding van het parkeerterrein uitbreiden. (L.T.V. Voorwijk)
- Betere verlichting parkeerplaats.(vv DOS'63)
- De inrichting van de sporthal Zuidwolde is veelal oud en het basispakket is zeer gering. (Plus D.O.S. Zuidwolde)
- Op dit moment hebben we geen middelen, geen accommodatie, alleen leden. We worden door de gemeente niet gesteund in onze zoektocht naar een trainingsveld. (MTB Zuidwolde)
- Parkeerterrein Woltingeslag erg slecht bestraat en matig verlicht, te klein en niet veilig. (vv ZZVV)
- Juiste accommodatie, juiste toestellen ontbreken. (gymnastiekver. DKS)
- Gemeente maait alleen het gras. De vereniging doet zelf te veel onderhoud op en rond de velden. Dit zal de gemeente zelf moeten doen. (vv Zuidwolde)
- Veiligheid i.v.m. slecht materiaal is in sporthal Zuidwolde niet gegarandeerd. (kv VeFo)
- Velden moeten beter worden onderhouden. Slechte afwatering. (vv Vitesse'63)

Hebt u naar aanleiding van het onderhoud en beheer van de sportaccommodatie nog opmerkingen of aanbevelingen?

- Na moeizaam overleg wordt sinds kort het zaaltje met regelmaat schoongemaakt. (gymclub Ansen)
- In verband met bezuinigingen bij St. Welzijn worden de lakens van de biljart nog maar 1 keer per jaar vervangen. Dit is voor wedstrijdbiljart niet goed. (biljartver.De Boerhoorn)
- Het duurt lang voordat wij vervanging krijgen van materialen/attributen (gymnastiekver.TDG)
- Goede samenwerking (gymnastiekver.DOO Ruinen)
- Wordt niet door de gemeente verzorgd, is van een particulier. (P.C. Zuidwolde)
- Voor dit moment niet van toepassing, gebouw is eigendom van de club (tc 't Wold)
- Het grasveld moet vaker gemaaid worden. (kv KIA)
- KIOS beschikt over eigen kantine + kleedkamers, dus hier geen onderhoud door gemeente (kv KIOS)
- Onderhoud van biljarts wordt door biljartclub zelf gedaan, ondanks gebruik door derden. (biljarver. de Havezate)
- Onderhoud van de velden moet worden verhoogd. (kv Roreko)
- Sporthal Zuidwolde heeft een facelift nodig. (volleybalclub Zuidwolde)
- Zeer oude verwarmingsketel en warmwatervoorziening. Dit dient te worden vervangen d.m.v. duurzame energie apparatuur. (vv DOS'63)
- Schoonmaken; het verschil per zaal is groot. (Plus D.O.S. Zuidwolde)
- Drainage trainingsvelden zeer slecht, onderhoud/egaliseren is matig. Het maaibeleid kan beter. (vv Ruinen)
- In sporthal Zuidwolde wordt het materiaal slecht onderhouden. (kv VeFo)

Hebt u naar aanleiding van de breedtesport nog opmerkingen of aanbevelingen?

- De omvang van de vereniging (klein) maakt dat veel onderwerpen niet interessant zijn voor ons. Het initiatief vinden wij wel positief. (volleybalver. Alke)
- SportDrenthe vraagt de verenigingen wel om sport te stimuleren en trainers beschikbaar te stellen, maar ondersteunt de verenigingen verder niet. De extra kosten kunnen wij niet missen. (STV De IJshazen)
- Willen meer info betreffende BSI. SportDrenthe nog geen ervaring mee, is in gang gezet. (kv KIOS)
- Door krapte van vrijwilligers/bestuursleden komt dit niet aan bod. (volleybalclub Zuidwolde)
- Onduidelijke communicatie. (badmintonver. Ruinen)
- Gaarne meer info. (vv DOS'63)
- Zorg dat impulsen (zoals BOS) meer en directer bij primair belanghebbenden terecht komen. (Plus D.O.S. Zuidwolde)

Hebt u naar aanleiding van het subsidiebeleid nog opmerkingen of aanbevelingen?

- Wat is jeugdsubsidie? (gymnastiekver. TOVOS)
- Subsidiebedrag per jeugdlid tennis is in verhouding met andere sporten te laag. (tennisver. 't Wold)
- Wij vinden het onbegrijpelijk dat voetbal zo weinig per jeugdlid krijgt. (vv Wacker)
- Voor 'ponysport' is het subsidiebedrag te laag. (P.C. Zuidwolde)
- Het subsidiebedrag mag niet lager worden dan het nu is anders zien we het aantal jeugdleden dalen i.v.m. contributieverhoging. (gymnastiekver. DOO Ruinen)
- Het zou eerlijk zijn dat ongeacht welke sport er wordt beoefend het bedrag per jeugdlid gelijk is. Echter de ene vereniging is meer geld kwijt aan accommodaties dan andere. Hierdoor ontkom je niet aan verschillen. Een uur sporthal is goedkoper dan een uur kunstijsbaan. (STV De IJshazen)
- De subsidie die wij van de gemeente ontvangen is dusdanig dat er nog geen glas ranja van gekocht kan worden. Als hengelsport voelen wij ons achtergesteld t.o.v. de andere sporten. (hengelsportver, De Ruisvoorn)
- Door stijgende kosten (o.a zaalhuur) moeten wij steeds meer contributie van onze jeugdleden vragen dan wel zelf meer acties ondernemen. (volleybalclub Zuidwolde)

- De vereniging is erg blij met de subsidie als aanvulling op onze financiële middelen. (badmintonver. De Slagen)
- Waarom wordt de jeugd alleen gestimuleerd met subsidies? Graag ook voor ouderen subsidies. (badmintonver. Ruinen)
- We voelen ons enigszins aan het lijntje gehouden. Onze onvrede over het subsidiebeleid m.b.t. tennisjeugd in vergelijking met bijv. korfbal jeugdleden is groot. Het huidige subsidiebeleid lijkt nog steeds gestoeld op socialistische gedachten uit de jaren 30. Het jeugdsubsidiebeleid is onevenwichtig en ongemotiveerd. Advies; stel een basissubsidiebedrag voor elk jeugdlid van welke sportvereniging dan ook vast. Motiveer vervolgens waarom een jeugdlid van een bepaalde categorie sportvereniging zwaarder/ meer middels een hoger subsidiebedrag moet worden ondersteund. De verschillen zijn nu veel te groot. (L.T.V. Voorwijk)
- I.v.m. de grootte van onze vereniging zou de subsidie hoger mogen zijn. (vv DOS'63)
- Houd bij subsidieregeling rekening met vele factoren zoals mogelijke overige inkomsten (sponsoring, kantine, subsidiëring etc.), kosten van een sport (materialen, accommodatie etc.) Plus D.O.S. Zuidwolde
- Jeugdsubsidie is niet meer van deze tijd en moet fors omhoog en geïndexeerd worden. (vv ZZVV)
- Indexeren van de subsidiebedragen. (tc Suthwalda)

Kunt u aangeven waarop de gemeente zich kan ontwikkelen op het gebied van sport?

- Betere c.q. hogere subsidies
- Meedenken in kansen i.p.v. problemen
- Meer verdieping/informatie per sporttak
- Meer aandacht voor onderhoud velden
- Betere terugkoppeling naar verenigingen
- Regelmatig enquête inzake tevredenheid
- Aanschaf van betere toestellen/sportmaterialen
- Mogelijkheid tot realisatie turnhal bekijken
- Huidige accommodatieniveau handhaven
- Sportterrein voor MTB Zuidwolde realiseren
- Onderhoud sportaccommodatie vergroten
- Visie m.b.t. sport ontwikkelen
- Sport beter benutten als bindmiddel in samenleving
- Verenigingsondersteunende zaken verbeteren
- Vaste sportconsulent
- Kortere doorlooptijden/slagvaardiger
- Betere spreiding van de zaalverhuur

Hebt u in zijn algemeenheid nog opmerkingen of aanbevelingen?

- Een voetbalvereniging als Vitesse'63 heeft natuurlijk een mooi sportpark voor relatief lage huur. Een indirecte vorm van subsidie door de gemeente. We moeten niet ontevreden zijn. Uiteraard zeggen wij natuurlijk; het kan altijd beter.
- Laat de huidige subsidieregeling intact. Schaf de subsidieregeling niet af en niet één lijn gaan trekken.
- Meer subsidie voor kleinere verenigingen die niet direct onder de grote sporten vallen.
- Indien de 55+ groep moet bewegen dan zou hiertegenover een vergoeding moeten komen om dit ook aantrekkelijk te maken en betaalbaar te houden.
- Subsidie beschikbaar stellen voor jeugdleden van de hengelsportverenigingen.
- De vereniging maakt zich zorgen over de verschuiving van lastenverantwoordelijkheden van gemeente naar clubs.
- Gemeente moet de rol van sport als bindend element met een positief effect op gezondheid en sociale cohesie meer onderkennen.
- Verruiming subsidies
- In het verleden werd ondersteuning verleend bij het beschikbaar stellen van materiaal bij onderhoudswerkzaamheden aan de jeu de boulesbaan De Entekoele . Deze ondersteuning

wordt niet meer verleend, waardoor de vereniging aangewezen is op hulp van het plaatselijke bedrijfsleven.

- Het zal ons helpen als de gemeente op langere termijn een duidelijke visie en beleid m.b.t. sport bepaald.
- In het algemeen zijn wij van mening dat de gemeente het goed doet wat sport betreft.
- Regelmatig houden van een enquête.
- Bezuinigingen leggen een te hoge druk op vrijwilligers en sponsoring.
- Ondanks de kritische opmerking heeft de gemeente De Wolden in totaliteit prachtige sportvoorzieningen!

Bijlage 3: Overzicht sportaccommodaties De Wolden

Overzicht accommodaties
In onze gemeente staan verspreid over de diverse woonkernen voor de binnensporten:

4 sporthallen:
- Sporthal De Marse in Ruinen
- Sporthal Ruinerwold in Ruinerwold
- Sporthal De Slenken in de Wijk
- Sporthal Mr. N. Wessels Boer hal in Zuidwolde

1 sportzaal:
- Sportzaal 't Zandmeer in Kerkenveld

4 gymzalen:
- gymzaal de Wijk
- gymzaal Ansen
- gymzaal Ruinen
- gymzaal Zuidwolde

4 gymzalen geïntegreerd in dorpshuizen:
- gymzaal Linde
- gymzaal Koekange
- gymzaal Berghuizen
- gymzaal Veeningen

Voor de buitensport zij er:
8 sportparken:
- Sportpark De Baete Ruinen
- Sportpark Ruinerwold
- Sportpark Vuile Riete
- Sportpark de Wijk
- Sportpark Woltingeslag Zuidwolde
- Sportpark 't Zandmeer Kerkenveld
- Sportpark Koekange
- Sportpark Veeningen

5 tennisparken:
- Tennispark Koekange
- Tennispark Ruinen
- Tennispark Ruinerwold
- Tennispark de Wijk
- Tennispark Zuidwolde

3 openluchtzwembaden:
- Openluchtzwembad Engeland in Ruinen
- Openluchtzwembad De Slenken in de Wijk
- Openluchtzwembad de Waterlelie in Zuidwolde

5 ijsbanen:
- IJsbaan De Falieberg in Zuidwolde
- IJsbaan Dickninge in de Wijk
- IJsbaan Koekange
- IJsbaan Ruinen
- IJsbaan Ruinerwold

Daarnaast zijn in onze gemeente een achttal jeu de boulesbanen verspreid door de gehele gemeente, een pitch and putt golfbaan in Koekange, een touwtrekbaan in de Wijk en een aantal ponyterreinen. Naast het verenigingsaanbod, zijn ook diverse commerciële aanbieders actief op het terrein van de sport (fitnesscentra, e.d.)

Bijlage 4: Regeling tarieven buiten- en binnensportaccommodaties

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente De Wolden

besluit:

Vast te stellen de volgende:

Regeling tarieven buitensportaccommodaties 2008

Buitensportaccommodaties 2008:
Voor het gebruik van onderstaande accommodaties zijn per seizoen de volgende huurbedragen verschuldigd:

Voetbal:	
Per veld	€ 518,-
Per kleedkamer	€ 10,-
Korfbal:	
Per veld	€ 259,-
Per kleedkamer	€ 10,-
Tennis:	
Per kleedkamer	€ 10,-
IJsbaan:	
Per ijsbaan (Ruinen, Ruinerwold en Zuidwolde)	€ 97,-
Per clubgebouw	€ 615,-
Ruitersport:	
Oefenterrein/clubgebouw ponyterrein Ruinen	€ 534,-
Buitenmanege Ruinerwold	€ 538,-
Touwtreksport:	
Oefenveld touwtrekvereniging Wittink	€ 65,-

Openluchttheater sportpark te Ruinen:

- Stichting Openluchtspel Ruinen € 2,72 per uur
- Overige gebruikers € 4,45 per uur
- Bergruimte openluchttheater € 65,-

Uitzonderingsbepalingen
Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt. In gevallen, waarin deze verordening niet of onvoldoende voorziet, beslist het college.

Zuidwolde, 25 juli 2007
Burgemeester en wethouders van De Wolden,

secretaris,	burgemeester,
A. van Walstijn	Sj. Kremer

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente De Wolden

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende:

Regeling tarieven gemeentelijke binnensportaccommodaties

ZAALSPORTACCOMMODATIES (van 1 augustus 2008 tot 1 augustus 2009):

1. Sporthallen	1/3 deel	2/3 deel	hele hal
a. trainingsgebruik verenigingen De Wolden	€ 7,70	€ 12,30	€ 19,20 (per uur)
b. competitie/particulier/toernooien/uitvoeringen	€ 11,50	€ 20,10	€ 29,00 (per uur)
(voor uitvoeringen geldt een minimum van 4 uur per dag, voor opbouw uren e.d. is het trainingstarief van toepassing)			
c. niet-commerciële tentoonstellingen (1/3 zaal)			€ 14,20 per uur
(2/3 zaal)			€ 27,00 per uur
(3/3 zaal)			€ 39,00 per uur
d. tennis tarieven sporthal Ruinerwold(2/3) en de Wijk (3/3)			
training verenigingen De Wolden			€ 7,70 per uur
particulieren en wedstrijden			€ 11,50 per uur
e. commercieel / concerten uurtarief			€ 96,00 per uur
commercieel / concerten dagtarief			€ 960,00 per dag
commercieel / concerten uurtarief (van 1 mei tot 1 september)			€ 50,80 per uur
commercieel / concerten dagtarief (van 1 mei tot 1 september)			€ 508,00 per dag
f. jeugdtoernooien op ma. t/m vr. tijdens schoolvakanties alsmede stratentoernooien			€ 19,20 per uur
g. huur per kleedkamer (t.b.v. evenementen buiten sporthal)			€ 15,20 per dag
h. individueel sportgerelateerd gebruik maken van douche			€ 1,50 per persoon

2. Sportzaal te Kerkenveld	
a. trainingsgebruik verenigingen	€ 10,20 per uur
b. gebruik t.b.v. competitiewedstrijden, toernooien en uitvoeringen	€ 20,10 per uur
c. tennis tarief hele zaal	
training verenigingen De Wolden	€ 7,70 per uur
particulieren en wedstrijden	€ 11,50 per uur
d. niet-commerciële tentoonstellingen e.d.	€ 27,00 per uur
e. commerciële doeleinden / concerten	€ 66,60 per uur
dagtarief	€ 673,90 per dag

3. Gymnastieklokalen te Ansen, de Wijk, Ruinen en Zuidwolde	
a. Verenigingsgebruik (zonder winstoogmerk)	€ 5,20 per uur
b. Overig gebruik	€ 11,60 per uur

4. Overige verhuur	
a. huur mobiele tribune particulier of commercieel (excl. vervoer)	€ 16,80
b. podiumdelen (prijs per deel)	€ 5,80

5. Annuleringsregeling

1. Bij annulering tot 3 weken (lees 21 dagen) voor de gebruiksdatum van de gehuurde uren is 25 % van het huurbedrag verschuldigd;
2. Bij annulering in de periode gelegen tussen 3 weken (lees 21 dagen) en 1 week (lees 7 dagen) voor de gebruiksdatum van de gehuurde uren is 50 % van het huurbedrag verschuldigd;
3. Bij annulering na 1 week (lees 6 dagen) voor de gebruiksdatum van de gehuurde uren is 100 % van het huurbedrag verschuldigd;
4. Deze annuleringsregeling is van kracht zodra de huurder het huurcontract van de gemeente heeft ontvangen;
5. Indien er door de gemeente onjuiste uren (in afwijking van de aanvraag) in het contract zijn opgenomen, worden deze vanzelfsprekend kosteloos aangepast en/of geannuleerd.

6. Uitzonderingsbepalingen

Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt. In gevallen, waarin deze verordening niet of onvoldoende voorziet, beslist het college

Zuidwolde, 26 maart 2008
Burgemeester en Wethouders van De Wolden,

secretaris a.i.,	burgemeester,
R. Vogelzang	P.H. Snijders

Bijlage 5: Beleidsregels inzake subsidiëring sportverenigingen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente De Wolden;

gelet op de Algemene Subsidie verordening,

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende:

Beleidsregels inzake subsidiëring sportverenigingen

Artikel 1

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

Sportverenigingen:	een organisatie ten behoeve van de sport die: -zich zonder winstoogmerk uitsluitend of in hoofdzaak de bevordering van de lichamelijke ontspanning en sportbeoefening buiten school- of bedrijfsverband ten doel stelt; -op een duidelijke wijze een gemeenschappelijke of algemeen belang behartigt;
Subsidie:	de aanspraak op financiële middelen, door het college verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan de gemeente De Wolden geleverde goederen of diensten.
Subsidieperiode:	een kalenderjaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd.
Jeugdleden:	de uit de gemeente De Wolden afkomstige leden van de sportverenigingen, die op 1 januari van het subsidiejaar leeftijd van 19 jaar nog niet hebben bereikt.

Artikel 2

1. Om voor subsidie in aanmerking te kunnen komen moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:
   a. de sportvereniging dient rechtspersoonlijkheid te bezitten en ingeschreven te staan in het verenigingsregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken;
   b. de sportvereniging moet gevestigd zijn in de gemeente De Wolden;
2. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd van de in lid 1 genoemde voorwaarden af te wijken, indien naar hun oordeel hiervoor voldoende redenen bestaan.

Artikel 3

Jaarlijks dient het bestuur van de vereniging vóór 1 mei de subsidieaanvraag op van gemeentewege verstrekte formulieren in te dienen.

Artikel 4

Het doel van de subsidie is sportdeelname van de jeugd bij sportverenigingen in De Wolden te bevorderen. Bij de berekening van het subsidiebedrag wordt een bedrag per jeugdlid als grondslag gebruikt.

Artikel 5.

Het bedrag per jeugdlid van de volgende sportverenigingen bedraagt per kalenderjaar:

a. Gymnastiekverenigingen
   € 18,70 per jeugdlid
b. Verenigingen die een van de volgende sporten beoefenen:
   badminton, judo, korfbal en volleybal
   € 25,45 per jeugdlid
c. Voetbalverenigingen en tennisverenigingen
   € 4,55 per jeugdlid
d. Zwemverenigingen
   € 24,29 per jeugdlid die gedurende het gehele jaar de t.b.v. de wedstrijden georganiseerde trainingen volgt
e. Ruitersportverenigingen
   € 22,19 per jeugdlid
f. Schaatsverenigingen en wielersportverenigingen
   € 12,71 per jeugdlid
g. Regionale gehandicaptensportverenigingen of reguliere sportverenigingen met een aangepast gehandicapten sportaanbod
   € 27,33 voor elk uit de gemeente De Wolden afkomstig lid

Artikel 6

1) Als peildatum voor het aantal contributie betalende jeugdleden van een vereniging geldt 1 januari van het subsidiejaar. Voor sportverenigingen, die het verenigingsjaar gelijk aan het kalenderjaar hebben geldt een peildatum van 1 juni van het vorige jaar.
2) Indien het boekjaar van een sportvereniging niet gelijk loopt met het kalenderjaar worden de gegevens van het laatst afgesloten boekjaar geacht te gelden voor het subsidiejaar.

Artikel 7

Het bestuur van de vereniging is verplicht aan burgemeester en wethouders al die gegevens en inlichtingen te verstrekken, die zij voor de toepassing van deze beleidsregels nodig achten.

Artikel 8

De onderstaande sportieve en culturele activiteiten kunnen financieel worden ondersteund:

a. Sportieve activiteiten met een (boven-) regionale uitstraling;
b. Lokale activiteiten waarbij een laagdrempelige sportdeelname mogelijk is;
c. Activiteiten binnen de BOS impuls;
d. Jaarlijkse terugkerende lokale dierententoonstellingen;

Artikel 9

De hoogte van de structurele subsidie voor onderstaande activiteiten bedraagt:

Activiteit	Bedrag in euro's
Provinciale kampioenschappen wedstrijdsport	200
Organisatie Nederlands Kampioenschappen wedstrijdsport	300
Organisatie interland wedstrijdsport	200
Dierententoonstellingen, viswedstrijd de Wolden	45
Schooltoernooien georganiseerd door sportclub	100
Activiteit in kader van BOS project (max. 2.000 per jaar)	€ 1,- per leerling/deelnemer
Duursport wedstrijden (indien laagdrempelig)	Wedstrijdklok gratis uitleen
Sponsorlopen t.b.v. scholen, verenigingen de Wolden	Wedstrijdklok gratis uitleen
Bijdrage voor kampioenschappen standaardteam/jubilea (indien uitnodiging receptie)	50

Artikel 10

In afwijking van de subsidieverordening kunnen de subsidies als genoemd in artikel 9 direct –dus zonder bevoorschotting en afrekening- worden vastgesteld.

Artikel 10a

Het besluit als bedoeld in artikel 10 dient te worden genomen binnen acht weken na 1 mei van het kalenderjaar.

Artikel 11

Niet benoemde incidentele sportactiviteiten vallen direct en onverkort onder de Algemene Subsidie Verordening.

Artikel 12

Deze beleidsregels treden in werking per 4 juli 2006. Met ingang van deze datum worden de beleidsregels inzake subsidiering sportverenigingen zoals deze zijn vastgesteld op 29 november 2005 ingetrokken.

Zuidwolde, 4 juli 2006
Burgemeester en wethouders,

secretaris, A. van Walstijn

burgemeester, Sj. Kremer

Bijlage 6: Exploitatieonderzoek t.b.v. zwembaden en buitensportaccommodaties

Exploitatieonderzoek

Ten behoeve van de zwembaden & overige buitensportaccommodaties

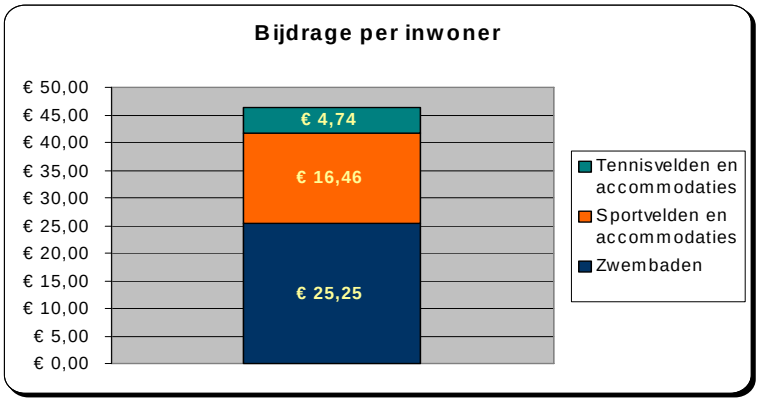
Gemeente De Wolden

Adviseur: Roeland Weijs
Judith van Olst
Datum: April, 2008

Samenvatting

In dit rapport wordt er inzicht gegeven in de exploitatie en bedrijfsvoeringkosten van de buitensportaccommodaties, waarbij er een advies wordt gegeven met daarin verbetermogelijkheden.

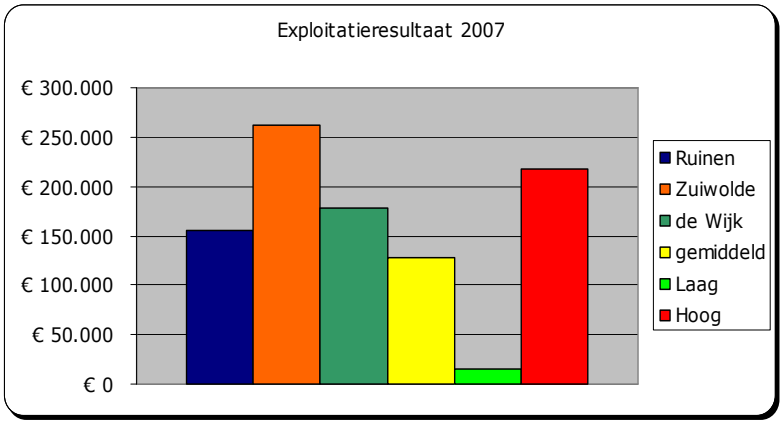
In 2004 is bepaald dat de zwembaden in ieder geval de komende tien jaar in stand worden gehouden. Er wordt inzet van inwoners verwacht voor de instandhouding van het voorzieningsniveau.



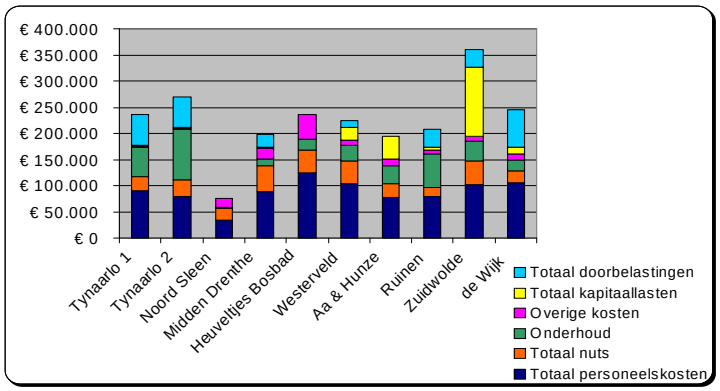
In 2007 is de gemiddelde bijdrage per inwoner voor de buitensportvoorzieningen €46,45. Dit is het bedrag dat de burger via het betalen van belasting bijdraagt.

Zwembaden

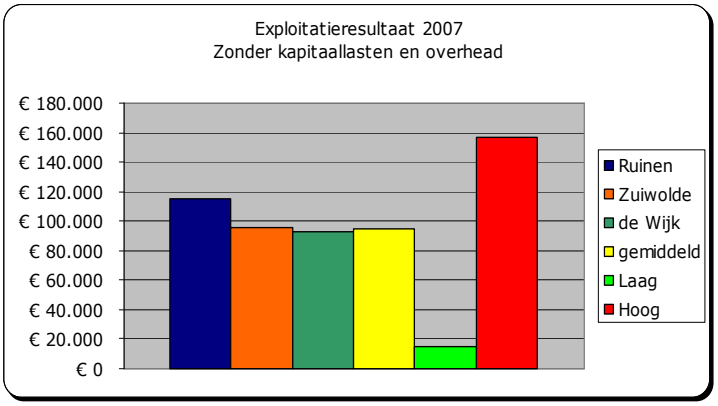
De drie openluchtzwembaden van gemeente de Wolden; Zwembad de Waterlelie in Zuidwolde, Engeland in Ruinen en de Slenken in de Wijk hebben een stijgend exploitatietekort, een tekort dat boven het gemiddelde ligt ten opzichte van de benchmarkgegevens.



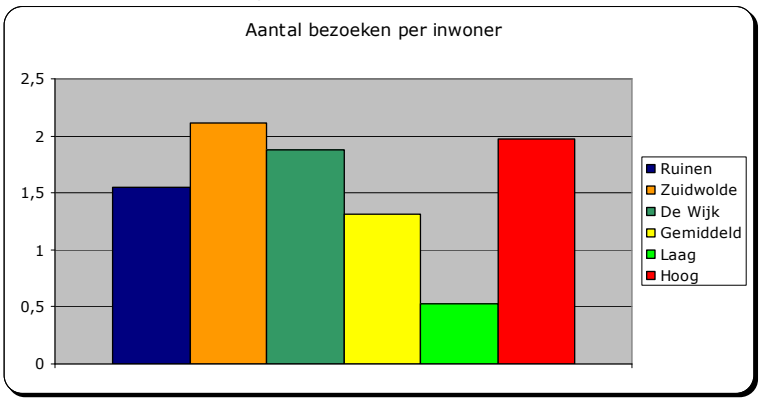
Deze hoge exploitatietekorten worden met name veroorzaakt door de overheadkosten en kapitaallasten. De overheadkosten die doorbelast worden aan de zwembaden hebben grotendeels geen (directe) relatie met de exploitatie. De overheadkosten vormen 18% van de totale kosten. De kapitaallasten van zwembad de Waterlelie in Zuidwolde zijn hoog, omdat de afschrijvingstermijn van de in gebruik genomen installatie 12 jaar is in plaats van de gebruikelijke 15 jaar.



De Wolden rekent alle kosten toe aan de exploitatie van het zwembad. Een aantal zwembaden (o.a. de stichtingen) worden niet belast met overhead en/of kapitaallasten. Als deze kosten buiten beschouwing worden gelaten, dan zijn de zwembadresultaten van gemeente de Wolden van een gemiddeld niveau.



De bezoekersaantallen van alle drie de zwembaden liggen boven het gemiddelde, zwembad de Waterlelie in Zuidwolde is zelfs het op een na best bezochte zwembad. Op het aantal bezoeken per inwoner scoren de drie zwembaden hoog. De zwembaden worden dus ten opzichte van andere zwembaden meer dan gemiddeld bezocht.



Om verbeteringen door te voeren is het van belang dat er een “prikkel” aanwezig is om betere resultaten (financieel en niet-financieel) te halen. Momenteel is er gespreide verantwoordelijkheid voor het exploitatieresultaat.
Deze prikkel is per definitie aanwezig indien er voor de beheersvorm “Stichting” gekozen wordt.
Een stichting staat of valt bij een goed functionerend bestuur. Dit betekent dat er bij de vorming van een stichting een bestuur moet worden gevonden van voldoende kwaliteit dat bereid is om een langere periode continuïteit te bieden.
Een alternatief is om een prikkel in de huidige bedrijfsvoering in te voeren. Om dit te realiseren moet er sprake zijn van integrale verantwoordelijkheid en is het noodzakelijk om heldere doelstellingen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden te benoemen in alle lagen van de organisatie.

Verbeteringen kunnen gezocht worden in kostenverlagende maatregelen (met name nuts en onderhoud) en opbrengstverhogende maatregelen (met name promotie, sponsoring, activiteiten en aanpassing prijzen). Het is aan te raden om een activiteitencommissie per zwembad in het leven te roepen. Een activiteitencommissie kan zich anders dan het zwembadpersoneel volledig concentreren op het organiseren van activiteiten. Daarnaast is het voor een activiteitencommissie makkelijker om geld uit de markt los te krijgen. Een positief effect is dat de betrokkenheid van de inwoners bij het zwembad zal toenemen.

Overige buitensportaccommodaties
Alle kantines zijn al in beheer van de verenigingen. De tennisvelden zijn/worden na volledige renovatie overgedragen aan de verenigingen. In beheer van de gemeente zijn nu nog de voetbalvelden, de korfbalvelden en de kleedaccommodaties van bijna alle verenigingen (uitzonderingen zijn de verenigingen tc ’t Wold en Kios). Met betrekking tot het klein onderhoud van de kleedaccommodaties zijn onderhoudsafspraken gemaakt met de verenigingen.

Uitgangspunt voor het aantal kleedkamers en velden is de NOC*NSF normering. De huur die door de verenigingen wordt betaald voor de velden en kleedaccommodaties staat niet in verhouding met de kosten die deze voorzieningen met zich mee brengen. De daadwerkelijke kosten van de voorzieningen zijn niet of nauwelijks inzichtelijk voor de verenigingen. De “prikkel” om zuinig te zijn op gemeentelijke gebouwen of het verrichten van zelfwerkzaamheid zou nadrukkelijker ingebouwd kunnen worden.

Door de kleedaccommodaties in eigendom over te dragen kan er een win-win situatie voor beide partijen ontstaan, doordat er zowel financiële als niet-financiële voordelen te behalen zijn. Van belang hierbij is een gemeenschappelijke visie over het niveau van de accommodaties om tot een overeenkomst te kunnen komen.

Enkele verenigingen hebben te maken met overcapaciteit van velden, anderen hebben te maken met ondercapaciteit. Het niet langer onderhouden van velden bij overcapaciteit leidt tot kostenbesparing. Een oplossing voor de ondercapaciteit is het stimuleren van samenwerking tussen verenigingen.

De inzet van kunstgras kan voordelen bieden als het veld maximaal kan worden benut. Eén kunstgrasveld staat ongeveer gelijk aan 3 natuurgrasvelden. Het is aan te raden de mogelijkheden te onderzoeken indien er ofwel een tekort aan velden is of als de velden toe zijn aan een grote onderhoudsbeurt. De investering is groot maar de onderhoudskosten per gebruiksuur uiteindelijk lager. Extra voordeel kan worden gerealiseerd als de vrij te komen grond een andere bestemming kan krijgen.

Inleiding

Gemeente de Wolden, gelegen in provincie Drenthe, telt ruim 23.000 inwoners. Voor de toekomst wenst gemeente de Wolden het voorzieningenniveau voor haar inwoners zoveel mogelijk op peil te houden met als uitgangspunt dat deze instandhouding financieel verantwoord is en de komende jaren blijft. Daarom heeft het college de vraag gesteld 'op welke wijze de buitensportaccommodaties, waaronder de drie gemeentelijke openluchtzwembaden, in stand kunnen worden gehouden tegen zo laag mogelijke kosten en welke beheersvorm daarvoor de beste voorwaarden biedt.'

Doelstelling en deelvragen

Doelstelling:

1. Inzicht verschaffen in de exploitatie en bedrijfsvoeringkosten van de buitensport-accommodaties.
2. Opstellen van een advies met daarin verbetermogelijkheden voor de bedrijfsvoering en exploitatie van de buitensportaccommodaties.

Deelvragen:

Zwembaden

1. Hoe verhoudt de exploitatie inclusief investeringen van de drie zwembaden (afzonderlijk en als geheel) zich tot vergelijkbare zwembaden?
2. Hoe verhouden de bezoekersaantallen van de drie zwembaden (afzonderlijk en als geheel) zich tot vergelijkbare zwembaden?
3. Op welke wijze zou de exploitatie van de zwembaden nog verder verbeterd kunnen worden?
4. Op welke wijze zou de aantrekkingskracht van de zwembaden nog verder verbeterd kunnen worden, waarbij eventuele investeringen budgettair neutraal zouden moeten kunnen worden opgevangen?
5. Kan een andere beheersvorm of een andere invulling van de huidige beheersvorm bijdragen aan de doelstelling de zwembaden zo efficiënt mogelijk te kunnen exploiteren?

Overige buitensportaccommodaties

6. Op welke wijze zou de exploitatie van de buitensportaccommodaties nog verder verbeterd kunnen worden?
7. Kan een andere beheersvorm of een andere invulling van de huidige beheersvorm bijdragen aan de doelstelling de buitensportaccommodaties zo efficiënt mogelijk te kunnen exploiteren?

Om antwoord te krijgen op deze vragen zijn de buitensportaccommodaties van gemeente de Wolden bezocht en heeft er een kostenonderzoek plaatsgevonden. Daarnaast zijn de zwembaden vergeleken met zeven vergelijkbare zwembaden in de omgeving. Daarvoor zijn er bezoeken afgelegd aan deze zwembaden, hebben er interviews plaatsgevonden en zijn de resultaten geanalyseerd. Met betrekking tot de sportparken zijn er interviews geweest met verenigingen. De medewerkers van gemeente de Wolden zijn betrokken bij het onderzoek onder andere door het afnemen van interviews en het houden van een workshop.

Opzet rapport

In de hoofdstukken 2,3 en 4 worden de volgende aspecten m.b.t. de zwembaden toegelicht:

- Huidige exploitatie
- Benchmarking
- Verbeterscenario's
- Beheersvormen

In de hoofdstukken 5 en 6 worden de overige buitensportaccommodaties uitgelicht:

- Huidige exploitatie
- Verbeterscenario's

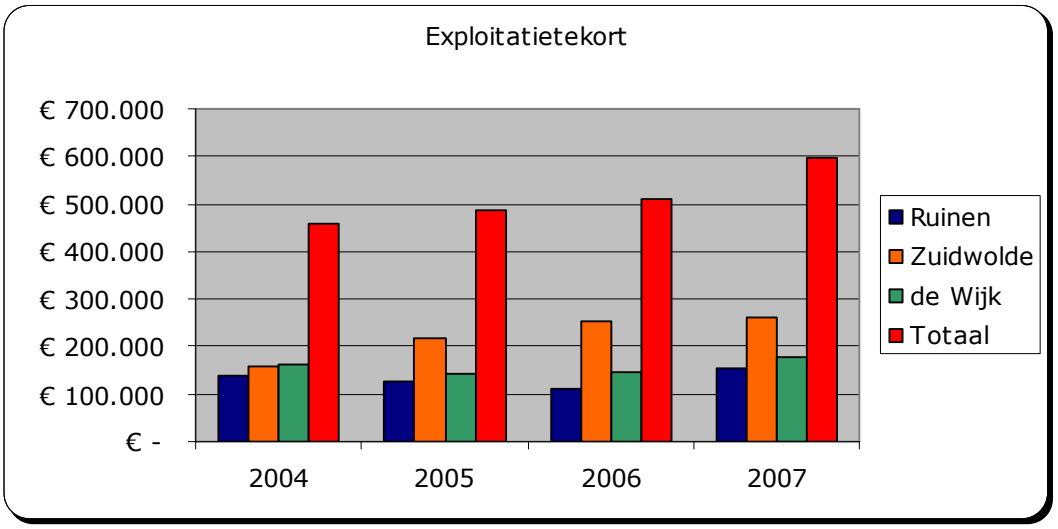
In hoofdstuk 7 staan de conclusies en aanbevelingen.

Huidige exploitatie zwembaden

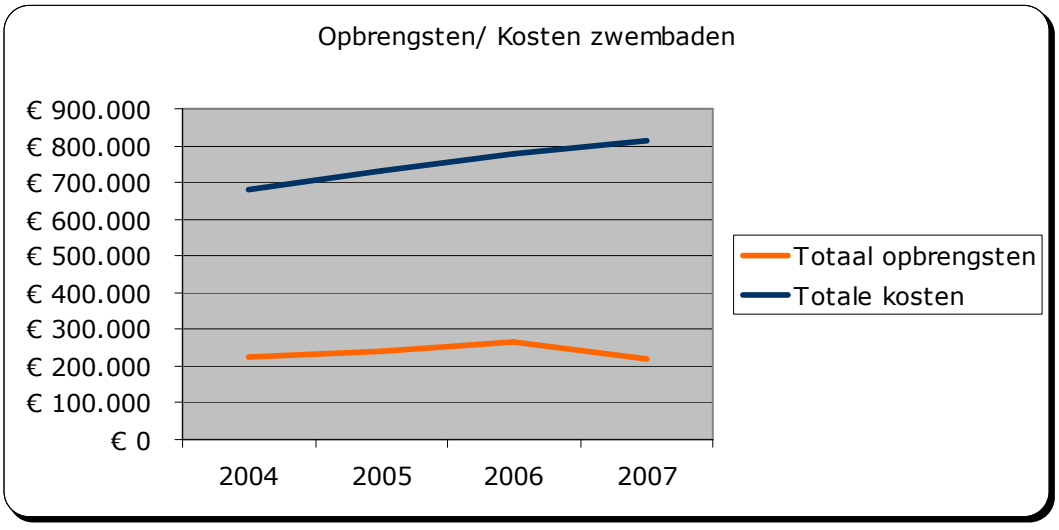
In dit hoofdstuk wordt er gekeken naar het exploitatieresultaat van de drie zwembaden over de periode 2004 t/m 2007.

Huidige exploitatieresultaat
Gemeente de Wolden beheert en exploiteert drie openluchtzwembaden; Zwembad Engeland in Ruinen, zwembad De Slenken in de Wijk en zwembad de Waterlelie in Zuidwolde. Het exploitatietekort vertoont een stijgende trend.

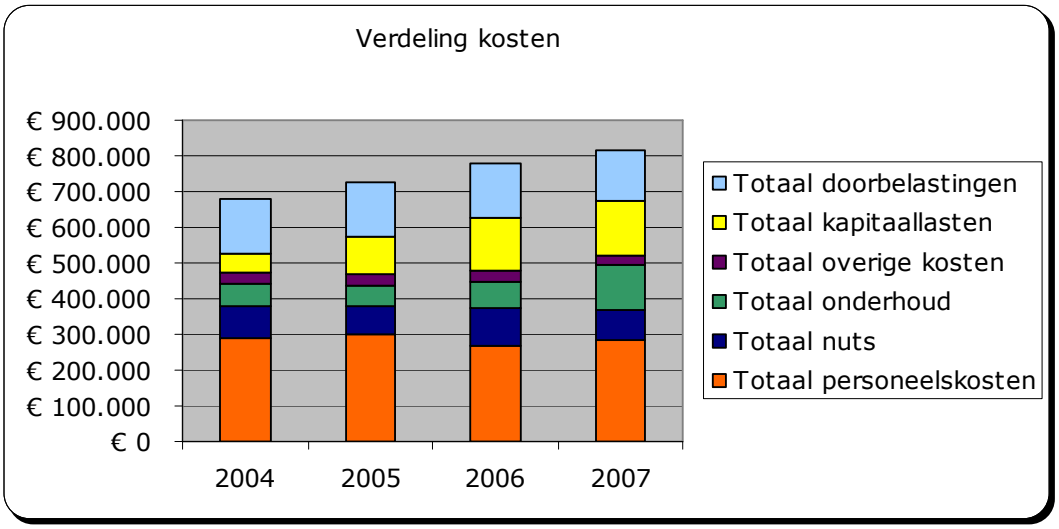
Sinds 2005 is het exploitatietekort bij zwembad de Waterlelie in Zuidwolde het hoogst. Zwembad Engeland in Ruinen heeft de afgelopen jaren het laagste exploitatietekort.

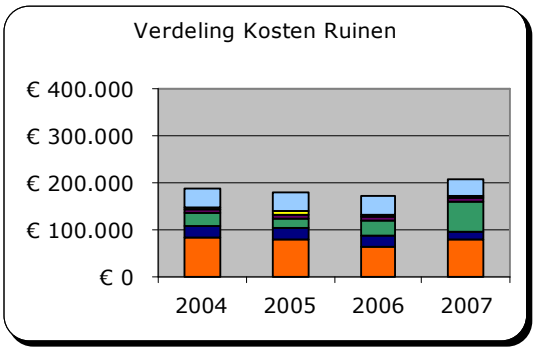


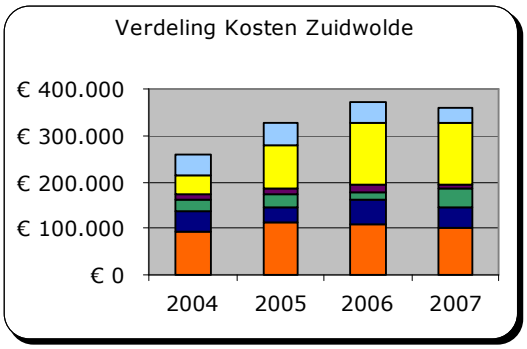
De afgelopen jaren zijn de kosten (sterker) gestegen dan de opbrengsten. De opbrengsten vertonen een stijgende trend tot en met 2006. In 2007 zijn de opbrengsten gedaald, wat verklaard kan worden door de slechte zomer.

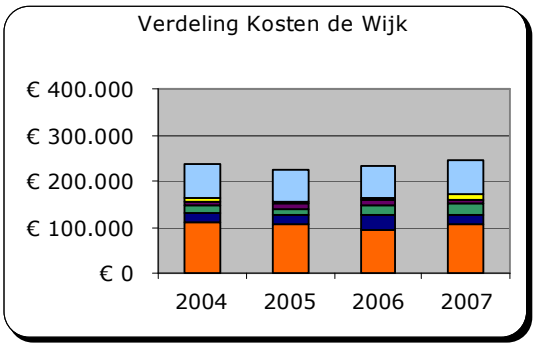


Exploitatiekosten
De gezamenlijke kosten van de zwembaden zijn de afgelopen jaren gestegen.









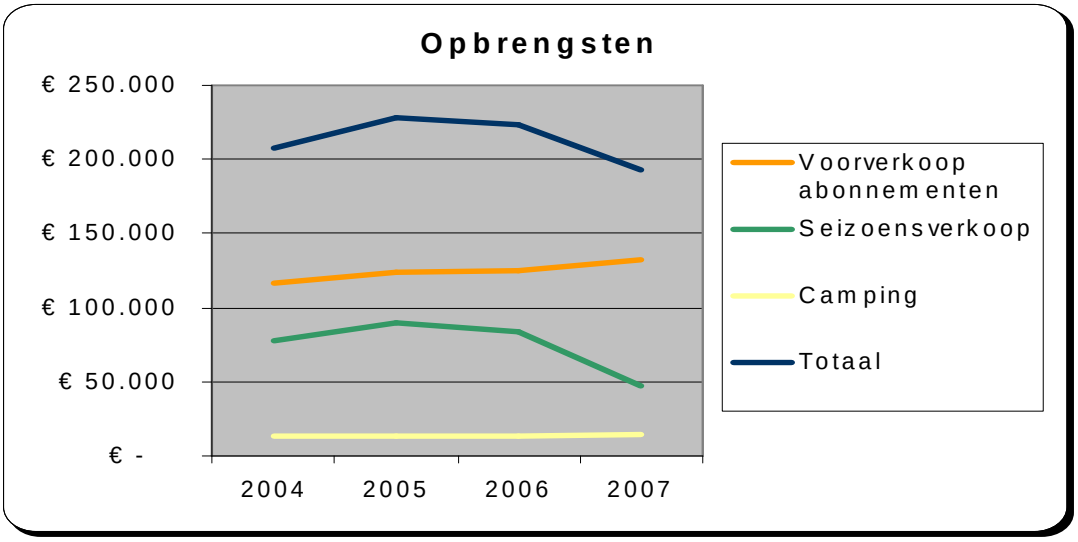
De kosten zijn te verdelen in zes categorieën:

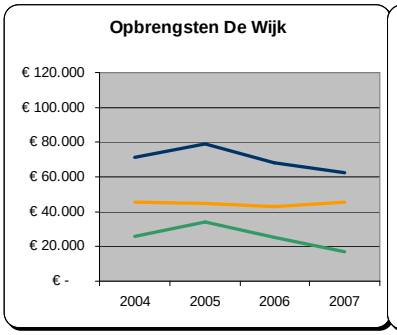
1. Personeelskosten; de personeelkosten dragen voor een groot deel (ongeveer 40%) bij aan de totale kosten en zijn redelijk stabiel.
2. Kosten nuts; de totale nuts kosten bedragen ongeveer 10% van de totale kosten en zijn redelijk stabiel, echter zullen gaan stijgen door stijgende energieprijzen en strengere milieueisen.
3. Onderhoudskosten; de onderhoudskosten (ongeveer 15%) zijn in 2007 verdubbeld ten opzichte van de jaren daarvoor (ongeveer 7,5%). Onderhoudskosten worden voorzien m.b.v. de meerjaren onderhoudsplanning. Volgens deze planning behoeven de drie zwembaden de komende 10 jaar gemiddeld € 95.418 aan onderhoud. Deze kosten zijn exclusief de kosten van de vervanging van de installaties en exclusief de kosten van onderhoud van "Groen". Echter in de resultaten van de zwembaden zien we de daadwerkelijke kosten voor onderhoud en niet het bedrag dat voorzien is. De onderhoudskosten fluctueren daarom aanzienlijk, waardoor ook de resultaten van de zwembaden per jaar aanzienlijk kunnen verschillen.
4. Overige kosten; Hieronder vallen de kosten zoals kosten voor het organiseren van activiteiten, telefoonkosten, kosten voor verzekeringen, etc. Deze kosten zijn redelijk stabiel en vormen een klein percentage van de totale kosten.
5. Totale kapitaallasten; De totale kapitaallasten zijn gestegen tot ongeveer 18% van de totale kosten. Dit heeft te maken met de vervanging van de installatie van zwembad Waterlelie in Zuidwolde in 2003. In de financiële verordening van 2007 heeft gemeente de Wolden bepaald een afschrijvingstermijn van 15 jaar te hanteren voor technische installaties. In het geval van zwembad de Waterlelie is er voor een afschrijvingstermijn van 12 jaar gekozen. Dit drukt dus behoorlijk op het resultaat. De kapitaallasten zullen vanaf 2010 wederom gaan stijgen i.v.m. de voorziene investering voor vervanging van de installatie in zwembad De Slenken in de Wijk. De investering is geraamd op € 685.000. Bij een afschrijvingstermijn van 15 jaar bedragen de kapitaallasten ongeveer € 67.000 per jaar.
6. Totale doorbelastingen; De totale doorbelastingen vormen een kleine 20% van de totale kosten van de zwembaden. De kosten van andere afdelingen worden doorbelast aan de hand van drie verschillende verdeelsleutels:
    - De kosten van de afdeling 'Samenleving' en 'Openbare werken binnen' worden toegedeeld aan de activiteiten aan de hand van een vast percentage. Deze kosten dragen ongeveer 3% bij aan de totale kosten.
    - De kosten van de afdeling Openbare werken buiten worden doorbelast op basis van de daadwerkelijk verrichte werkzaamheden. Deze kosten dragen ongeveer 1% bij aan de totale kosten.
    - De kosten van de overige afdelingen (automatisering, personeelszaken, etc.) worden doorbelast op basis van gebudgetteerde uren. Deze kosten zijn ongeveer 15% van de totale kosten. De overheadkosten van zwembad de Slenken in de Wijk zijn ruim een keer zo hoog in vergelijking tot deze kosten bij de andere twee zwembaden. Dit komt doordat het zwembad de Slenken 1,7 FTE vast personeel heeft en de andere twee zwembaden 0,7 FTE vast personeel. Vanaf halverwege 2008 zal de vaste bezetting van zwembad de Slenken dalen tot 0,7 FTE, waarmee de totale doorbelaste kosten ook zullen dalen.

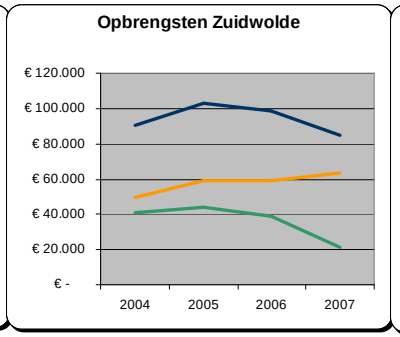
Opbrengsten
De opbrengsten van het zwembad zijn grofweg in twee categorieën te onderscheiden:

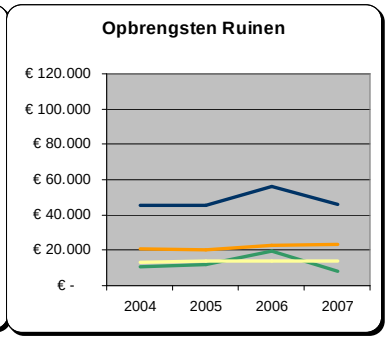
- Opbrengsten uit entree;
- Overige opbrengsten.

Entree opbrengsten
Ondanks een sterke stijging van de prijzen de afgelopen jaren zien we een daling in de opbrengsten. Het aantal bezoekers is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. De matig tot slechte zomer van 2007 heeft geresulteerd in een laag bezoekersaantal. Daarnaast is de aantrekkelijkheid van het zwembad van invloed op de bezoekersaantallen, waarbij te denken valt aan prijs maar ook aan de faciliteiten, uitstraling en activiteiten.



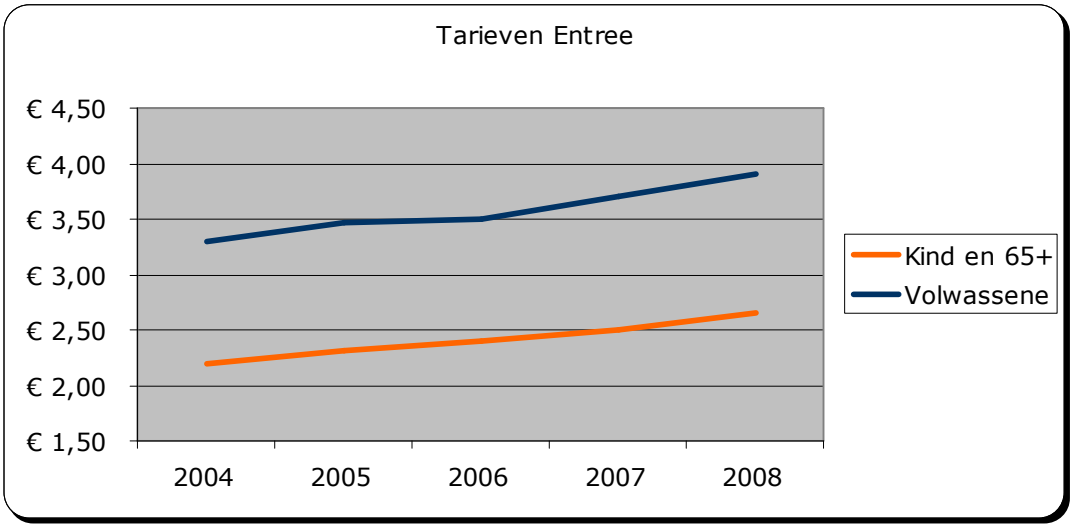


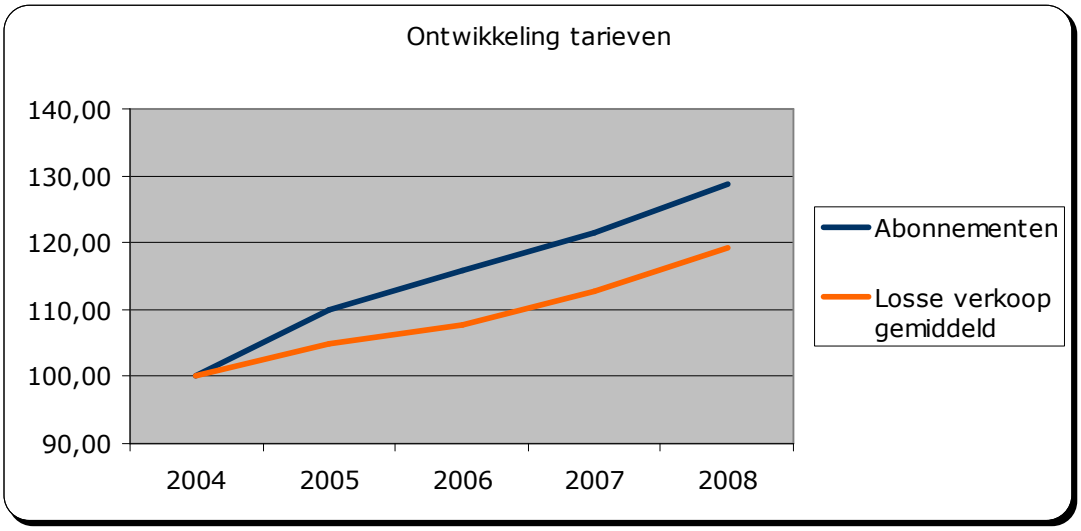




De slechte zomer van 2007 veroorzaakt bij alle drie de zwembaden een daling in de bezoekersaantallen. Opvallend is dat zwembad de Slenken in De Wijk en zwembad de Waterlelie in Zuidwolde de laagste aantallen hadden in 2007 van de afgelopen vier jaar en dat het bezoekersaantal bij zwembad Engeland in 2007 op hetzelfde niveau zit als de jaren 2004 en 2005. In totaal zijn er in 2007 ruim 100.000 minder bezoeken geweest dan in 2006, wat een daling van 42% inhoudt.

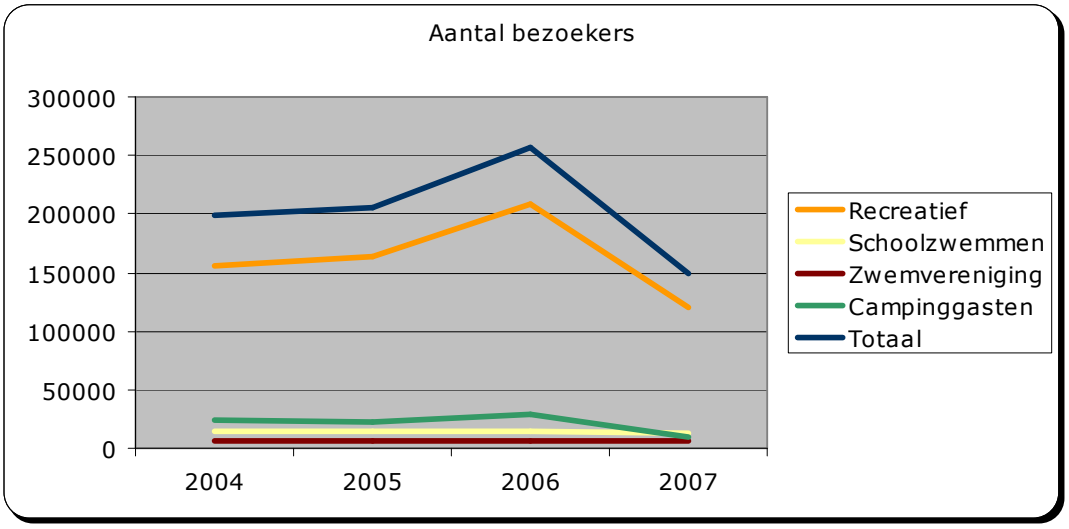
De voorverkoop van abonnementen is gestegen, wat hoogstwaarschijnlijk het effect is van een goede zomer in 2006. In deze lijn valt er te verwachten dat de voorverkopen 2008 zullen afnemen. De prijzen voor zowel losse kaarten als abonnementen stijgen ieder jaar. Daarbij zien we een groot verschil tussen de entree prijzen voor volwassenen en kinderen (en 65+).





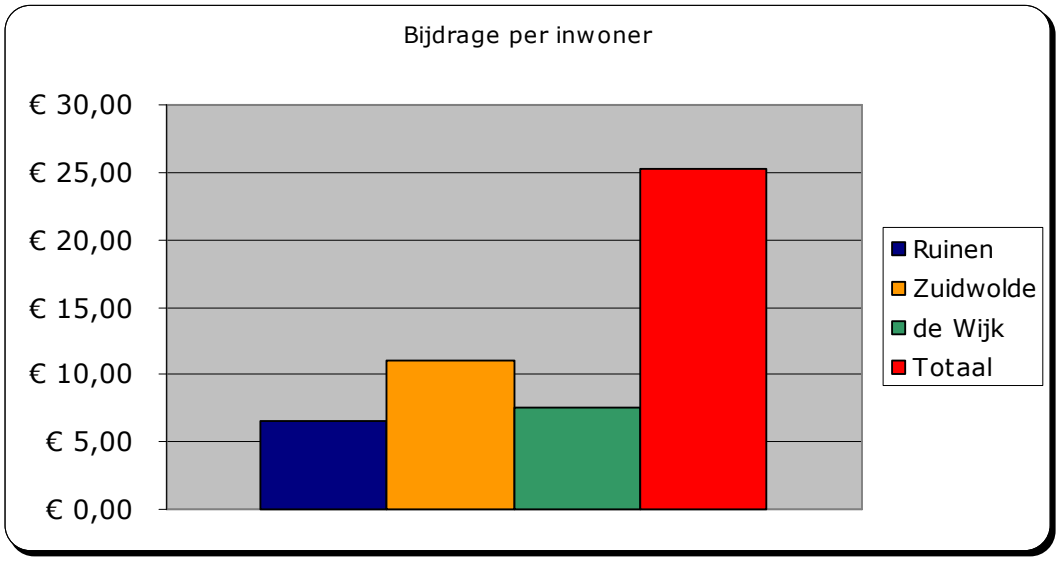
Er zijn verschillende doelgroepen te onderscheiden;

- Recreatief:
  - Ouderen;
  - Jeugd;
  - Gezinnen.
- Schoolzwemmen;
- Zwemvereniging;
- Campinggasten.



Bijdrage per bezoeker/ inwoner

Het exploitatietekort is het verschil tussen de opbrengsten en de kosten. De gemeente vult dit tekort aan. Dit is dus het bedrag dat de bevolking betaalt voor de voorzieningen in haar gemeente. De bijdrage per inwoner aan de drie zwembaden gezamenlijk is € 25,25 (peildatum 2007).



Benchmark

In het onderzoek maken we gebruik van de gegevens van zeven vergelijkbare zwembaden in de omgeving van gemeente de Wolden, namelijk:

Zwembad	Plaats	Gemeente/ stichting
1. Zwembad de Leemdobben 2. Zwembad Lemferdinge	Vries Eelde	Gemeente Tynaarlo
3. Zwembad de Kerkvlekken	Havelte	Gemeente Westerveld
4. Zwembad de Boskamp	Westerbork	Gemeente Midden Drenthe
5. Zwembad de Borghoorns	Annen	Gemeente Aa en Hunze
6. Zwembad Bosbad	Noord-sleen	Stichting
7. Heuveltjesbosbad	Balkbrug	Stichting

Opvallende elementen zwembaden

Zwembad de Leemdoben/ Lemferdinge

Gemeente Tynaarlo maakt voor het onderhoud van de gebouwen en terreinen veel gebruik van vrijwilligers. In het zwembad de Leemdobben zijn ongeveer 20 vrijwilligers actief, in het zwembad Lemferdinge ongeveer 10.

Daarnaast is in beide plaatsen een vereniging actief (vrienden van…) die zich inzetten voor de zwembaden. Het lid worden van een vereniging kost € 5,-. De vereniging bepaalt, in goed overleg met het zwembad, waaraan het geld wordt besteed.

Het zwembad is actief gericht op spelmaterialen en activiteiten om de aantrekkelijkheid van het zwembad hoog te houden. De kleedaccommodaties bevinden zich in een verwarmd gebouw.

Zwembad de Kerkvlekken

Het zwembad heeft een activiteitencommissie aangesteld en wil in de nabije toekomst overgaan tot een beheerscommissie. De voordelen van een degelijke constructie is dat een badmeester zich met toezicht bezig kan houden en de aantrekkelijkheid van het zwembad verhoogd wordt door de levendigheid in het zwembad door de diverse activiteiten.

Zwembad de Boskamp

Dit zwembad valt op door de roestvrijstalen constructie, de kleedaccommodaties in een verwarmd gebouw en de toegangscontrole d.m.v. een waterdicht, gepersonifieerd en modern pasjescontrolesysteem. Het zwembad kent wel een voorverkoop maar past geen korting toe.

Zwembad de Borghoorns

In het zwembad de Borghoorns worden er naast de zwemvierdaagse geen extra activiteiten georganiseerd, vanuit de overtuiging dat extra activiteiten geen extra opbrengsten met zich meebrengen. Het zwembad ligt midden in een woonkern en 80% van de bezoekers bestaat uit schooljeugd. Het zwembad hanteert geen prijsverschillen tussen de doelgroepen of leeftijdscategorieën. Het zwembad maakt bewust geen gebruik van vrijwilligers, de nadelen wegen niet op tegen de voordelen. Als nadelen worden genoemd; afstemming, afhankelijkheid en onbetrouwbaarheid.

Zwembad Bosbad

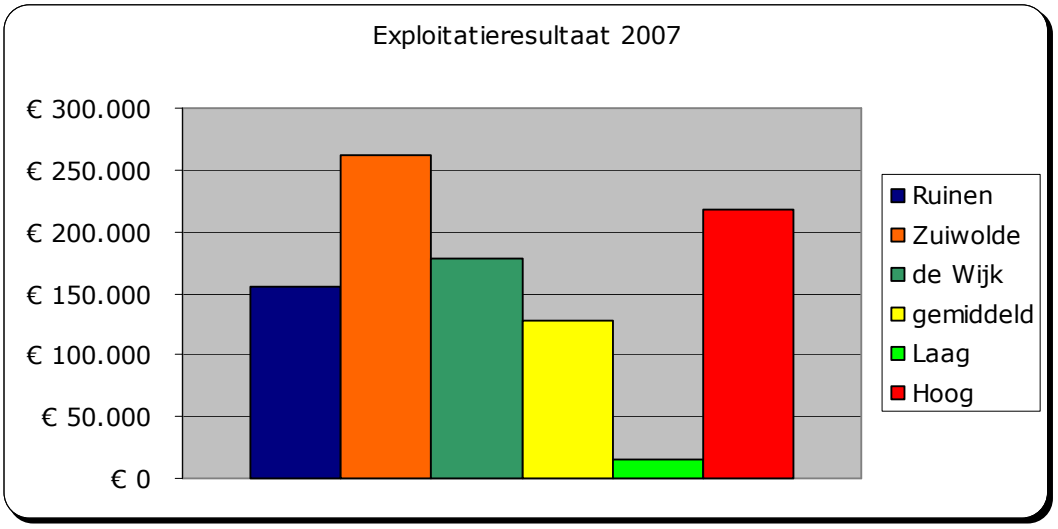
Dit zwembad is in beheer van een stichting. Gemeente Coevorden was voornemens het bad te sluiten. Een belangenvereniging (vrienden van Bosbad) heeft zich hier in gemengd, waarna de gemeente de vereniging de mogelijkheid heeft gegeven om de exploitatie op zich te gaan nemen. De vereniging stond hier niet positief tegenover, maar het alternatief was de sluiting van het bad. Het bad is met een eenmalige renovatiebijdrage en een jaarlijkse exploitatiebijdrage overgedragen door de gemeente aan de stichting, die het zwembad op enthousiaste wijze met hulp van vrijwilligers en vast personeel exploiteert.
Door de gemeentelijke bijdrage aan de exploitatie kan het zwembad momenteel probleemloos open blijven. Het is echter onduidelijk of het zwembad middelen kan reserveren voor toekomstig groot onderhoud en/ of renovatie. Daarmee is het de vraag of de continuïteit ook op langere termijn gewaarborgd is.

Zwembad Heuveltjesbosbad

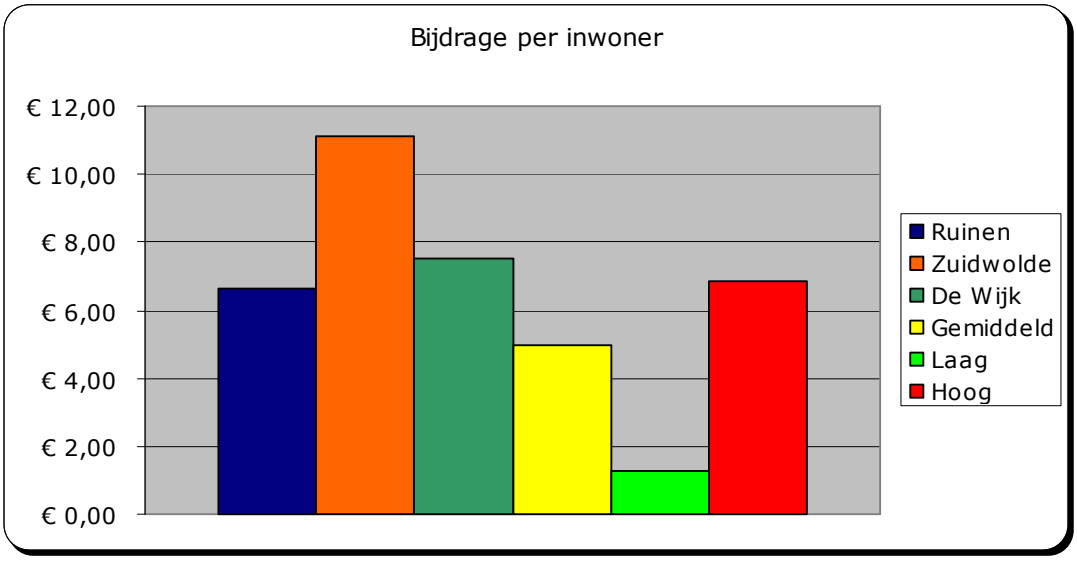
Dit zwembad is in beheer van een stichting, die bestaat sinds 1937. Het complex is zodanig ingericht dat de verschillende doelgroepen terecht kunnen in het bad en elkaar niet storen. De glijbanen en andere speelvoorzieningen concentreren zich op een bad voor de jeugd. Voor gezinnen is er een terras met uitzicht over het bad, zodat ouders toezicht op de kinderen kunnen houden. In het derde bad kan in alle rust baantjes worden getrokken.
De gemeente draagt bij in de exploitatiekosten en betaalt de volledige vaste personeelskosten, de kosten van groot onderhoud en de benodigde grote investeringen.

Exploitatieresultaat

Het exploitatietekort van de drie zwembaden binnen gemeente de Wolden ligt boven het gemiddelde ten opzichte van de benchmark-zwembaden. Zwembad de Waterlelie heeft het slechtste exploitatieresultaat van alle zwembaden.



Het ene zwembad " bedient" echter meer inwoners dan het andere zwembad, vandaar dat het exploitatietekort ook is afgezet tegen het aantal inwoners (bijdrage per inwoner). Ook de bijdrage per inwoner is voor de drie zwembaden van gemeente de Wolden hoger dan gemiddeld.



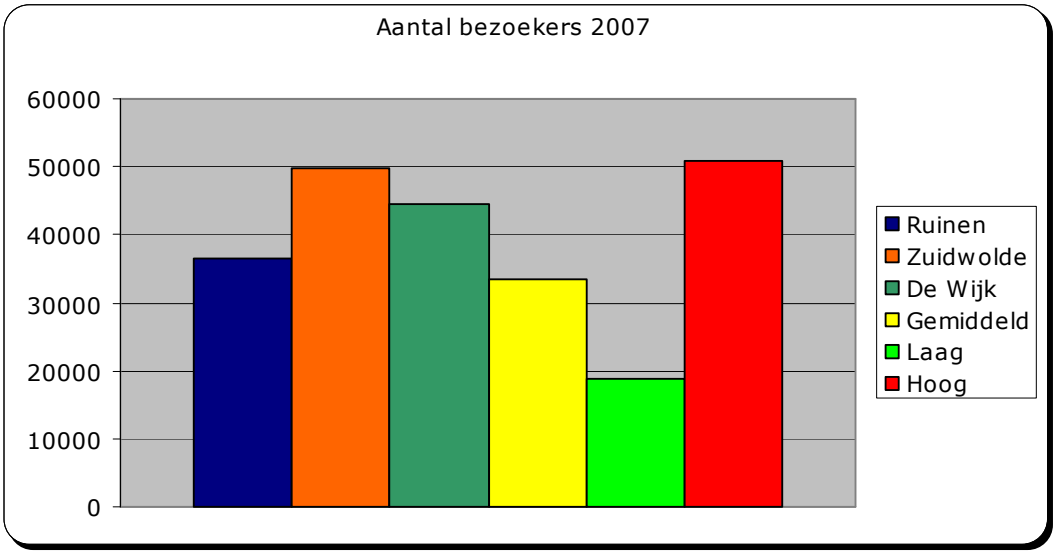
Er zit een verschil in hoe de verschillende exploitatieopbrengsten en kosten zijn opgebouwd.

Opbrengsten
In alle gevallen bestaat het grootste deel van de opbrengsten uit entree gelden (abonnementen, losse kaarten, lesgeld). Een aantal zwembaden heeft inkomsten uit verhuur van het bad, kiosk exploitatie, en sponsoring

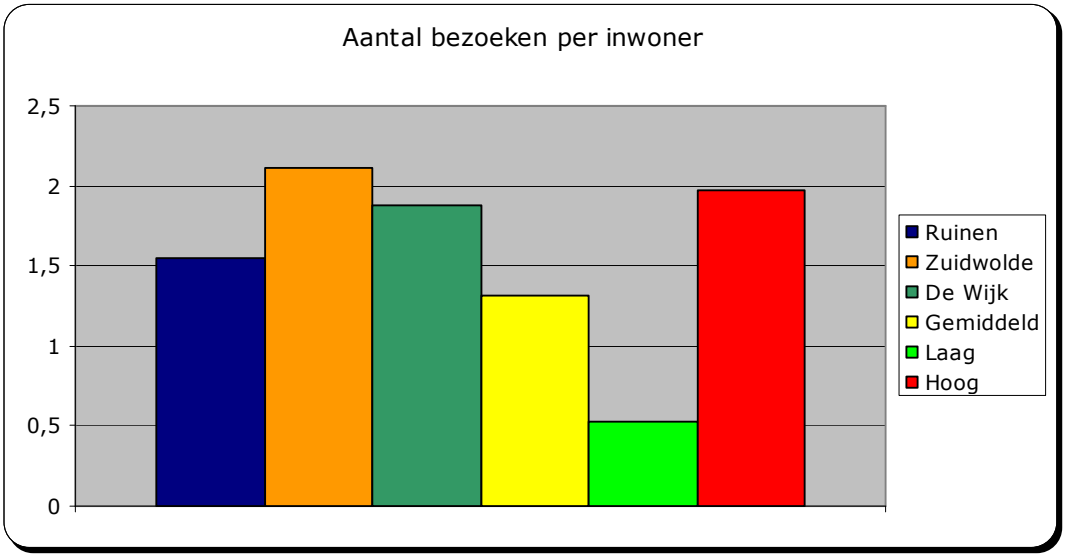
Bezoekersaantallen
De zwembaden in gemeente de Wolden worden goed bezocht in vergelijking tot de andere zwembaden. Alle drie de bezoekersaantallen liggen boven het gemiddelde. Zuidwolde heeft bijna evenveel bezoekers als de best-practice, in dit geval zwembad Boskamp in Westerbork.

Het aantal bezoekers is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. De matig tot slechte zomer van 2007 heeft geresulteerd in een laag bezoekersaantal. Daarnaast is de aantrekkelijkheid van het zwembad van invloed op de bezoekersaantallen. Hierbij valt te denken aan de prijs maar ook aan de faciliteiten, uitstraling en activiteiten:

- De zwembaden van gemeente de Wolden hebben een nette, maar enigszins gedateerde uitstraling.
- De basisvoorzieningen voor een zwembad zijn aanwezig binnen de zwembaden van gemeente de Wolden, maar er zijn weinig extra faciliteiten.
- Naast een enkele activiteit wordt er weinig georganiseerd.
- Naast een zeer eenvoudige folder en een link op de website wordt er weinig gedaan aan de promotie van de zwembaden.



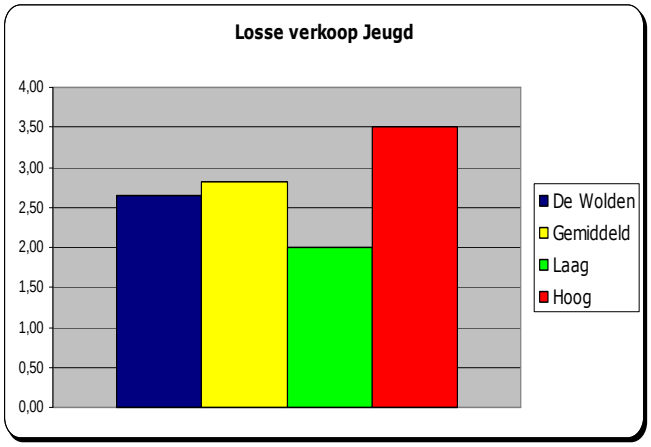
Om een indicatie te krijgen van het aantal bezoekers in verhouding tot de omvang van de gemeente is het aantal bezoeken per inwoner uitgedrukt. De drie zwembaden van gemeente de Wolden zitten boven het gemiddelde. Zwembad de Waterlelie in Zuidwolde scoort het beste.



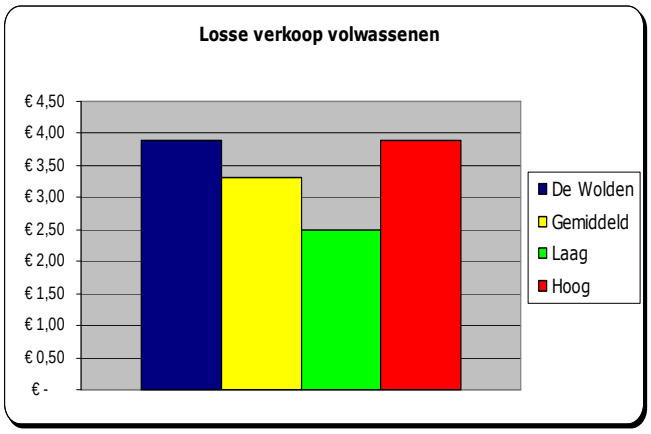
Prijzen

De zwembaden van gemeente de Wolden hebben evenals een aantal andere zwembaden een sterk gedifferentieerde prijslijst:

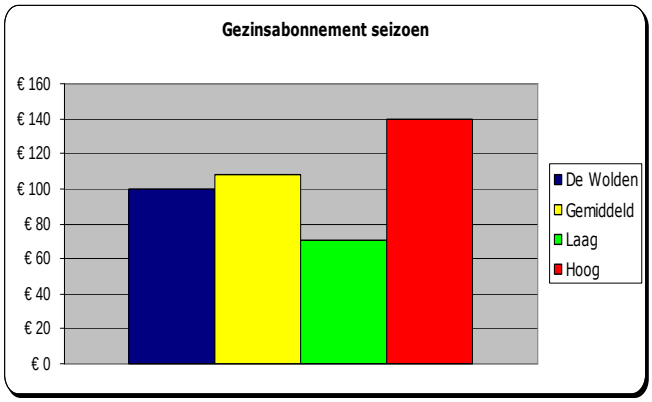
- Abonnementen:
  - Jeugd (voorverkoop & seizoensverkoop);
  - Volwassenen (voorverkoop & seizoensverkoop);
  - Gezinnen (voorverkoop & seizoensverkoop).
- Losse kaarten;
- Jeugd;
- Volwassenen;
- 10 baden kaart.



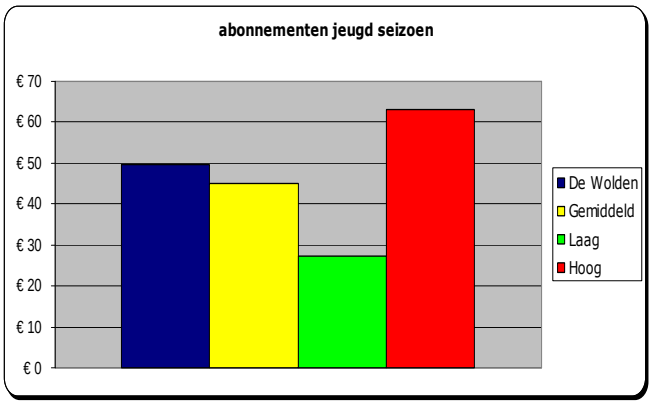
De prijs van een losse toegangskaart voor jeugd ligt lager dan het gemiddelde voor de zwembaden van gemeente de Wolden ten opzichte van de andere zwembaden.



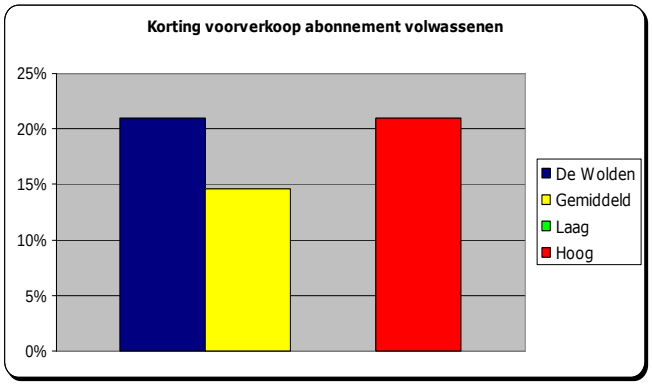
De prijs van een losse toegangskaart voor volwassenen ligt lager dan het gemiddelde voor de zwembaden van gemeente de Wolden ten opzichte van de andere zwembaden.



Uitgaand van een gezin met twee ouders en twee kinderen is de prijs van een abonnement tijdens het seizoen voor de zwembaden binnen de Wolden lager dan het gemiddelde.



De prijs van een jeugdabonnement tijdens het seizoen voor de zwembaden binnen de Wolden ligt hoger dan het gemiddelde.

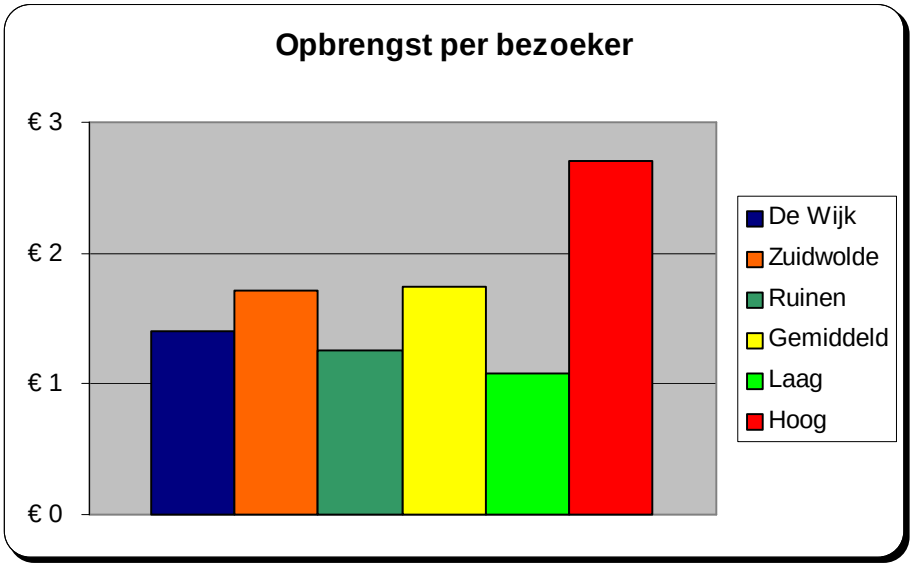


Op de verschillende abonnementen worden binnen gemeente de Wolden verschillende kortingen gegeven.

- Volwassenen € 21%
- Jeugd € 26%
- Gezin € 24%

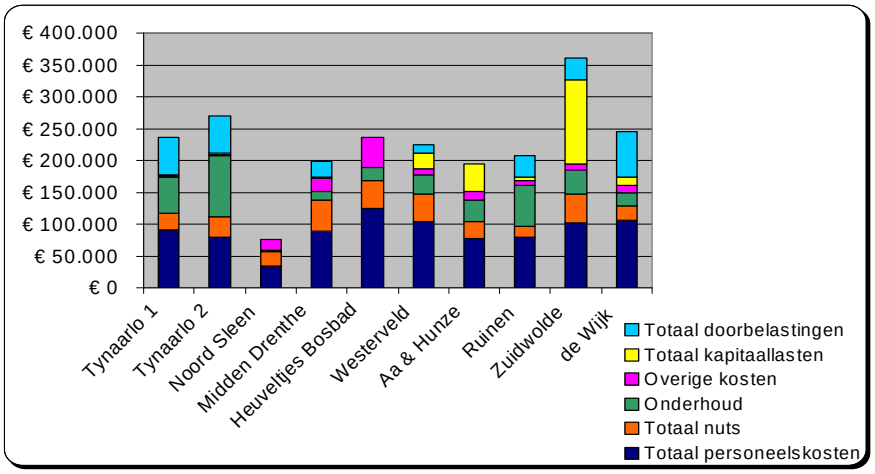
In vergelijking met de andere zwembaden is dit hoger dan gemiddeld.

Ondanks een hoog aantal bezoekers en een prijs die soms boven en soms onder het gemiddelde ligt, is de gemiddelde opbrengst uit entree per bezoeker laag. Dit betekent relatief veel herhalingsbezoeken van abonnementhouders. Deze bezoeken genereren geen extra inkomsten.



Kosten

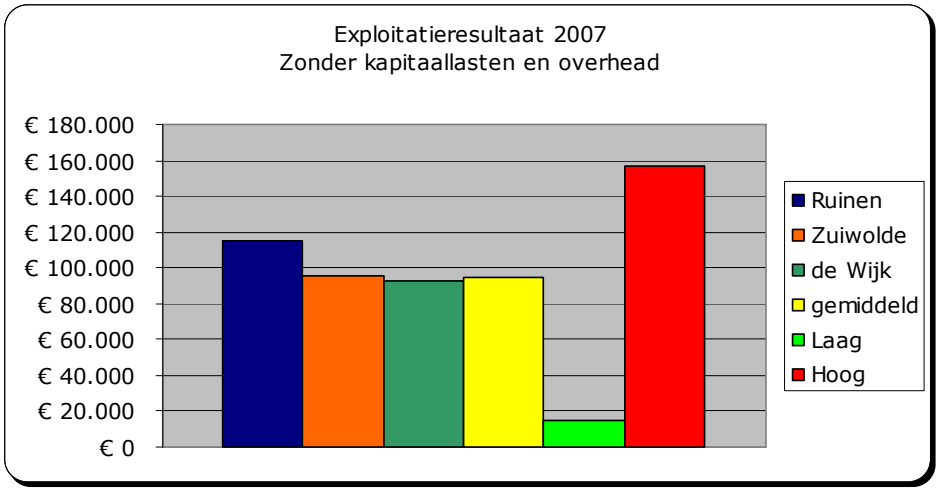
In vergelijking met de andere zwembaden heeft zwembad de Waterlelie in Zuidwolde de hoogste kosten, opvallend zijn met name de kapitaallasten.



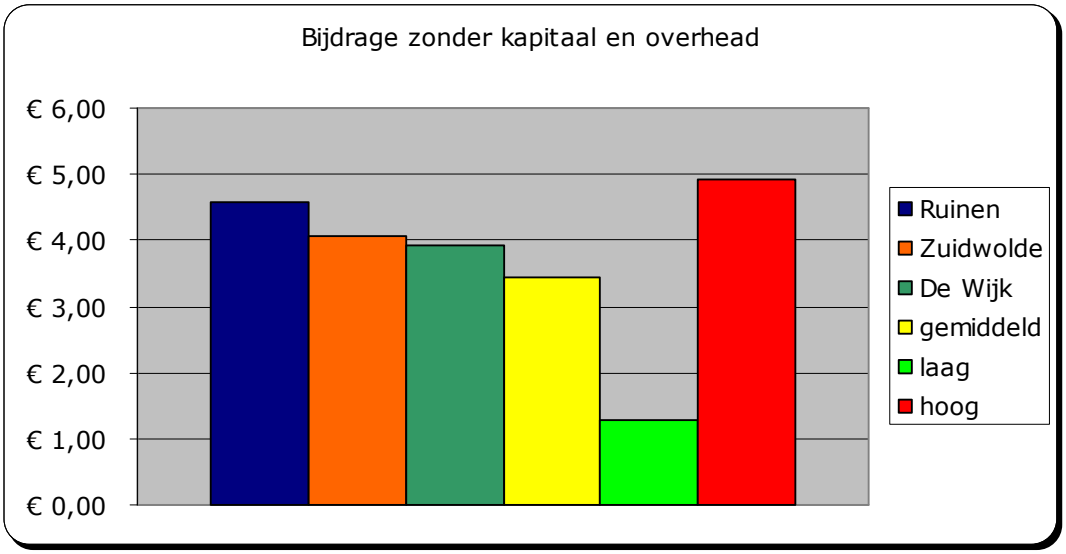
Opvallend zijn de lage kosten van het zwembad bosbad Noord-Sleen. Echter de lage kosten moeten genuanceerd worden;

- De exploitatie is recentelijk overgegaan van de gemeente naar de stichting. Het zwembad is hiervoor geheel gerenoveerd. De kapitaallasten van deze investeringen liggen bij de gemeente.
- Door de renovatie zijn de onderhoudskosten 2007 laag. Daarnaast zijn de onderhoudskosten laag door inzet van vrijwilligers.
- De beheersvorm is een stichting, waardoor het zwembad niet wordt belast met overheadkosten van de gemeente.

De hoge kosten van de zwembaden van gemeente de Wolden worden voornamelijk veroorzaakt door hoge kapitaallasten en overhead. De twee stichtingen worden niet belast met deze kostenposten. Daarnaast verschilt het per gemeente hoe er met deze kosten om wordt gegaan (wel of niet opgenomen in het resultaat). Om een correcte vergelijking te maken zijn deze kosten uit het resultaat gehaald in onderstaande grafiek, wat een ander beeld geeft;



De exploitatietekorten en de bijdrage per inwoner blijven boven het gemiddelde, echter de afwijking van het gemiddelde is veel minder groot. Het valt ook op dat binnen gemeente de Wolden zwembad Engeland in Ruinen het hoogste exploitatietekort heeft bij het weglaten van de kapitaallasten en de overheadkosten in plaats van zwembad de Waterlelie in Zuidwolde.


Bijdrage zonder kapitaal en overhead
€ 6,00
€ 5,00
€ 4,00
€ 3,00
€ 2,00
€ 1,00
€ 0,00
Ruinen
Zuidwolde
De Wijk
gemiddeld
laag
hoog

Verbetermogelijkheden

In dit hoofdstuk staan een aantal verbetermogelijkheden beschreven. Allereerst komen verbetermogelijkheden binnen de huidige bedrijfsvoering en exploitatievorm aan bod. Daarna worden mogelijke andere beheersvormen behandeld.

Huidige bedrijfsvoering
Verbeterpotentieel in de huidige bedrijfsvoering kan worden gezocht in maatregelen die ofwel kosten verlagen of die opbrengsten verhogen.

Integrale verantwoordelijkheid
Op dit moment is er sprake van gespreide verantwoordelijkheid voor het exploitatieresultaat. Hierdoor is de “prikkel” niet maximaal aanwezig voor management en medewerkers om (financiële) verbeteringen te initiëren en realiseren. Daarnaast is invloed op het resultaat deels indirect en daardoor niet motiverend. Ook gaat de besluitvorming over veel schijven en is daardoor traag.

Om in de huidige bedrijfsvoering verbetermogelijkheden door te voeren is het van groot belang deze prikkel in te bouwen. De volgende maatregelen zijn dan nodig:

- Benoemen van heldere doelstellingen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- Delegeren van invloed op resultaat (onderhoudsbudget, prijzen, personeel, investeringen, activiteiten, promotie);
- Inzicht in exploitatiekosten en opbrengsten.

Opbrengstverhogende maatregelen
De opbrengst van het zwembad zijn grofweg in twee categorieën te onderscheiden:

- Opbrengst uit entree;
- Overige opbrengst.

<u>Verbetermogelijkheden opbrengsten uit entree</u>

- Aanpassen van de prijzen
    - Verlagen van het kortingspercentage in de voorverkoop. Het doel van de voorverkoop is een deel weersonafhankelijke inkomsten te genereren door middel van een financiële prikkel. Dit doel wordt ook behaald als het kortingspercentage lager ligt (zie bijlage). Het verlagen van het kortingspercentage van 21% naar 15% levert een voordeel op van ongeveer € 10.000 op.
    - De prijzen van de dagkaarten afronden op gehele bedragen, om de handelingskosten van de caissière te beperken.
    - Prijzen volwassenen, kinderen en 65+ gelijktrekken (hierdoor is de tariefstructuur duidelijker en is er minder wisselgeld nodig).
    - Het verlagen van de toegangsprijzen; het effect op het aantal bezoekers is onbekend (mate waarin de vraag prijselastisch is).
- Het organiseren van activiteiten om het aantal bezoekers te verhogen, waarbij er gedacht kan worden aan;
    - Nacht zwemmen;
    - Spijkerbroek hangen;
    - Auto te water (training);
    - Etc.

  Het organiseren van activiteiten vereist kosten en tijd. Het werken met een activiteitencommissie biedt hiervoor een oplossing. Een activiteitencommissie organiseert in overleg met het zwembadpersoneel activiteiten. Hiervoor moeten zij beschikken over middelen. Activiteiten kunnen gesponsord worden door het bedrijfsleven. Ook kan een activiteitencommissie sponsorgelden aantrekken waarvan de activiteiten bekostigd kunnen worden.
- Promotie van het zwembad om het aantal bezoekers te verhogen d.m.v. bijvoorbeeld folders, krantenartikelen en de website;
- Meer spelmateriaal, faciliteiten om de aantrekkelijkheid te vergoten;
- Niet betalende bezoekers beperken door een strengere / andere toegangscontrole, waarbij in ieder geval de identiteit van de pashouder herkenbaar moet zijn.

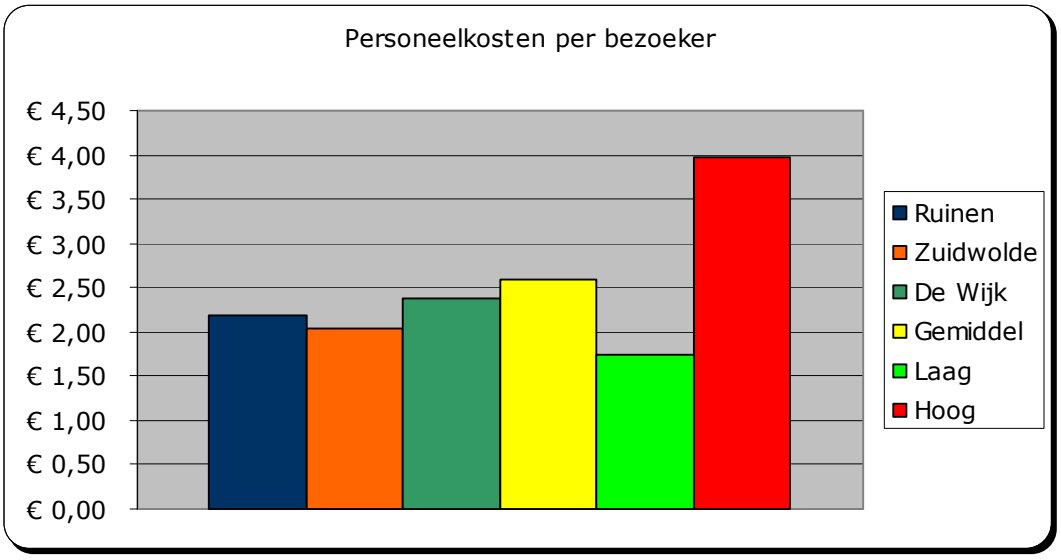
Verbetermogelijkheden overige opbrengsten

- Sponsoring. Volgens de mandaatregeling is de Coördinator Sport bevoegd om sponsoring te regelen. Hierbij valt te denken aan “club van 50” of reclameborden
- Het organiseren van activiteiten buiten het seizoen
  - Huren van een overdekte accommodatie om in de winter zwemles te geven;
  - Duiken of auto’s te water;
  - Sportactiviteiten op het terrein.
- Exploitatie van horeca gelegenheid.

Kosten

Verbetermogelijkheden personeelskosten

De personeelskosten per bezoeker ligt bij de zwembaden van gemeente de Wolden lager dan gemiddeld ten opzichte van de benchmark.
Gemeente Westerveld valt hierop met hoge personeelskosten per bezoeker.



Mogelijke verbeteringen:

- Op het aantal toezichthouders kan weinig bespaard worden rekening houdend met de invulling van de wettelijke verplichting “voldoende toezicht”.
- De openingstijden zijn in het verleden al aangepast, een verdere beperking van de openingstijden zal geen of weinig besparing opleveren aangezien de bezetting op daltijden al minimaal is (caissièrefunctie wordt al gecombineerd met toezichtfunctie), het vaste personeel toch betaald krijgt en planningstechnisch moeilijkheden zullen ontstaan. Daarnaast wordt het gebruik van de voorziening beperkt voor de inwoners, wat strijdig is met de doelstelling van de gemeente (het in stand houden van het huidige voorzieningsniveau).

Het zwembad de Slenken in de Wijk had tot en met 2007 twee vaste medewerkers op het zwembad, waarvan er nu een met pensioen is. Dit betekent lagere vaste personeelskosten en tevens een stijging in de kosten ‘ personeel van derden’.

Verbetermogelijkheden nutsvoorzieningen

De nutskosten zijn vergelijkbaar met de kosten bij de andere zwembaden. Energiekosten gaan echter steeds een grotere rol spelen. Ten eerste zullen de energieprijzen de komende jaren stijgen, ten tweede zijn er wederom subsidiemaatregelen en ten derde heeft de gemeente de verplichting tot milieuvriendelijk ondernemen.
Verbeteringen zijn te vinden in;

- Beperken van douchen met warm water
- Muntjes voor de douche (business case maken)
- Zonnecollectoren in De Wijk
- Watertemperatuur verlagen

Het is aan te bevelen om een energiecoach in te schakelen om de zwembaden door te lichten op energiebesparingen.

Verbetermogelijkheden onderhoudskosten
Onderhoudskosten zijn lastig te vergelijken met andere gemeenten vanwege de verschillen in de financiële rapportage; Zwembad in Noord Sleen is bijvoorbeeld recentelijk geheel gerenoveerd, waardoor er in 2007 geen of nauwelijks onderhoudskosten waren. Er zijn gemeenten die ieder jaar een bedrag voorzien voor toekomstig onderhoud, er zijn gemeenten waar de onderhoudskosten versleuteld zitten in de interne doorbelastingen etc.

Verbetermogelijkheden:
- Inzet van vrijwilligers (oud medewerkers, buurtbewoners) om zelfwerkzaamheid te bewerkstelligen;
- Kritisch blijven kijken naar noodzaak van uitvoeren van onderdelen in het onderhoudsplan;
- Prikkel inbouwen door de coördinator sport integraal verantwoordelijk te maken voor het onderhoudsbudget (dat ligt nu vooral bij bouwkunde) en het exploitatieresultaat.

Verbetermogelijkheden kapitaalkosten
Kapitaalkosten van de zwembaden in gemeente de Wolden zijn de afgelopen jaren gestegen. Dit heeft te maken met de vervanging van de installatie van zwembad Waterlelie in Zuidwolde in 2003. Deze technische installatie wordt normaal gesproken in 15 jaar afgeschreven, maar in dit geval is er voor een afschrijvingstermijn van 12 jaar gekozen. Dit drukt dus behoorlijk op het resultaat. De kapitaallasten zullen vanaf 2010 wederom gaan stijgen i.v.m. de vervanging van de installatie in zwembad De Slenken in de Wijk. De investering is geraamd op € 685.000. Bij een afschrijvingstermijn van 15 jaar betekent dit een jaarlijkse kapitaallast van € 67.000.
De installatie met betrekking tot de rondpompcapaciteit van het zwemwater voldoet momenteel niet aan de wet. In 1995 heeft Provincie Drenthe ontheffing verleend, die geldig is tot het moment waarop een grootschalige renovatie van de installatie aan de orde is. Momenteel wordt de installatie “in de lucht gehouden” door reparaties van de verschillende onderdelen. Het risico is dat de installatie op termijn niet meer te repareren is.

Mogelijkheden om de kapitaallasten te verlagen:
- Afschrijftermijn verlengen installatie Zuidwolde van 12 naar 15 jaar
- Heroverweging voorziening de Wijk

Verbetermogelijkheid doorbelastingen
Binnen de verschillende gemeenten wordt er verschillend omgegaan met de doorbelastingen. Daarnaast verschilt het aantal vaste medewerkers per bad waardoor de hoogte van de doorbelastingen sterk verschillen.

De kosten zullen dalen met ongeveer € 40.000 per jaar door de reductie van vaste krachten in het zwembad de Wijk (van 1,7 FTE naar 0,7 FTE). Er blijft echter een substantiële kostenpost over die geen relatie heeft met de bedrijfsvoering en exploitatie van de zwembaden.

Een andere (mogelijk betere) doorberekening van de doorbelastingen kunnen een behoorlijk positief effect hebben op de resultaten van de zwembaden. Echter deze verbetering (kostenbesparing) voor de zwembaden leidt niet tot een verbetering voor de gemeente. De kosten zullen blijven bestaan ook al worden ze anders doorbelast.

Structuur
De afweging voor een andere en private beheersvorm hangt samen met:
- Aanwezigheid & Kwaliteit van aanbieders c.q. exploitanten;
- Fiscale aspecten;
- Personele aspecten;
- Juridische aspecten;
- Mate waarin exploitatierisico acceptabel is voor de gemeente;
- De mate waarin de beheersorganisatie financiële tegenslagen op moet kunnen vangen.

Voordelen private beheersvorm:
- Natuurlijke “prikkel” om het exploitatietekort te verlagen;
- Gemakkelijker om geld uit de markt te halen
- Inzet vrijwilligers/ sponsoring relatief eenvoudiger
- Verkleinen ambtelijk apparaat (doorbelastingen OW e.d.)
- Grotere slagvaardigheid door afwezigheid van bemoeienis door gemeenteorganisatie
- Concentratie door gemeente op kerntaken

Gezien de aard van de voorziening, het beperkte bedieningsgebied en de huidige bestemmingsplannen zien wij geen ruimte voor een private partij met een winstoogmerk. Mogelijke beheersvormen zijn dan:
- Stichting;
- Beheercommissie (andere organisatievorm).

Mocht er een ander bestemmingsplan worden overwogen dan kan de exploitatie door een private partij interessant zijn. Een buitenzwembad dat op zichzelf staat is in de omgeving van De Wolden niet rendabel te exploiteren. Het kan wel onderdeel zijn van een groter geheel dat wel rendabel is. Bijvoorbeeld geïntegreerd in een bungalowpark of een wellness centrum.

Stichting
Bij de verbetering in de huidige bedrijfsvoering is de integrale verantwoordelijkheid genoemd. Deze integrale verantwoordelijkheid voor resultaat is per definitie aanwezig bij een Stichting en daarmee dus de prikkel voor verbetering en innovatie.

Het enige door de wet verplichte orgaan van een stichting is het bestuur (1). Het bestuur is belast met de dagelijkse gang van zaken en met het bepalen van het beleid. Op het bestuur is geen toezicht door een ander orgaan. De statuten kunnen echter wel voorzien in een andere organisatie (2).

Dit is bepalend voor gemeente de Wolden als er gekozen wordt voor deze beheersvorm:

1. Er moeten een aantal mensen onder de burgers aanwezig zijn, die het bestuur willen en kunnen vormen.

   Willen: Van de dorpskernen rondom zwembad Engeland in Ruinen en de Slenken in de Wijk, wordt aangegeven dat deze een dorps karakter hebben en dat de sfeer gemoedelijk en “ons kent ons” is. Van de dorpskern rondom zwembad de Waterlelie in Zuidwolde wordt aangegeven dat deze een meer stedelijk karakter heeft, dat de sfeer minder gemoedelijk is en de mensen meer op zichzelf gericht zijn. Dit betekent dat er rekening gehouden moet worden dat het vinden van een bestuur voor zwembad de Waterlelie in Zuidwolde lastiger zal zijn dan voor de andere twee zwembaden.

   Kunnen: Niet iedereen kan een zwembad exploiteren. Binnen het bestuur zal er kennis aanwezig moeten zijn van zwembaden maar ook van o.a. administratieve en beleidsmatige zaken.

2. Om te waarborgen dat de voorziening ook op langere termijn een bestaansrecht heeft, zal er in de statuten de rol bepaald moeten worden van de gemeente; bijvoorbeeld een controlefunctie.

In de benchmark zaten twee zwembaden met deze beheersvorm; Bosbad Noord-Sleen en Heuveltjes Bosbad in Balkbrug;

Stichting Bosbad Noord-Sleen is “gedwongen” ontstaan door de dreiging van gemeente Coevorden om het bad te sluiten. Het voortbestaan van dit bad op lange termijn is niet gewaarborgd. Het bestaan kan bedreigd worden indien het huidige bestuur wegvalt of als er in de toekomst geen financiële middelen zijn voor de exploitatie (bijvoorbeeld bij groot onderhoud en/of renovatie van het bad).

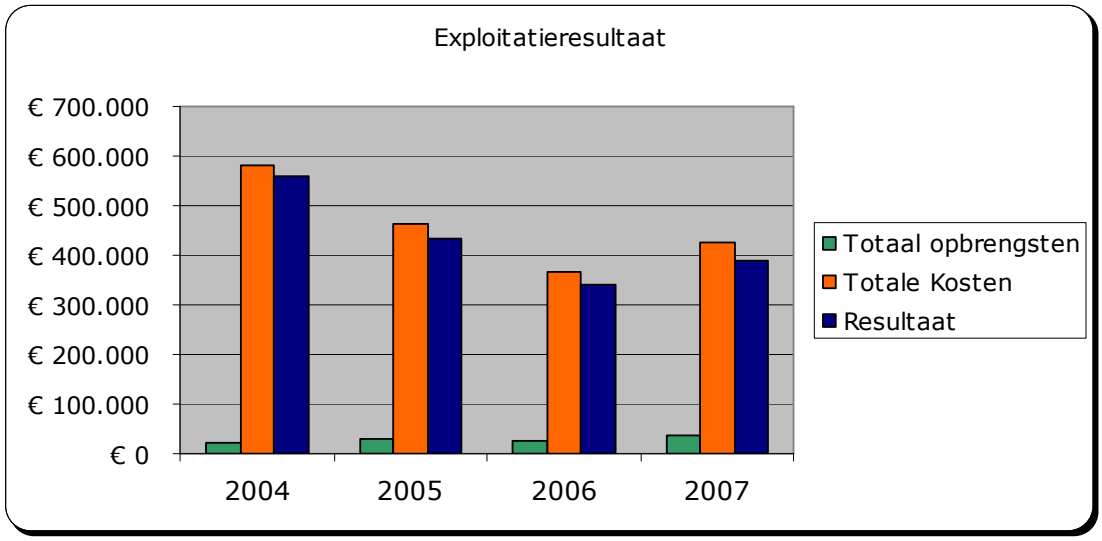
Stichting Heuveltjes Bosbad is ontstaan vanuit een initiatief van de burgers. De betrokkenheid bij dit zwembad is historisch gegroeid. Uit de benchmark blijkt na de eliminatie van de kapitaallasten en overhead uit de exploitatiegegevens dat het exploitatietekort van dit bad het hoogst is.

Beheerscommissie
Een beheerscommissie wordt belast met de dagelijkse gang van zaken van het zwembad, maar niet met het onderhoud en beheer van gebouwen. Deze variant is geen rechtsvorm op zich en heeft zelf geen rechtsbevoegdheid. De voordelen zijn hetzelfde als bij een stichting, echter het zwembad blijft in eigendom van de gemeente. Daarmee heeft de gemeente invloed op de exploitatie en het voortbestaan van het zwembad.
Een commissie bestaat uit medewerkers en een adviesplatform van inwoners van gemeente de Wolden. Een commissie moet zelf beschikking hebben over middelen, waarbij extern geld aangewend moet worden aan het zwembad.
Ook voor een beheerscommissie is een belangrijke randvoorwaarde dat er een aantal inwoners moeten zijn die het bestuur van de commissie willen en kunnen vormen.

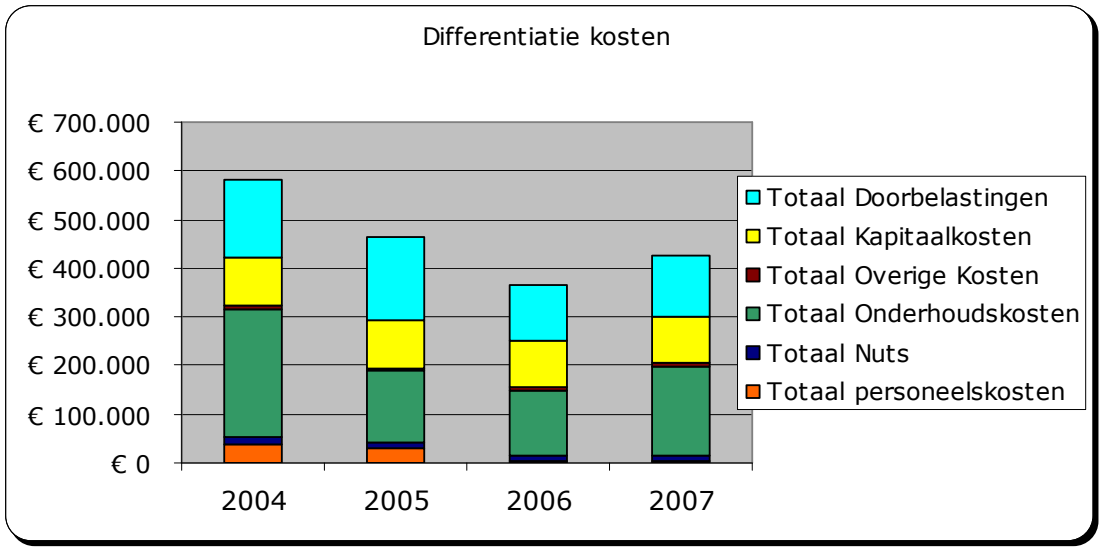
Huidige exploitatie overige buitensportaccommodaties

Gemeente de Wolden heeft 8 sportparken en 5 tennisparken. Uitgangspunt is het huidige voorzieningsniveau in stand te houden bij zo laag mogelijke kosten.

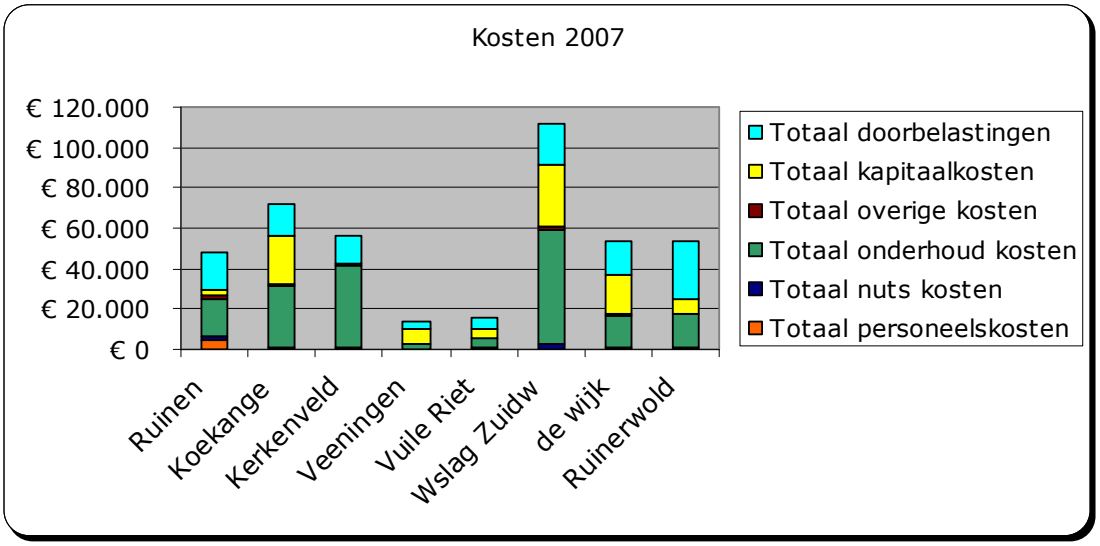
Huidige exploitatieresultaat
Sportparken
Exploitatietekort van de sportparken vertoont de eerste drie jaar een daling en het laatste jaar weer een stijging. De inkomsten bestaat uit huur van velden en huur van kleedaccommodaties. Deze inkomsten zijn gering en staan niet in verhouding met de kosten.



De kosten zijn als volgt opgebouwd;



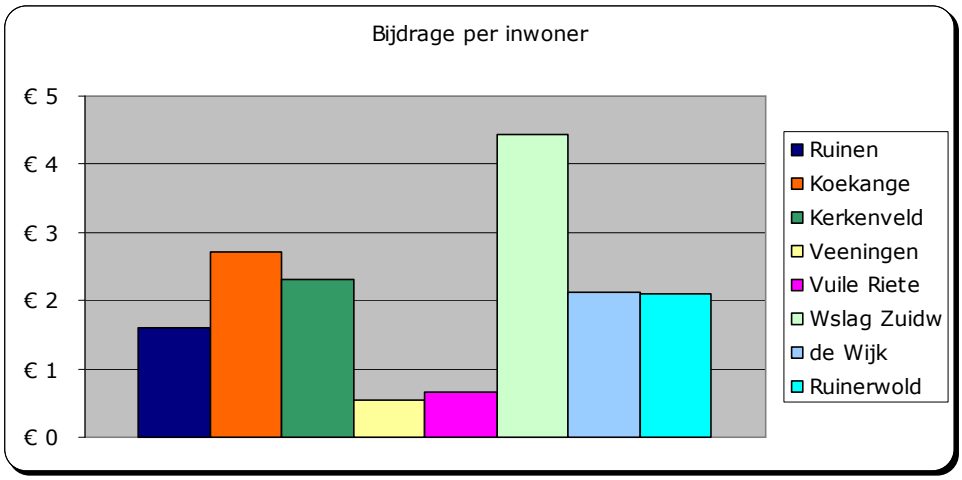
We zien een toename in de onderhoudskosten, deze toename van de onderhoudskosten komt voornamelijk door de toename van de kosten in Koekange en Kerkenveld.



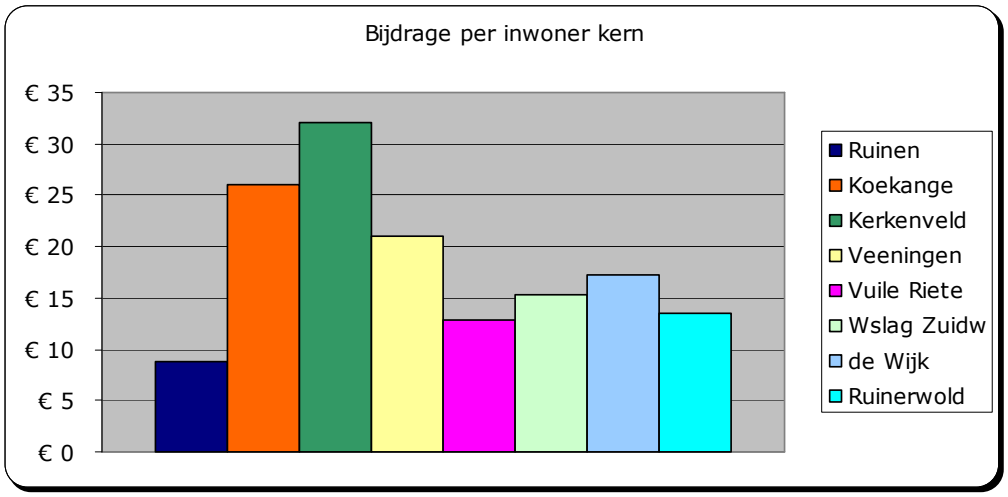
In principe worden er geen personeelsuren geboekt op de velden, met uitzondering van Ruinen. De sporthalbeheerder van Ruinen houdt nog 100 uur per jaar toezicht op de velden.

De overheadkosten die op de velden geboekt worden hebben grotendeels een directe relatie met de exploitatie, dit zijn namelijk de doorbelastingen van de afdelingen Samenleving en Openwerken (binnen & buiten). Andere doorbelasting zijn er niet omdat er geen personeel werkt (m.u.v. Ruinen).

Het exploitatietekort is het verschil tussen de opbrengsten en de kosten. De gemeente vult het tekort aan. Dit is dus het bedrag dat de bevolking betaalt voor de voorzieningen in haar gemeente. De gemiddelde bijdrage per inwoner voor de sportparken bedraagt € 16,46.

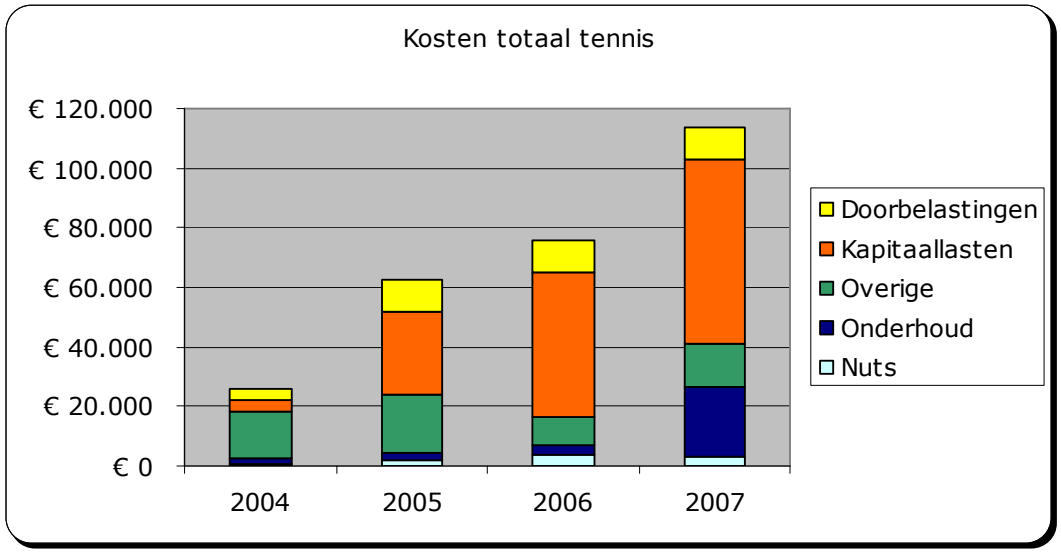


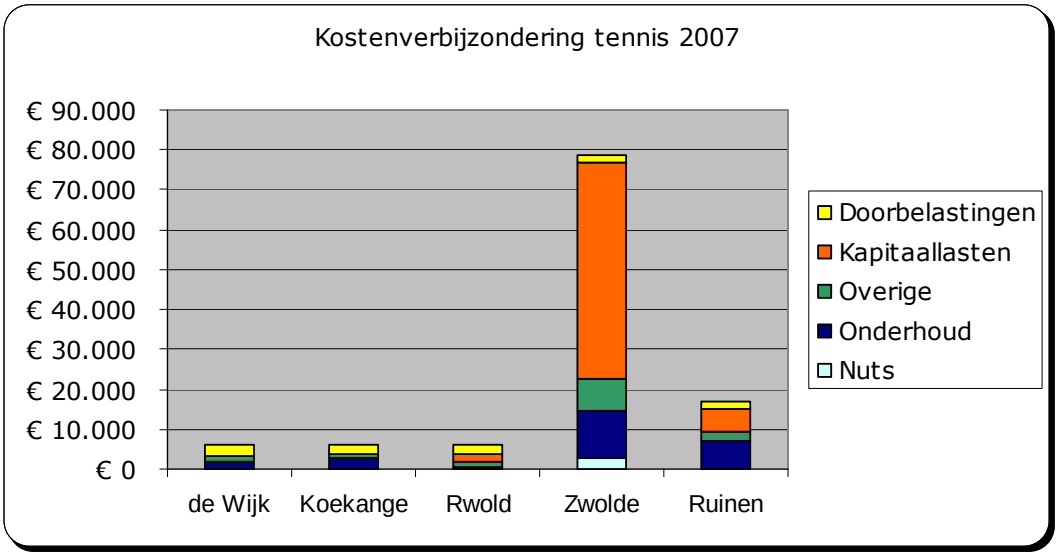
De bijdrage per inwoner is het hoogste voor sportpark Zuidwolde, dit is een groot sportpark waarvan relatief veel inwoners gebruik maken. De bijdrage per inwoner van een dorpskern geeft een ander beeld, namelijk dat Kerkenveld de hoogste bijdrage heeft per inwoner van de dorpskernen.



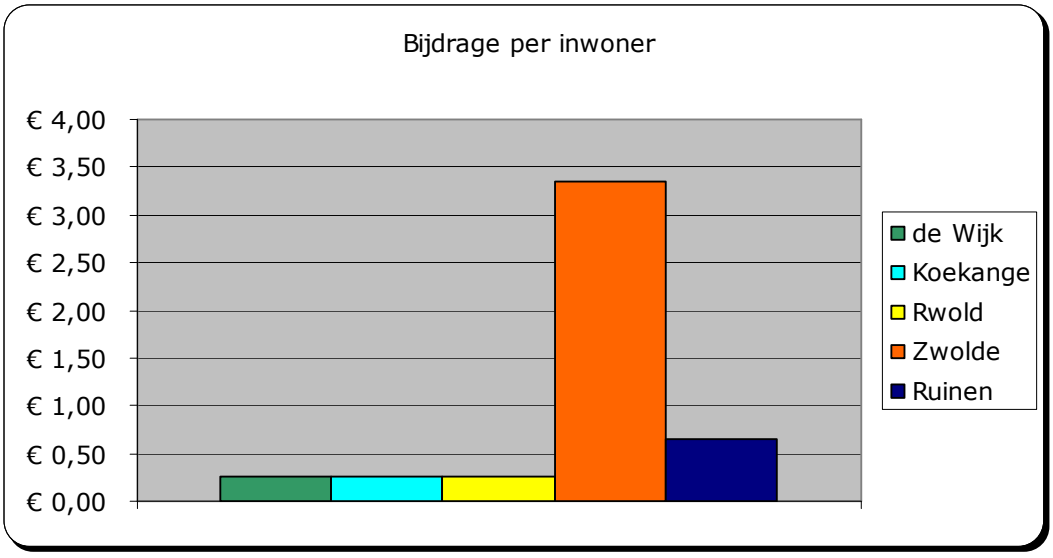
Tennisvelden

De stijging in de kosten 2007 worden met name veroorzaakt door de hoge kapitaallasten in Zuidwolde. De tennisparken zijn volledig gerenoveerd en vervolgens in eigendom overgedragen aan de verenigingen. In 2008 zullen deze kapitaallasten ook bij de andere tennisparken te zien zijn.





De totale bijdrage per inwoner van gemeente de Wolden aan de tennisparken is € 4,74. Dit bedrag is exclusief lidmaatschap, subsidies, etc. Omdat de kapitaalkosten aanzienlijk zullen stijgen zal de bijdrage per inwoner het komende jaar ook gaan stijgen.



Verbeterscenario's

Met betrekking tot de sportvelden/ accommodaties zijn een aantal verbeterscenario's aan te dragen;

- Kunstgrasvelden;
- Normering van voorzieningenniveau;
- Kleedkamer in eigendom vereniging.

Kunstgras

Voordelen

- Capaciteit: Kunstgrasvelden kunnen zeer intensief gebruikt worden. Waar natuurgras ongeveer 250 uur per jaar bespeeld kan worden, kan kunstgras probleemloos 1000 uur of meer worden ingezet voor trainingen en wedstrijden.
- Onderhoudskosten: De onderhoudskosten zijn ongeveer gelijk aan de onderhoudskosten van natuurgras per veld. Doordat er minder velden nodig zijn, zijn de geschatte onderhoudskosten per gebruiksuur lager.
- Ruimte: Kunststofgrasvelden besparen ruimte. Sportverenigingen hebben minder velden nodig om hun trainingen en wedstrijden op af te kunnen wikkelen. Daardoor kan er ruimte ontstaan voor andere ruimtelijke ontwikkelingen.
- Weersomstandigheden: De kans dat er op kunstgras niet gespeeld kan worden omdat het flink geregend heeft of omdat er juist een periode droogte is geweest, is vele malen kleiner dan op natuurgras.

Nadeel

- Investeringskosten: Kunstgras vergt een forse investering

NOC*NSF schrijft een minimaal aantal wedstrijdvelden afhankelijk van het aantal normteams voor. Ondanks dat kunstgras (haast) geen beperking kent in het gebruik, is er wel een organisatorische beperking. Er moet voldoende ruimte (tijd) zijn om de verschillende wedstrijden op een betreffende dag in het weekend plaats te laten vinden. Daarnaast worden er planningsaspecten opgelegd vanuit de landelijke bonden, waardoor de verenigingen niet altijd volledig invloed hebben op de bezettingsgraad.

De besparing zal voornamelijk in de beperking van de trainingsvelden zitten, aangezien er naast de wedstrijdvelden geen extra trainingsvelden nodig zijn. Dit betekent dat kunstgras alleen interessant is bij de grotere sportparken.

De investering kan pas terugverdiend worden in het geval dat;

- Er nieuwe velden aangelegd moeten worden i.v.m. uitbreiding van bestaande verenigingen en/ of aanmelding nieuwe andere gebruikers zoals een andere vereniging.
- Huidige velden vervangen moeten worden.
- De ruimte gebruikt kan / moet worden voor (andere) ruimtelijke ontwikkeling.

Aantal velden/ kleedkamers

De gehanteerde norm is de NOC*NSF normering. Aan de hand van het aantal teams wordt het aantal velden (wedstrijdvelden en trainingsvelden) bepaald waaraan behoefte is.

Voor voetbal is er tevens een harde norm aanwezig met betrekking tot het aantal kleedkamers (een afgeleide van het aantal wedstrijdvelden). Voor korfbal is dit niet het geval. Voor het aantal benodigde kleedkamers gaan we voor korfbal uit van een wenselijk minimum van vier kleedkamers.

Wat opvalt is een overcapaciteit bij de verschillende voetbalverenigingen aan velden, terwijl we een ondercapaciteit zien bij de korfbalverenigingen. Hetzelfde geldt voor de kleedkamers, alleen is er bij de korfbal een ondercapaciteit van kleedkamers uitgaande van een wenselijke hoeveelheid en niet van een harde norm.

Bij de realisatie van de opgelegde taakstelling is er op verzoek van de buitensportverenigingen besloten de overcapaciteit aan velden niet te beperken, maar de besparing te realiseren door het

preventief onderhoud bij de verenigingen neer te leggen tegen een vergoeding van 40% van de onderhoudskosten. Daardoor hebben een aantal verenigingen nog steeds te maken met overcapaciteit.

Voetbal	wedstrijdvelden		trainingsvelden		kleedkamers	
	aanwezig	nodig	aanwezig	nodig	aanwezig	nodig
VV Ruinen	3	1,44	1	0,92	6	6
VV Vitesse '63	3	2,05	2	0,81	6	6
VVAK	2	1,58	2	0,62	7	6
VV Dos'63	1	0,56	*1	0,36	4	4
VV Zuidwolde + VV ZZVV + JVZ**	5	1,94	3	1,19	12	6
VV Wacker	2	1,38	1	0,89	6	6
VVR	2	1,64	1	1,06	6	6

*VV Dos'63 maakt momenteel gebruik van een trainingsveld dat dit jaar nog door de gemeente wordt onderhouden ondanks dat dit niet is opgenomen in de begroting. In overleg met VV Dos'63 wordt er gezocht naar een oplossing om dit veld aan te houden zonder dat er onvoorziene kosten voor de gemeente aan te pas komen.

**De twee voetbalverenigingen (VV Zuidwolde, VV ZZVV) inclusief de gezamenlijke jeugdafdeling van beide verenigingen "JVZ" maken gebruik van dezelfde velden. De normering van NOC*NSF wordt hier mogelijk te strak toegepast. De trainingen van de drie verenigingen moeten ook planningstechnisch plaats kunnen vinden.

Korfbal	velden	Wedstrijdvelden	trainingsvelden	Kleedkamers	
	aanwezig	Nodig	nodig	aanwezig	nodig
Kv Ruinen	3	0,30	0,10	2	4
Kv KIA	1,5	0,90	0,30	2	4
KV VeFO	3	0,67	0,22	4	4
Kv ZKC'19	2	1,48	0,49	4	4
Kv Roreko	3	1,62	0,54	4	4
Kv KIOS	2	1,85	0,62	4	4

tekort

teveel

wenseli
..

Kleedaccommodaties in eigendom van verenigingen
Voor zowel de gemeente als de verenigingen moet er sprake kunnen zijn van een win-win situatie, doordat er voor beide parijen voordelen ontstaan die al dan niet financieel van aard zijn.

Voor verenigingen zijn er de volgende voordelen:
- Een beslisschakel minder of " eigen baas";
- Voorziening op langere termijn zeker stellen;
- Meer strategisch gericht.

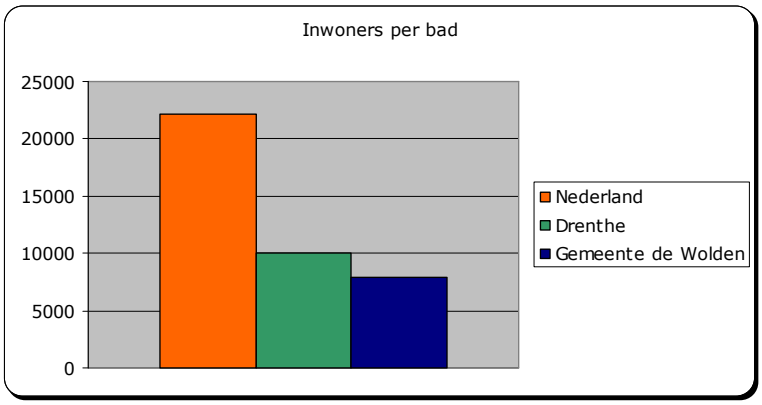
Nadeel voor de verenigingen:
- Financieel risico; financiële haalbaarheid moet wel worden gewaarborgd, het moet niet zo zijn dat de verenging over een x-aantal jaren weer aan moet kloppen bij de gemeente.

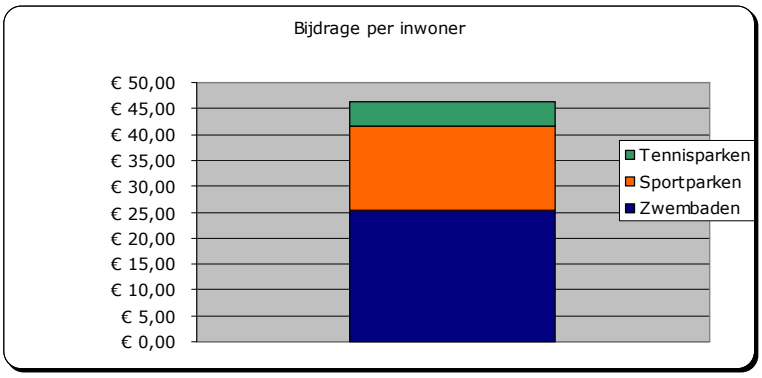
Verengingen kunnen de accommodaties onderhouden tegen lagere kosten door gebruik te maken van zelfwerkzaamheid. Bij groot onderhoud ligt de besparing door zelfwerkzaamheid ongeveer op 25%.

Uitgangspunt moet zijn dat de accommodaties in goede staat worden overgedragen, waarbij het niveau moet voldoen aan de huidige visie; sober niveau. Daarnaast moet het geen opgelegde beslissing zijn, maar een keuze van de verenigingen.

Conclusies en aanbevelingen

Het voorzieningenniveau met betrekking tot buitensportaccommodaties is hoog binnen gemeente de Wolden. De burger draagt jaarlijks gemiddeld € 46,45 bij om de buitensportvoorzieningen in stand te houden. Dit bedrag bestaat uit € 25,25 voor de drie zwembaden, € 16,46 voor de sportparken en € 4,74 voor de tennisparken.





Prestaties zwembaden;

- In vergelijking tot andere zwembaden in de omgeving zijn de resultaten redelijk goed.
- De bezoekersaantallen zijn hoog.
- De personeelskosten in verhouding tot het aantal bezoekers zijn laag.
- Binnen de huidige bedrijfsvoering zijn er verschillende verbetermogelijkheden.

Integrale verantwoordelijkheid voor financiële resultaten is een belangrijke “prikkel” om verbeteringen te initiëren en realiseren. Doorvoeren integrale verantwoordelijkheid kan;

- Binnen huidige bedrijfsvoering
- Private beheersvorm

Verbeterpunten Zwembaden binnen de huidige bedrijfsvoering;

1. Invoeren activiteitencommissie in combinatie met sponsoring;
2. Inschakelen van energie-expert;
3. Verlagen kortingspercentage voorverkoop;
4. Onderzoek naar het effect van prijsaanpassingen op bezoekersaantallen;
5. Gelijktrekken prijzen volwassenen en kinderen op een afgerond bedrag;
6. Verlengen afschrijftermijn installatie de Waterlelie in Zuidwolde;
7. Gebruik maken van promotie;
8. Inzet van vrijwilligers.

Private beheersvorm
Privatisering naar vorm met winstoogmerk is in de huidige situatie geen optie en zal alleen een mogelijk zijn bij een wijziging van bestemming. De belangrijkste randvoorwaarde bij de oprichting

van een stichting is de aanwezigheid van een bestuur dat de juiste kwaliteiten heeft en voldoende continuïteit kan bieden.

Prestaties sportparken;

- Kunstgrasvelden kunnen een besparing opleveren indien deze maximaal worden bespeeld. In de huidige situatie zal een kunstgrasveld niet maximaal benut worden. Kunstgras wordt interessant bij aanleg nieuwe velden, vervanging bestaande velden in combinatie met ruimte tekort.
- Met betrekking tot de sportvelden heeft de gemeente al een aantal gebouwen en (tennis)velden in beheer overgedragen aan de verenigingen.
  Voor de kleedaccommodaties is dit ook een kostenbesparende mogelijkheid.
- Voorzieningenniveau is hoog aangezien er bij een groot aantal sportparken overcapaciteit is van velden en kleedkamers. Bij een paar korfbalparken is er een ondercapaciteit van velden.

Bijlage 1; Berekening prijsaanpassing

Kortingspercentage abonnementen:
Het kortingspercentage op abonnementen in de voorverkoop ligt boven het gemiddelde. Er zijn verschillende abonnementen te onderscheiden. Het kortingspercentage verschilt per abonnement. Het is echter niet mogelijk om het totaal aantal abonnementen te splitsen naar soort.

Abonnementen Jeugd voorverkoop korting	: 26%
Abonnementen Volwassenen voorverkoop korting	: 21%
Abonnementen Gezin voorverkoop korting	: 24%

Huidig kortingspercentage uitgaande van	: 21%
Verlagen naar	: 15%

Kosten: Het is een mogelijkheid dat door een prijsstijging het aantal abonnementen dat in de voorverkoop wordt verkocht zal afnemen. Echter dit is niet waarschijnlijk omdat de financiële prikkel om een abonnement te kopen in de voorverkoop nog steeds behoorlijk is.

Opbrengsten: Uitgaande van seizoen 2007

	De Slenken	Waterlelie	Engeland
Inkomsten voorverkoop abonnementen 2007	€ 45285	€ 63395	€ 23617
Inkomsten met 15% korting ipv 21%	€ 48724	€ 68210	€ 25411
Verschil	€ 3439	€ 4815	€ 1794

Totaal € 10048

De prijzen van de dagkaarten aanpassen op ronde bedragen.

Huidige prijs (2008) volwassenen; € 3,90 Kinderen: € 2,65
a. Verlagen van de prijs volwassenen; € 3,50 Kinderen: € 2,50
Opbrengsten: Tijd & aantrekkelijkheid zwembad
Kosten : € 2362
b. Verhogen van de prijs ; € 4,00 Kinderen: € 3,00
Opbrengsten: Tijd & € 2018
Kosten: Verminderde aantrekkelijkheid zwembaden

De relatie tussen de prijs en het aantal bezoekers is niet te bepalen. Een prijsstijging kan minder bezoekers opleveren maar het effect is onbekend. Met zekerheid is wel te zeggen dat een prijsverhoging geen goede promotie is. Andersom geldt hetzelfde; Het is onbekend of een verlaging van de prijs ook meer bezoekers oplevert, maar zal in ieder geval wel een goede promotie zijn.

	De Slenken	Waterlelie	Engeland	Totaal	**Verschil**
Aantal kaartjes volwassenen 2007	2180	1400	612	4192	
Aantal kaartjes kind/ 65+ 2007	1076	3060	432	4568	
Opbrengsten met huidige prijzen	11353,4	13569	3531,6	28454	
Opbrengsten bij verlaging prijs	10320	12550	3222	26092	**-2362**
Opbrengsten bij verhoging prijs	11948	14780	3744	30472	**2018**

Prijzen volwassenen en kinderen gelijk trekken

De prijzen van de losse kaartverkoop voor volwassenen ligt ver boven het gemiddelde. Dit kan invloed hebben op de aantrekkelijkheid van het zwembad. De prijzen van de losse kaartverkoop voor kinderen ligt onder het gemiddelde.

Losse kaart verkoop	huidige prijs	Totaal verkoop	opbrengst
Jeugd	2,65	4568	12105,2
Volwassenen	3,9	4192	16348,8
			28454

Losse kaart verkoop	aangepaste prijs	Totaal verkoop	opbrengst
Jeugd	3	4568	13704
Volwassenen	3	4192	12576
			26280
		verschil	-2174

Opbrengsten : Aantrekkelijkheid zwembad & tijd (besparing handelen)
Kosten : € 2174